

Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XXIV, številka 4, maj 2019, ISSN 1318-797X

Ljubljana

5-7
Nagrade
mesta
Ljubljana

8-10
Center Rog:
tovarna od
včeraj za jutri

13-19
Ljubljana
je mesto
glasbe

32-34
Dan z oskrbniki
v Živalskem
vrtu Ljubljana

V Ljubljani se dogaja!

dr. Uroš Grilc, foto: Nik Rovan

Naziv naj blok 2018 je pripadel blokoma na Bilečanski ulici 2 in 5 iz četrtni skupnosti Golovec. Stanovalci obeh blokov so za nagrado za vsak blok prejeli plaketo, zastavo, 20 sadik vrtnice Ljubljana in ugodnejšo ponudbo nabave elektrike za skupne prostore, ki so jo pripravili v Energetiki Ljubljana.

Župan Zoran Janković in predsednica Spominčice Štefanija Zlobec sta sredi aprila odprla še eno Demenci prijazno točko v samem središču mesta, na Mačkovi ulici 1. V njej so na voljo informacije ljudem, ki zaradi izgube spomina, dezorientacije ali drugih z demenco povezanih tegob potrebujejo pomoč, ter tistim, ki želijo pomagati komu, za katerega vedo ali ocenjujejo, da je potreben pomoči (Nada Breznik).

Županovi dnevi odprtih vrat

Župan Zoran Janković ima **vsak prvi torek v mesecu dan odprtih vrat**, ko je v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1, **med 14. in 20. uro** osebno na voljo za pogovor z meščankami in meščani. Za pogovor se lahko prijavite po telefonu na Odsek za pobude meščanov, na telefonskih številkah **01/306 12 82 ali 01/306 10 65**.

Podžupan prof. Janez Koželj je prejel nagrado Big SEE arhitekturni vizionar. Boštjan Vuga, kurator nagrade je med drugim takole utemeljil odločitev: »Fabianjeva Ljubljana, Plečnikova Ljubljana, Ravnikarjeva Ljubljana. Koželjeva Ljubljana? Da, vendar z eno pomembno razliko: Koželjeva Ljubljana zgodnjega 21. stoletja ni Ljubljana ene roke, enega arhitekta kot demiurga, temveč je rezultat vizije prof. Janeza Koželja kot mestnega arhitekta in urbanista ter podžupana mesta Ljubljane, da je mesto živi organizem, katerega spreminjanje, presnavljanje in razvoj je delo več rok, več glav, več pristopov, ki omogočajo in stimulirajo pestrost v urbanem prostoru mesta.«

Del Ceste dveh cesarjev je prenovljen v okviru projekta ČISTO ZATE, s tem pa varnejši za vse udeležence v prometu.

Novo vrtičkarsko območje na Grbi bo razveselilo 57 vrtičkarjev. Območje je opremljeno z vodovodom, ima sadovnjak z medovitim vrtom, pergolo in manjše otroško igrišče.

OBIŠČITE NAS TUDI NA

**www.facebook.com/
GlasiLoLjubljana**

Ljubljana

Nagrade mesta Ljubljana	5
-------------------------	---

Investicije

Center Rog – tovarna od včeraj za jutri	8
RogLab – pilotni projekt Centra Rog	10

Mestni štipendisti	11
Ljubljčan: Vlado Kreslin	12

Ljubljana je mesto glasbe

Glasbena Ljubljana nekoč in danes	13
V naročju Slovenske filharmonije	14
Preplet glasbe in arhitekture	15
Ljubljanske glavce	18
Plácido Domingo v Ljubljani	18
Peter Škerl: cikel Ljubljana, Vilim	19

Mesto literature

Majda Kne	20
Dan Mestne knjižnice Ljubljana	21

Šport

Razgibajmo Ljubljano	22
S pravilnim tekom se dlje pride	24
Mokrc iz lške vasi	27

Otroci v mestu

Tokrat bi šel volit!	28
Že odštevate do počitnic?	28
Skupaj poletimo višje	29
Želja po športu v otroških očeh	29

Mladi na sceni

Mladi za podnebno pravičnost	30
Solidarnost je v dobrobit vseh	30
Mesečni napovednik	31

Urbana narava

Dan z oskrbniki v Živalskem vrtu Ljubljana	32
Vse bližje umiku premoga iz Ljubljane	35
Papagajčki se morajo posloviti z naših vrtov	35
Obnavljanje in ohranjanje mokrotnih travnikov	36

Mestno zrcalo	37
Delo Mestnega sveta	38
Napovednik dogodkov v četrtnih skupnostih	38
Ljubljanski vestnik	42
Nagradni fotonatečaj	44
Meritve okolja	45

Festival Junij v Ljubljani

Kam junija? Na Kongresca!	46
Program	47

Fotografija na naslovnici

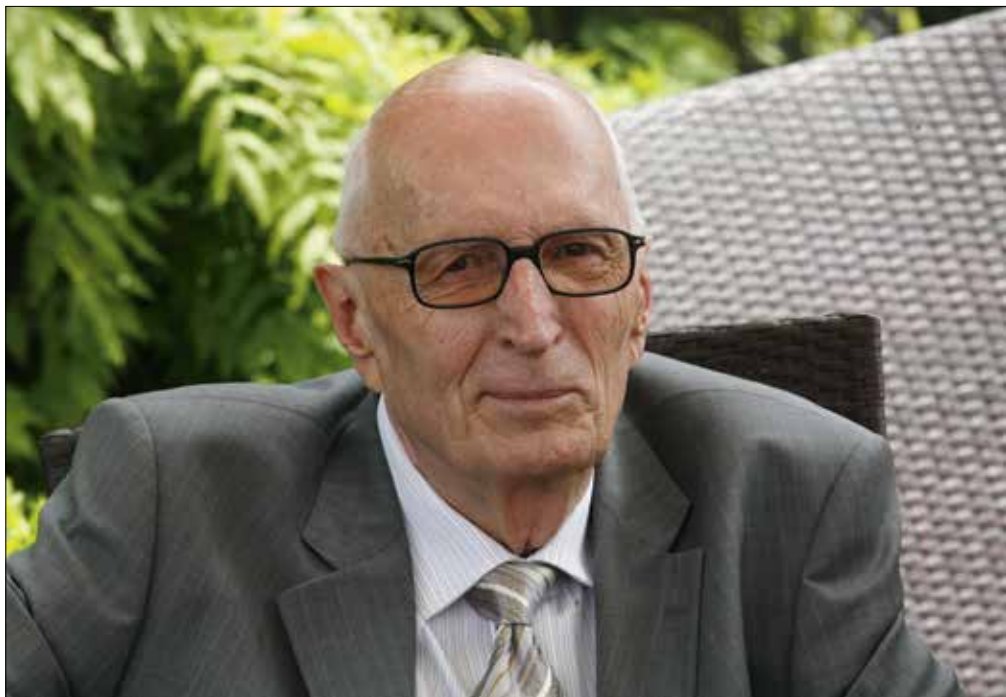
Portreti ljubljanskih fac: Vlado Kreslin,
foto: Miha Fras

Fotografija na strani 3

Miran Goslar, foto: Domen Pal

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj:
župan Zoran Jankovič.
Uredniški odbor: Marjan
Sedmak (predsednik),
Urška Honzak, Ida
Medved, mag. Verica
Šenica Pavletič,
Lada Zei. Odgovorni
urednik: dr. Uroš Grilc,
kontakt: 051/398 843,
glasilo.ljubljana@ljubljana.si.
Lektorica: Živa Čebulj,
Korektorica: Renata
Vrčkovnik, Avtorica
logotipa: Petra Černe
Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Mestni trg 1,
Ljubljana. Tisk: Salomon
d. o. o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
121.800 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Koga še zanimajo spomini?

Ko me je pred dnevi poklical dr. Uroš Grilc, sem takoj uganil, da me vabi k pisanju. Takšna vabila, na srečo zdaj že redkejša kot nekdanj, ko sem bil še aktiven, me spravijo v slabo voljo. Koga le še zanimajo spomini na preteklost, pripovedi starih ljudi, njihovi pogledi? Toda vabila si ne upam odkloniti, tudi zato, ker se mi zdi, da si kot častni meščan Ljubljane tega ne morem privoščiti. Menim celo, da je ideja uredništva, naj častni meščani kaj povedo o svojem delu in svojih pogledih, dobra.

Moja težava je v tem, da nikdar v življenju nisem pisal dnevnika. Zdaj to obžalujem in se sprašujem, zakaj sem bil tako brezbrizen. Najbrž sem bil mnenja, da to ne bo pomembno. Zdaj se seveda marsičesa ne spominjam. Pa bi bilo zanimivo.

Oče in mama sta nedvomno oblikovala moje poglede na svet. Oče je bil pravnik liberalnih pogledov, zelo jugoslovansko orientiran, mama učiteljica. Rojen sem bil v Ljubljani, Ljubljana je moje mesto in moj dom. Prva štiri leta smo sicer živeli v Blatni Brezovici pri Vrhniki, kjer je bila mama učiteljica, oče pa sodni pripravnik na Vrhniki. Prav smešno je: prve stvari, ki se je v življenju spominjam, je, ko mi je, štiriletnemu, mama nekega dne rekla, naj grem v šolo, češ da so tam v razredu trije zaprti kaznovani učenci. Sporočim naj jim, da gredo lahko domov. To nalogo sem opravil s ponosom in nekakšnim odgovornim zavedanjem, da gre za pomembno nalogo.

Ko se je rodila moja sestra Sonja, štiri leta mlajša, zdaj že 13 let pokojna, smo se preselili v Ljubljano. Stanovali smo na Privozu in štiri leta sem obiskoval osnovno šolo na Prulah. Živo se spominjam, ko me je mama nekega jutra zbudila in mi povedala: Miran, kralja so nam ubili. Takrat sem se začel zavedati, da živimo v čudnih časih, ki ne obetajo nič dobrega. Moje brezskrbno otroško življenje se je nekako končalo. Ljubljana je bila takrat sicer prijazno in mirno mesto, motornega prometa skoraj ni bilo. Na Privozu smo se brez skrbi igrali kar na cesti, brcali žogo, igrali namizni tenis in zganjali vse mogoče vragolije. Ko je bila v tistih letih končana regulacija Ljubljanice, je bilo kopanje v njej zelo prijetno, še bolj pa v Malem grabnu, kjer je bila voda mnogo toplejša.

Vpisali so me na klasično gimnazijo, ki je domovala v poslopju današnje osnovne šole Prežihovega Voranca. Veljala je za elitno šolo in v resnici

mi je dala solidno znanje, dovolj širine, predvsem pa sposobnosti za samostojno oblikovanje življenjskih vrednot. Razrednik vseh osem let, profesor Peter Holeček, ki nas je učil latinščino in grščino, mi je ostal v najlepšem spominu.

Ko sem bil v tretjem razredu, je tudi Jugoslavijo zadela vojna. Ko so Ljubljano zasedli Italijani, se je njihova vojska uselila v našo šolo, tako da smo se vsa vojna leta selili na različne lokacije, v poslopje realke na Vegovi, na Rakovnik ob salezijanskem samostanu, k Uršulinkam in še kam. To je bil čas vidnejših političnih diferenciacij, tudi med nami sošolci. Moj sošolec in dober prijatelj je bil tudi Tone Smole. Pritegnil me je v tajno trojko Osvobodilne fronte. Sestajali smo se v stavbi železniške postaje Ljubljana Rakovnik, kjer je stanoval tretji član trojke, Sašo Stanič. Organizirali smo manjše akcije, raztresali smo listke OF, porisali smo kakšen zid, nič posebnega se nam ni zgodilo. Spominjam se tudi, da sem mam večkrat prosil in dobil kak kilogram soli, ki je bila namenjena boljšemu okusu hrane v partizanih. Tone je takoj po kapitulaciji Italije odšel v partizane in tam sprejel partizansko ime Jože. S tem imenom je potem nastopal tudi po vojni. Uveljavil se je kot mednarodni novinar, vplivni politik in funkcionar. Širša javnost se najbrž spominja, da se ga je prijel vzdevek Božiček, ker je kot predsednik SZDL dosegel nekakšno javno socialistično legalizacijo božičnih praznikov v Sloveniji. Umrli je tragično, za posledicami težkih opeklin. Ostala sva v prijateljskih stikih do konca. Spominjam se, da sem prišel na njegov pogreb z berglami po operaciji kolka.

Sošolke in sošolci smo se po vojni vsako leto srečevali na obletnicah mature. Dokler je imela iniciativo Breda Pogorelec, znana profesorica na ljubljanski Filozofski fakulteti, je to šlo, po njeni smrti pa so ta srečanja zamrla. Z leti nas je ostalo vse manj. Če se ne motim, sva med sošolci samo še dva, ki se včasih srečava, med sošolkami jih je morda nekaj več. Redki so morda še živi, a se zaradi bolezni in ostarelosti ne pojavljajo več v javnosti. Tako smo generacija, ki se poslavlja. Študij na ekonomski fakulteti mi je dal široke možnosti različnih zaposlitev. V času socializma ni bilo težav z iskanjem dela. Najbolje sem se počutil v gospodarstvu. Ker so me vedno zanimala tudi makroekonomska vprašanja, sem se pojavljal tudi v javnosti. Tako sem zašel v politiko, čeprav v tem nikoli nisem bil preveč srečen. Morda z izjemo vodenja občine Ljubljana Šiška (1963–1967). Ljubljana je bila tedaj razdeljena na 5 občin. Arhitekt Marjan Tepina je bil predsednik Ljubljane kot celote in uspešno je obvladoval nas pet občinskih predsednikov, ki smo si bili tudi tekmeci. Verjetno je bila najpomembnejša naša skupna odločitev, da obnovimo Ljubljanski grad. V ta namen smo združevali sredstva. Prva finančno zahtevna stvar je bila izselitev stanovalcev iz gradu. Občina Šiška je bila tedaj druga najmočnejša občina v Sloveniji. Posvečali smo se predvsem stanovanjski gradnji, gradnji šol in modernizaciji oz. asfaltiranju cest. Čeprav je bila Celovška cesta republiškega pomena, si v osebno zaslugo štejem, da smo pomembna občinska sredstva usmerili v modernizacijo in razširitev te ceste v odseku od križišča z Drenikovo cesto proti Šentvidu, republiško vodstvo pa ni sodelovalo.

Če pogledam vsa aktivna leta, sem jih 11 preživel v javnem sektorju, 31 pa v gospodarstvu. Od tega skupno 22 v Mercatorju. Mercator je moja ljubezen, zdaj žal tudi zaskrbljenost.

“Demokracija, ki se ne zna učinkovito upreti sovražnemu govoru, ni prava demokracija.

Živimo v obdobju velikanskih vsestranskih sprememb, neverjetnega razvoja znanosti, tehničnega napredka, elektronike, medicine, genetike itd. Pa vendar več kot polovica človeštva še vedno živi v nevednosti in zaostalosti, ne samo v nerazvitem svetu, celo v razvitih državah. Konservativnost je očitno neuničljiva. Vse večja so nasprotja med odkritji znanosti in verskimi miti, ki temeljijo na verovanju. Človeštvo se je od nekdaj uničevalo z vojnami, sovraštvom in še posebej z verskimi vojnami. Neposredno po drugi svetovni vojni smo samo kratek čas živeli v iluziji, da prihaja boljši svet. Verski terorizem je posebno zavržena oblika, ki največkrat prizadene nedolžne ljudi. Ne razumem, zakaj neskončno usmiljeni in vsemogočni bog tega ne more preprečiti.

Tudi kapitalizem je v krizi, razjeda ga rak neoliberalizma. Ves svet je v negotovosti glede prihodnosti. Na pohodu so nacionalistične vladavine, ki s populizmom, prevarami, lažmi pridobivajo oblast in izkoriščajo lahkovernost ljudi. Svoboda, pravičnost, bratstvo so le še neuresničljivi simboli. In Slovenija? Državljanji smo lahko zadovoljni, da je Slovenija od vseh držav, ki so nastale po razpadu Jugoslavije, v najboljši kondiciji. Seveda predvsem po zaslugi gospodarstva in izvoza. V razcvetu so še posebej družinska podjetja in obrtniki vseh vrst, kar je zelo ugodno za perspektivo države. Dokler bo svetovno gospodarstvo, še

posebej evropsko, uspešno, bo to dobro tudi za nas.

Toda z upravljanjem države žal ne moremo biti zadovoljni. Obremenjeni smo z ideološkim razkolom in nepripravljenostjo odločujočih dejavnikov, da bi to premostili. Imamo nekaj slabih ustavnih določil, mnogo zakonskih nedorečenosti, zbirokratizirano upravo, stranke pa tega niso sposobne korigirati. Dokler bo tako in dokler imamo tudi neustrezen volilni sistem, smo obsojeni na koalicijske vlade, ki ne zmorejo izvesti pomembnejših reform. Vsak resnejši

poskus naleti na strankarsko nasprotovanje. Tudi drugi tir in kako smo vodili stvari v zvezi z njim, je prava sramota za državo. Zato je želja, da bi postali Švici podobna država, le iluzija.

Mislím, da je tudi pri nas demokracija v krizi. Demokracija, ki se ne zna učinkovito upreti sovražnemu govoru, ni prava demokracija. Tudi pri nas se širi nestrpnost do tujcev, do drugačnih, do migrantov. Nekatere civilne ali individualne pobude so v očitnem nasprotju s širšim družbenim interesom, pa tega mediji ne znajo ali nočejo ustrezno prikazati. Soočamo se z mnogimi zahtevami, kaj vse naj uredi država. Kako to finančno uresničiti, pa ni predlogov. Dvigniti davke, uvesti novega? Kje pa, takoj bo val protestov. Nekoč smo marsikatero investicijo uresničili s samoprispevki državljanov. Imamo menda 17 milijard evrov raznih prihrankov državljanov v bankah. Zdi se, da si nihče ne upa preizkusiti domoljubja državljanov z razpisom obveznic in drugih oblik finančne udeležbe pri investicijah in drugih javnih potrebah države.

Morda mi bo kdo očital, da sem v občinskem glasilu premalo omenjal lokalne zadeve. Ne zdi se mi potrebno! Živimo v lepi Ljubljani, imamo odličnega župana in njegovo ekipo! Vse občane Ljubljane lepo pozdravljam.

Miran Goslar, častni meščan mesta Ljubljana

Mestna občina Ljubljana podeljuje naziv častna meščanka glavnega mesta Ljubljane za leto 2019

legendarni dramski, filmski, televizijski in radijski umetnici
IVANKI MEŽAN

Foto: Peter Uhan

Gledališka in filmska igralka, ki so jo zaradi iskrene predanosti svojemu poklicu in pristne človeške topline za svojo vzele vse generacije. Na oder je prvič stopila v okviru partizanskega gledališča pri rosnih 17-ih letih, kar pomeni, da letos obeležuje 75-letnico umetniškega ustvarjanja.

Po osvoboditvi se je pridružila ansamblu ljubljanske Drame, kjer je do leta 1979 nanizala preko 100 različnih vlog slovenskih in tujih avtorjev. Bogat je tudi njen filmski, televizijski in radijski opus. Njene vloge odlikujejo tankočutnost in umirjenost, pogosto tudi stilizirana duhovitost. Karizmatični duh in neuklonljiva vera v obstoj naroda s pomočjo umetnosti tudi po upokojitvi nista ugasnila. Znanje je potrpežljivo prenašala na mlajše generacije, za svoje delo pa je prejela tudi vrsto priznanj, nagradi bert in vesna ter Boršnikov prstan za življenjsko delo.

Mesto Ljubljana jo z nazivom častne meščanke nagraduje za pionirsko delo na področju dramske umetnosti v času 2. svetovne vojne, za neprecenljiv prispevek slovenskemu narodu in jeziku ter za umetniško zapuščino, ki je zaznamovala slovenski gledališki in filmski svet zadnjega tri četrt stoletja.

Mestna občina Ljubljana podeljuje naziv častni meščan glavnega mesta Ljubljane za leto 2019

velikemu borcu, tovarišu in uspešnemu gospodarstveniku
FRANCU SEVERJU - FRANTI

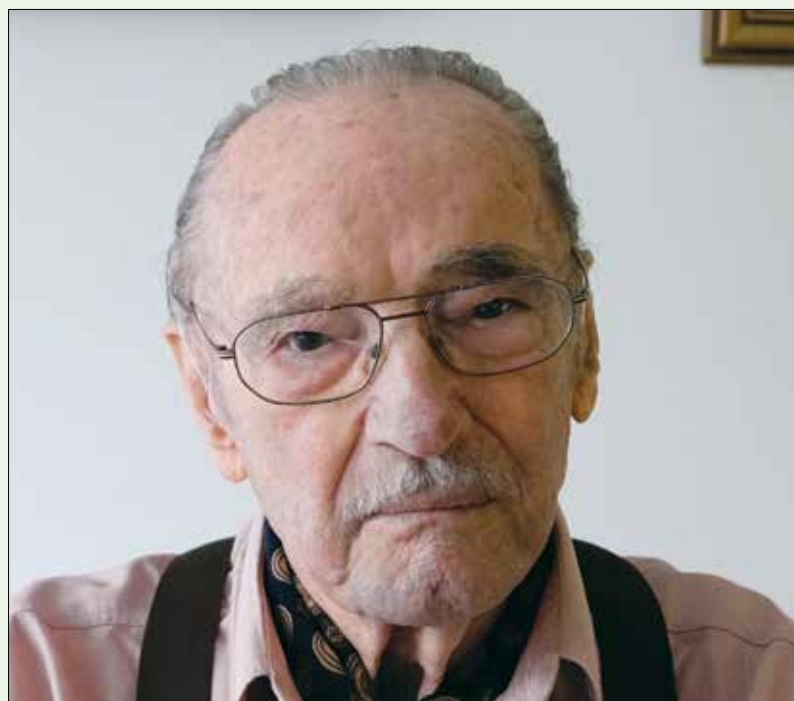

Foto: Dorian Španzel

Znameniti partizanski poveljnik, mož s pokončno držo, je pred kratkim dopolnil častitljivih 96 let, vendar je spomin na leto 1941, ko se je pridružil partizanskim vrstam, še vedno živ.

Pri komaj 18-ih letih so mu bile zaupane najodgovornejše funkcije v posameznih borbenih enotah po vsej državi. Bitko svojega življenja je bil marca leta 1945 na Menini planini, kjer je iz obroča 12.000-glave zloglasne nemške divizije požrtvovalno rešil 500 borcev Šlandrove in Zidanškove brigade.

Po osvoboditvi je najprej služboval kot vojaški pilot, pozneje je bil direktor Letališča Ljubljana-Pula in zatem letališča Brnik, ki ga je vodil 13 let ter ga vizionarsko dvignil na sodobno, mednarodno raven.

Danes se v pričakovanju filma, posnetega po njegovi knjigi *Past na Menini planini*, spominjamo poguma, iznajdljivosti in tovarštva, s katerim se je izkazal še ne 22-letni poveljnik.

Kleni domoljub, še vedno aktiven v borčevskih organizacijah, mladim generacijam polaga na srce, da je treba svojo domovino spoštovati, usodo naroda pa v odločilnih trenutkih vzeti v svoje roke.

Mestna občina Ljubljana podeljuje nagrade glavnega mesta Ljubljane za leto 2019

**mag. Zdenki Barbari
Ban Fischinger**

Foto: arhiv Živalskega vrta Ljubljana

Nagrajenka je v zadnjem delu kariere poti ljubezen do živali in ekonomije prepletla s poslanstvom – po treh mandatih direktorstva na Večni poti zapušča sodoben živalski vrt lepši in vitalnejši kot kdaj prej. V tem obdobju je pridobil vsa dovoljenja za poslovanje, bil je posodobljen in prenovljen ter po temeljitem strokovnem pregledu postal polnopravni član v Evropski zvezi vrtov. Direktorica je skrbno bdela nad strokovnim izpopolnjevanjem kolektiva, ki se je v zadnjem času podvojil, prav tako pa tudi letno število obiskovalcev, ki so najpomembnejše priče zadovoljstva z njenim delom.

**Društvu SMC
Rakovnik**

Salezijanski mladinski center se je v 15 letih razvil v močno žarišče pomoči mladim, prostor smiselne izrabe njihovega prostega časa ter vzgojno središče za mentorje in prostovoljce. Ključno vodilo njihovega dela je ozavestiti in usposobiti mlade, da prevzamejo pobudo in odgovornost zase. Center s klubom in igrišči vsak dan obišče več sto mladih bodisi zaradi športnih, kulturnih in družabnih dejavnosti, pomoči pri učenju in v osebnih stiskah

bodisi zaradi verificiranega izobraževanja in strokovnega izpopolnjevanja. Da je društvo preseglo lokalne in svetovnonazorske okvire, med drugim pričajo tematsko zasnovane poletne dejavnosti, ki pritegnejo več kot 800 mladih iz vsega mesta.

**Ginekološki kliniki
UKC Ljubljana**

Vrhunska slovenska ustanova, ki v skrbni za zdravje meščank in državljanek svoje strokovno delo nadgrajuje z raziskovalno in pedagoško dejavnostjo, je tudi mednarodno prepoznavna in cenjena klinika. Pod njenim okriljem med drugim deluje tudi osrednja slovenska in evropsko priznana porodnišnica, v kateri zdravijo in spremljajo najbolj bolne in ogrožene nosečnice, porodnice in dojenčke iz vse Slovenije in tudi iz tujine. Z dolgo tradicijo se ponša tudi na znanstvenoraziskovalnem področju; eno najpomembnejših odkritij zdravnikov in znanstvenikov s klinike je povezava med okužbo nosečnice z virusom zika in razvojem mikrocefalije pri otroku.

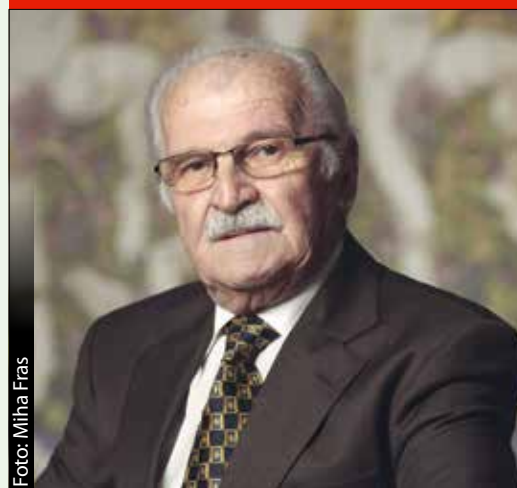
**Marjanu Jerneju
Virantu**

Foto: Miha Fras

Marjan Jernej Virant je aktivni meščan, ki je svoje delovanje za javno dobro

začel že v rani mladosti. Prizadevanja za boljšo infrastrukturo, oskrbo in kakovostnejše življenje v mestu je uresničeval najprej v krajevni skupnosti, kasneje v Skupščini občine Vič - Rudnik, en mandat in pol pa je deloval tudi kot član Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana. Zaslužen je bil za oživitev konjereje na južnem delu Barja, kasneje pa se je skupaj z ženo podal na samostojno poslovno pot s postavitvijo proizvodne delavnice, ki danes zaposluje več kot 50 ljudi. Ta nagrada zaokroža niz številnih priznanj in pohval, ki jih je že prejel za svoje predano delo.

**prof. dr. Edi Vrtačnik
Bokal**

Foto: arhiv Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana

Nagrajenka je od začetkov svoje kariere poti zapisana ginekologiji in porodništvu, od leta 2006 je predstojnica Kliničnega oddelka za reprodukcijo Ginekološke klinike v Ljubljani. Izjemnega pomena je njeno zavzemanje za dostopnost medicinske obravnave na področju neplodnosti ter uresničitev cilja, da tovrstni postopki potekajo učinkovito, hitro in brez čakanja. Njeno raziskovalno delo obsega projekte s področja okužbe s humanimi virusi papiloma in reproduktivne medicine. Deluje kot gostujoča profesorica in predavateljica, bila je nacionalna predstavnik v Evropski zvezi za humano reprodukcijo in embriologijo, zdaj pa sodeluje v Mediteranski zvezi za reproduktivno medicino.

Mestna občina Ljubljana podeljuje plakete glavnega mesta Ljubljane za leto 2019

Društvu general Maister Ljubljana

Foto: Manka Kranjec

Društvo, ki je leta 1998 nastalo iz ideje peščice zanesenjaka in domoljubov, je na novo ozavestilo pomen zgodovinskih dejanj generala Rudolfa Maistra, odločnega borca za našo severno mejo, na poti k samostojni in suvereni slovenski državi. Sedem let kasneje so velik uspeh dosegli z uvrstitvijo 23. novembra med državne praznike. Poleg dobro obiskanih okroglih miz, pobud in sodelovanja pri postavitvah Maistrovih spomenikov in obeležij skrbijo še za načrtno izvajanje domovinske vzgoje med mladimi, ki jih z veseljem pozdravljajo tudi v svojih vrstah. Pomemben poudarek dajejo ohranitvi slovenskega jezika, spoštovanju slovenske državne zastave in himne ter ljubezni do domovine.

Stanislavi Mariji Ferenčak Marin

Foto: osebni arhiv

Dolgoletna predsednica Sveta Četrtna skupnosti Moste je s svojim požrtvovalnim in uspešnim delom bistveno prispevala h kakovosti in razvoju življenja v svojem

okolišu. S posluhom za soljudi, predvsem za najmlajše, najstarejše in najšibkeje, je vztrajno višala pomen socialnih vrednot in boljših medsebojnih odnosov. Pobude občanov je pogosto podprla tudi osebno ter se skupaj z njimi borila za lepše in boljše bivalne razmere. Številne družabne prireditve so pod njenim okriljem postale tradicionalne in nepogrešljive. Njen aktiven pristop, odprta komunikacija in pozitivna energija so dvignili ugled Četrtna skupnosti Moste in jo v Mestni občini Ljubljana postavili za vzor.

prof. dr. Tamari Lah Turnšek

Foto: osebni arhiv

Doktorica biokemijskih znanosti je svoje življenje posvetila eksperimentalnim raziskavam v biomedicini in kliničnim raziskavam v onkologiji. Danes znanstvena svetnica, več kot 20 let pa direktorica Nacionalnega inštituta za biologijo, je zaslužna za širjenje znanstvene misli v javnosti, za izboljšanje položaja žensk v znanosti ter za mnoge pionirske preboje – v zadnjem času predvsem z matičnimi celicami raka. Njeno delo odlikuje povezovanje znanstvene poti s prenosom znanj v potencialno klinično prakso pri diagnostiki in zdravljenju rakavih obolenj. Ob članstvu v številnih pomembnih društvih ter prejemu različnih nagrad je bila leta 2018 sprejeta tudi v brazilski Častni red Rio Branco.

Policijski upravi Ljubljana

Dolgoletno odlično sodelovanje med Mestnim redarstvom Mestne občine Ljubljana in Policijsko upravo Ljubljana z njenimi policijskimi postajami temelji na Protokolu, podpisanem leta 2009. Z njim je zagotovljena medsebojna pomoč, izvedba operativnih nalog in preventivnih dejavnosti na področju varnostne tematike, ki je pomembna za javno varnost v občini. Sodelovanje je vzor na območju celotne države in zunaj nje tudi zato, ker Ljubljano postavlja med najvarnejša mesta na svetu. Temu pritrjuje tudi »Priznanje za najbolj varno mesto v Republiki Sloveniji«, ki ga je Ljubljana prejela že trikrat.

Anji Rupel

Foto: osebni arhiv

Priljubljena pevka je svojo glasbeno pot začela leta 1983 s skupino Videosex in se tako zapisala v zgodovino jugoslovanskega novega vala. V sodelovanju z Alešem Klinarjem je v devetdesetih letih posnela več samostojnih albumov, ki so bili odlično sprejeti tako med kritiki kot poslušalci – in večkrat nagrajeni tudi z zlatim petelinom. Umetnica je že skoraj 30 let sodelavka Radia Slovenija, napisala je več kot 100 besedil za popevke, se izkazala tudi kot TV-voditeljica ter svoj prepoznavni glas posodila mnogim risanim junakom in TV-oglasom. Leta 2016 je izšel album z njenimi največjimi uspešnicami, na katerem sta tudi ponarodeli »Lep je dan« in »Odpri oči«.

Zavodu Nora, centru sodobnih zasvojenosti

Center sodobnih zasvojenosti izvaja celoten program LOGOUT, namenjen posameznikom, ki so se ujeli v vrtnice sodobnih tehnologij. S pomočjo strokovno usposobljenih svetovalcev otroci, mladostniki ali odrasli ponovno izboljšajo kakovost svojega življenja, ne s popolno abstinenco od digitalnih vsebin, marveč z njihovo uravnoteženo rabo. Program pomoči pri nekemični zasvojenosti je postavil model dobre prakse, ki so jo od Ljubljane prevzele tudi druge slovenske občine. Med drugim v Zavodu veliko pozornost posvečajo še nevarnostim na spletu in spletnemu nasilju, organizirajo pa tudi poletne taborne brez tehnologije.

Zdravstvenemu domu Ljubljana

Največji javni zavod na primarni ravni v Sloveniji uporabnikom z odprtostjo in dinamičnostjo zagotavlja kakovosten in časovno optimalen dostop do zdravstvenih storitev. Ob osnovni dejavnosti razvija tudi mnoge druge projekte, zato je leta 2014 vzpostavil prvi Simulacijski center v osnovnem zdravstvu v Sloveniji in v tem delu Evrope. Sodoben učni center, ki je pred kratkim dobil tudi svojo mobilno enoto, uporablja vrhunsko opremo, s katero visoko usposobljeni inštruktorji in predavatelji prenašajo svoje znanje na zainteresirano profesionalno in laično javnost. Več kot 3.000 udeležencev se tako vsako leto nauči, kako v ogrožajočih vsakdanjih situacijah sočloveku lahko rešijo življenje.

Center Rog – tovarna od včeraj za jutri

Jerneja Batič, Oddelek za kulturo, in Meta Štular, Muzej in galerije mesta Ljubljane, RogLab

Tovarna Rog v Ljubljani ima dolgo zgodovino.

Foto: Dunja Wedam

Stavba nekdanje Tovarne Rog danes.

Obrotniško-industrijsko območje med Trubarjevo in Rozmanovo ulico ter Petkovškovim nabrežjem je od začetka zasedala Janeževa strojarna, ki je v času uspešnega vodstva Ivana Janescha konec 19. stoletja zaposlovala do sto delavcev. Po letu 1900, ko je strojarno kupil Carl Pollak, se je v adaptiranem in prizidanem tovarniškem poslopju razmahnila industrija usnja in usnjarskih izdelkov. Usnjarna je uspešno delovala vse do gospodarske krize v 30-ih letih 20. stol., ko je podjetje zaradi prezadolženosti lastnika prešlo v prisilno upravo Mestne hranilnice.

Industrijski objekt je deloval tudi v obdobju druge svetovne vojne in po njej, ko je prešel v uporabo tovarne koles in pisalnih strojev Rog. Ta je delovala na tej lokaciji vse do leta 1991, nato pa je območje nekdanje tovarne žalostno propadalo. Upanje na novo življenje območja se je pričelo z namero Mestne občine

Tovarna Rog v 21. stoletju

- **2002:** Mestna občina Ljubljana podpiše pogodbo za nakup nepremičnine z NLB Leasingom.
- **2006:** Rog zasede skupina začasnih uporabnikov, ki v njem izvaja različne programe s področja kulture, športa in sociale.
- **2007:** Občina s projektno skupino zunanjih strokovnjakov s področij vizualnih umetnosti, arhitekture in oblikovanja pripravi prva vsebinska izhodišča novega Centra Rog. Začasni uporabniki Roga sprejmejo pravila o uporabi prostorov, do začetka obnove. Pravila med drugim določajo, da v objektu nihče ne biva in da v njem ni dogodkov z več kot 100 obiskovalci.
- **2008:** Razpisan je arhitekturni in urbanistični natečaj za ureditev območja.
- **2009:** Atrij Mestne hiše gosti predstavitev razstavo bodočega Centra Rog.
- **2010–2013:** Občina izvaja evropski projekt Second Chance, s katerim preverja, analizira in predlaga bodoče vsebine Centra Rog, tako da vključuje najširšo paleto zainteresiranih uporabnikov.
- **2011:** Občina poplača NLB Leasing in postane lastnik nekdanje tovarne Rog. Pridobi tudi gradbeno dovoljenje za rušitev prizidkov in ekološko sanacijo objekta.
- **2012:** Objavljen je razpis za izbiro zasebnega partnerja za izgradnjo območja nekdanje tovarne, Centra Rog in garaž. Vzpostavljen je pilotni projekt RogLab, mini vozlišče ustvarjalnih dejavnosti s poudarkom na dostopnosti produkcijskih orodij in prvi javni izdelovalni laboratorij. Njegov namen je v malem merilu razvijati in v praksi preskušati vsebine, partnerstva in načine delovanja za novi Center Rog.

Foto: Dunja Wedam

Novi Center Rog bo ponudil vrhunske pogoje za ustvarjanje novim generacijam ustvarjalcev in produkcijskih skupin, prebivalkam in prebivalcem Ljubljane pa nov kakovosten in programsko raznolik družaben prostor. Na fotografiji je maketa, razstavljena v Mestni hiši.

Ljubljana, da prostor odkupi in ga prostorsko in programsko revitalizira.

Tovarna Rog za mesto 21. stoletja

Z oživitvijo tovarne Rog v Center Rog bomo vzpostavili povezavo mestnega središča z novo nastajajočim kulturnim središčem in Galerijo Cukrarna. Revitalizacija območja Roga obsega prenavo in preureditev tovarne Rog, izgradnjo nujno potrebnih parkirišč v kleti in preureditev tovarniškega dvorišča v večnamenski park.

Novi Center Rog bo nepridobitna organizacija, ki bo s svojim delovanjem omogočila razvoj prostora za sodelovanje in povezovanje med kulturnimi, izobraževalnimi in znanstvenimi ustanovami,

gospodarstvom, nevladnimi organizacijami ter posamezniki iz Slovenije in tujine. Deloval bo kot proizvodni, izobraževalni, predstavitveni in družabni prostor z vsebinskim poudarkom na družbeni odgovornosti.

Vzpostaviti želimo nov model produkcijskega prostora, ki bo omogočal infrastrukturno in programsko podporo malim in srednjim podjetjem, nevladnim

organizacijam in samostojnim ustvarjalcem iz t. i. kreativnega sektorja. V pritličju, na 2000 m², bodo proizvodni prostori in skupne delavnice, in sicer od izdelovalnih delavnic s sodobnimi računalniško vodenimi tehnologijami in zelenega laboratorija do lesarskih in tekstilnih delavnic pa tudi takšnih, ki temeljijo na tradicionalnejših metodah in tehnikah. V prvem nadstropju bo večnamenska razstavna in družabna dvorana, v drugem bodo individualni

Bržkone se sploh še ne zavedamo, kako radikalno bodo Center Rog, prenova Cukrarne in palače Cukrarna spremenili in razširili ljubljansko kulturno krajino. Prepričana sem, da bo velikopotezna investicija v Center Rog pomirila duhove in da bo Rog postal središče in srečevališče obstoječih in novih ustvarjalnih skupnosti. –

Nevenka Šivavec, direktorica Mednarodnega grafičnega likovnega centra

2013: Na osnovi neuspešnega razpisa za javno-zasebno partnerstvo občina sklone, da se projekt revitalizacije območja Roga omeji samo na predvidene javne vsebine: preureditev tovarne Rog, nujno potrebnega parkirišča v kleti in preureditev tovarniškega dvorišča v večnamenski park. V skladu s to odločitvijo občina popravi programsko zasnovo ter dokumentacijo projekta. Nova programska zasnova centra Rog hkrati upošteva tudi izsledke študij in analiz, pripravljenih v okviru evropskega projekta Second Chance ter izvajanja programa v pilotnem projektu RogLab.

2014: Pridobitev gradbenega dovoljenja za Center Rog.

2016: Začetek rušitve tovarniških prizidkov. Rušitvena dela so ustavljena, ker območje zasedejočasni uporabniki Roga. Potekati začne mediacijski postopek med občino in časnimi uporabniki Roga, vendar neuspešno, kljub ponudbi občine, da po prenavi občina časnim uporabnikom nameni 500 m² obnovljenih prostorov ter jim za vmesni čas obnove zagotovi nadomestne prostore. Časni uporabniki Roga na sodišču dosežejo, da občina nima vstopa v objekt do zaključka sproženih pravnih zahtev za motenje posesti.

2017: Začetek 8 postopkov na sodišču, ki jih občina sproži proti posameznikom, ki delujejo v Rogu, prav tako pa ti posamezniki sprožijo postopke proti občini.

2019: Postopki na sodišču so v zaključni fazi. Vsi doslej dokončani postopki so rešeni v prid Mestne občine Ljubljana. Občina načrtuje realizacijo obnove in ima za to zagotovljene vse pogoje.

Nedvomno bo bodoči Rog zahteven in kompleksen zalogaj. Ne le v finančnem smislu, temveč predvsem zaradi (re)definiranja vsebin, načina upravljanja, produkcije in naslavljanja občinstva. Da bi lahko zaživel v polnosti in ker kot prizorišče na atraktivni lokaciji predstavlja ogromen potencial za ljubljansko, slovensko in mednarodno sceno, si pod to novo infrastrukturno in kreativno točko predstavljam nekaj podobnega, kot sem videl in doživel v Talinu. –

Simon Kardum, direktor Centra urbanih kultur Kino Šiška

delovni prostori, v mansardi pa administracija centra. V lokalih s pogledom na Ljubljano bo prostor za komercialno oddajo kavarnicam in trgovinam, s katero se bo finančno delno podpiralo delovanje neprofitnih programov.

Tovarna našega časa

Vsebinsko bo center namenjen podpori družbenokoristnih projektov, sledil bo načelom varovanja okolja, krožne ekonomije in družbene pravičnosti. Glede na sedanje stanje okolja in vse večje zahteve mlajših generacij za okoljsko in družbeno pravičnost bodo produkti in družbene inovacije, ki bodo sledili zgornjim načelom, v nekem trenutku po vsej verjetnosti na trgu dragocenejši kot

klasične potrošne dobrine. Center Rog bo vpet v mednarodno mrežo podobnih centrov.

V življenje Centra Rog želimo vključevati tudi okoliško prebivalstvo. Skupne delavnice ne bodo namenjene le profesionalnim ustvarjalcem, saj bodo s programi omogočale ustvarjanje tudi

ljubiteljem, študentom in otrokom. Del prostorov bo namenjen javni knjižnici, da ponudi dodatne storitve, ki podpirajo vključevanje vseh generacij uporabnikov. Ta knjižnica bo vključevala tudi specializirano zbirko gradiv s področja arhitekture, oblikovanja in kreativnih industrij. Nenazadnje bo vsem prebivalcem in obiskovalcem Ljubljane namenjen tudi novi javni park, ki bo nastal na nekdanjem tovarniškem dvorišču.

S to programsko zasnovo bomo stavbo tovarne ohranili v njeni prvotni funkciji, saj bo tudi v prihodnje delovala kot tovarna, vendar decentralizirano in z novimi sodobnimi vsebinami, ki jih zahteva naš čas.

Projekt Center Rog predstavlja novo orientacijo pojmovanja kreativnih potencialov v mestu. Umestitev projekta v mednarodne okvirje je nujna, kar potrjuje dejavnost RogLaba, ki je dobil veljavo z mednarodnimi povezavami in nagrado Eurocities. Ljubljana lahko s projektom Center Rog postane pomembno vozlišče idej in razvojnih projektov, projekt pa je tudi osižče kandidature Ljubljane za Evropsko prestolnico kulture 2025. –

Blaž Peršin, direktor Muzeja in galerij mesta Ljubljane

RogLab – pilotni projekt Centra Rog

Glede bodočega Centra Rog je del zainteresirane javnosti izražal dvom o smiselnosti nove velike institucije, ki bi se zajedala v sredstva, namenjena kulturnim in kreativnim dejavnostim. Naj spomnimo, da smo pred desetletjem natanko takšne pomisleke poslušali tudi glede ustanavljanja javnega zavoda Kino Šiška. Danes vemo: Kino Šiška je prinesel preporod glasbene kulture v mesto. Center Rog je pred identično nalogo na področju kreativnih in kulturnih industrij.

Pri zasnovi pilotnega projekta RogLab smo se zato odločili za organizacijski model, ki povezuje ter programsko in infrastrukturno podpira že obstoječe ustvarjalne iniciative in organizacije.

V izziv nam je bilo tudi, kako v kontekstu deindustrializacije nekdanjo tovarno osmisлити z novimi vsebinami in pri tem ohraniti industrijsko tradicijo. Za

Slovenijo, kjer proizvodnja na področju kulturnega in kreativnega sektorja temelji večinoma na mikro podjetjih, nevladnih organizacijah ter posameznikih in posameznicah, se je smiselnost modela skupnih delavnic, v katerih lahko uporabniki delijo infrastrukturo, znanja, delovni prostor pa tudi nabavne in tržne kanale, potrdila skozi delovanje RogLaba.

Čeprav RogLab deluje na zgolj 28 m², je do danes povezal štirideset programskih partnerjev, svojo infrastrukturo in podporo nudil več kot pet tisoč individualnim uporabnikom, letno pa v njegovih programih sodeluje okoli dvesto otrok. Zelo ponosni smo, da je kar sedemdeset odstotkov RogLabovih uporabnic žensk, kar je unikum v svetu primerljivih tehnološko usmerjenih organizacij. Model

RogLaba kot organizacije, ki se odziva na hitro spreminjajoče se izzive in potrebe današnjega časa, je bil tudi mednarodno prepoznan. Leta 2018 je Mestna občina Ljubljana za RogLab namreč prejela prestižno nagrado za inovativnost Eurocities Innovation Award.

www.roglab.si/sl

Predstavitveni film o Centru Rog je dostopen na
www.ljubljana.si

Foto: Domen Pal

Delavnica filmske animacije z društvom SLON

Foto: osebni arhiv

Krajinski arhitekt Gašper Habjanič

*»V ozadju zavesti je vrnitev
v Ljubljano stalno prisotno
vprašanje.«*

Nada Breznik

Magistral je na Biotehnični fakulteti v Ljubljani. Na predlog fakultete je bil leta 2014 imenovan za najboljšega študenta krajinske arhitekture v Evropi. Bil je aktivni član Društva študentov krajinske arhitekture ter član vodstva evropskega združenja študentov krajinske arhitekture (ELASA). V okviru osebnega projekta Linescapes raziskuje pomen in vlogo prostoročne risbe v krajinski arhitekturi.

Kako to, da si se pri izbiri študijske izmenjave odločil prav za Nemčijo? Kakšne so prednosti in morebitne slabosti v primerjavi s študijem v Ljubljani?

Že na začetku svoje študijske poti na Univerzi v Ljubljani sem prišel v stik z mednarodnim združenjem študentov krajinske arhitekture, zato sem se v okviru tega udeleževal številnih srečanj po Evropi in prišel v stik s študenti krajinske arhitekture z drugih univerz. Opazil sem podobnosti pa tudi razlike v programu in poučevanju pri nas in v tujini. Ker me je zanimalo, kako se krajinska arhitektura poučuje drugod, sem se med študijem odločil tudi za izmenjavo Erasmus. Ta radovednost me je za en semester pripeljala do Freisinga na Bavarskem.

Razlike pa niso le v programu, ampak tudi v kulturnem in profesionalnem življenju. V Berlinu, na primer, imajo študenti veliko več možnosti povezovanja s stroko v Nemčiji in po svetu.

Po drugi strani pa je študij krajinske arhitekture na Univerzi v Ljubljani izjemno dober. To je potrdila

tudi uvrstitev našega oddelka na Biotehniški fakulteti med 13 najboljših šol za krajinsko arhitekturo na svetu. Zadovoljen sem in hvaležen, da sem študiral v Ljubljani.

Kaj ti je pomenila nagrada, ki si jo prejel leta 2014?

Ob zaključku moje študijske poti me je prijetno presenetila nagrada za najboljšega študenta krajinske arhitekture v Evropi. Podeljuje jo European Council of Landscape Architecture Schools. Poleg tega mi je Biotehnična fakulteta Univerze v Ljubljani podelila tudi nagrado za izjemne študijske dosežke. To mi je vsekakor dalo motivacijo in zanos, ko sem začel stopati na strokovno pot.

Letos sem v aprilu prejel novico o dveh nominacijah za projekt Wald. Berlin. Klima., katerega oblikovanje sem vodil od začetnih zasnov do izvedbe leta 2016. Projekt je bil nominiran za najboljši krajinskoarhitekturni projekt v Nemčiji ter za German Design Award 2020.

Imam to redko srečo, da sva se oba s partnerico odločila, da po študiju želiva nabirati izkušnje v tujini. Berlin je bil

presečišče najinih želja, čeprav pred selitvijo o njem nisva vedela veliko. Zaradi gostote birojev ponuja veliko možnosti za nabiranje izkušenj, razvoj in vstop na profesionalno pot. Predvsem pa je kakovost življenja v Berlinu tisto, zaradi česar sem tu že 4 leta. Mesto je prijetno in kljub velikosti nima hektičnega karakterja ostalih vele mest po svetu.

Ali sodeluješ s slovenskimi krajinskimi arhitekti, ali razmišljaš o morebitni vrnitvi?

V Ljubljani sem bil soavtor vizije in načrta za mestni park Rakova jelša, ki povezuje Ljubljano z Barjem. Sodeloval sem tudi pri habitatu za tigre v ljubljanskem živalskem vrtu.

Trenutno imam s Slovenijo profesionalno malo stika, čeprav upam, da ga bo kljub oddaljenosti mogoče spet navezati. Če ne prej, morda ob vrnitvi v Slovenijo. O tem sicer ne razmišljava, a to vprašanje vseeno ostaja v ozadju zavesti.

Celoten intervju je objavljen na www.ljubljana.si v rubriki glasilo Ljubljana.

Ljubljančan: Vlado Kreslin

Germanški red, balkanski šarm

Ljubljana mu še vedno nudi dragoceni glasbeni srečevališči: ob koncu poletja Križanke, decembra pa Cankarja.

Pogovor o Ljubljani se z Vladom Kreslinom koj odsuče h glasbi, speven je že njegov prvi spomin nanjo. Tistikrat ga je stric Franc, mamin brat, peljal v Figovec na sladoled, v Tivoli na avtomobilčke ... in na grad, kjer ga je posedel na klopico ter mu dejal: »Zdaj je prišla ena nova muzika, veš, in najbolj slavna pesem Moj črni konj ne rabi uzde ...«

Da se je pripeljal v prestolnico na obisk, je z avtobusom iz Beltincev trajalo štiri ure in pol. »Že to je naredilo vtis na otroka,« se spominja naš kantavtor, folk rock glasbenik, avtor sedemnajstih albumov in številnih pesniških zbirk. »Zdaj seveda lahko rečemo, da je bila Ljubljana takrat siva, ampak zame je bila veličastna.« Kot najbrž tudi prvi

ljubljanški nastop v Kulturnem domu Črnuče, kjer je na dvajseti rojstni dan ob proslavi Dneva republike 29. 11. 1973 z ansamblom Zodiac zaigral House of the rising sun, legendarni komad skupine The Animals.

V Ljubljano ga je pripeljal študij ekonomije, biografski detajl, ki marsikoga preseneti. »Hotel sem potovati po svetu,« začne razlagati nenavadno odločitev.

Lora Power, foto: Miha Fras

»Oče mi je rekel, da če hočeš potovati, moraš delati v zunanji trgovini. Prav, sem rekel, grem pa v zunanjo trgovino in tako sem pristal na ekonomiji v istem letniku kot Zoran Janković.«

A bolj kot svet, kjer so se pomenkovali o smučarji in avtomobilih, je Vlada pritegnil Ferent, kjer so debatirali o Franku Zappi in Ingmarju Bergmanu, in koncerti v Študentski menzi. Od vseh ljubljanskih koncertov mu je najbolj ostal v spominu nastop skupine Jethro Tull. »Tudi zato, ker smo pomagali pri ozvočenju in smo si lahko podrobno ogledali aparatur, iz katere so pihali meglo. In potem smo si še sami naredili pripravo za umetno meglo, prvo v Jugoslaviji,« veselo pripoveduje. Pogruntavščino so prilagodili svojim potrebam in jo kmalu zatem tudi preizkusili: »Ko smo z bandom Horizont imeli v Študentskem naselju koncert s kvadrofonskim ozvočenjem, sem bruhal ogenj, medtem ko se je po odru valila megla iz naše škatle. V nekem trenutku sta po žici poleteli še dve goreči raketi ... Totalna psihadelija, ki se je skoraj končala s požarom.«

In še vedno – po 45-letni karieri, po neštetihih koncertih po vsej Sloveniji – mu ravno Ljubljana nudi najbolj dragoceni glasbeni srečevališči: ob koncu poletja Križanke, decembra pa Cankarja.

Pa mu je – Prekmurcu – težko živeti v prestolnici? »Ah, ne, Ljubljana je super,« odvrne predano, čeprav, pravi, pogreša tramvaj. »Poglejte to mesto: nekaj germanskega reda in urejenosti, ampak vmes še malo kaosa, malo tega balkanskega in mediteranskega šarma ... In to mi je pri Ljubljani všeč! Pa veliko se dogaja! Upam le, da bom enkrat dočakal tudi podvoz pod železniškimi tiri na Ježici. To ne bi prihranilo veliko časa, energije in živcev samo meni ...«

»Če se omejim na Črnuče, kjer živim zadnjih 25 let, bi stišal še muziko, ki poleti nažiga na kopališču Ježica, in zvonove v nedeljo zjutraj.«

Sicer pa so ravno nedelje tiste, ki najbolj zgovorno govorijo o Ljubljani prej in potem, meni Vlado. Včasih so bile mučne, opisuje, dandanes pa so čas za družino in kosila v Čadu. Ko pa si zaželi kave in mestne promenade, se usede k Ifru, ob desni bok rdeče cerkve, tako rekoč na cesto.

Glasbena Ljubljana

nekoč in danes – 2. del

dr. Franc Križnar

Konec 19. stol. sta glasbeno Ljubljano zaznamovali Filharmonična družba in Glasbena matica, prva za Nemce in druga za Slovence, obe pa sposobni velikih poustvarjalnih dosežkov. Leta 1908 je bila ustanovljena Slovenska filharmonija, med letoma 1892 in 1913 pa je slovenska Opera v Ljubljani izvedla tako rekoč vsa dela, ki so se tedaj sočasno pojavljala na odrih evropskih glasbenih gledališč.

V času Nedvédovega umetniškega vodenja je kot pianist na koncertu Filharmonične družbe nastopil tudi Gustav Mahler (1860–1911), vrhunski glasbeni interpret svetovnega kova ter skladatelj.

Vidno vlogo v glasbenem življenju Ljubljane je imel Hans Gerstner iz čeških Žlutič. V Ljubljano je prišel leta 1871 kot violinist. Posebne zasluge si je pridobil kot pedagog in organizator komornih koncertov. Gerstner je učil v več ljubljanskih glasbenih šolah in skrbel za komorno glasbo na koncertih Filharmonične družbe. Po prvi svetovni vojni je postal tudi zadnji glasbeni ravnatelj družbe, vendar je bil že julija 1919 upokojen. Njegov najpomembnejši učenec je bil violinist, dirigent in skladatelj Leo Funtek, priznan violinski virtuoz v evropskem prostoru, ki je svojo kariero uspešno končal na oddaljenem Finskem.

Glasbene razmere v Ljubljani, ki jih je poleg Stanovskega, pozneje Deželnega gledališča obvladovala predvsem Filharmonična družba, so se spremenile leta 1872 z ustanovitvijo Glasbene matice. Filharmonična družba si je še naprej prizadevala za izvedbo velikih vokalno-instrumentalnih del. Tedaj je imela orkester s 50 glasbeniki in zbor s prek sto pevci. Ob koncu 19. stol. je bila Filharmonična družba notranje trdno urejena in organizirana na vseh področjih dela. Vsak koncert je dokazoval visoka hotenja, glasbena šola je uspevala in Ljubljančani so radi hodili na koncerte.

Začetek 20. stoletja

Za podobno kakovost in vrhunskost si je v zadnji tretjini 19. stol. prizadevala tudi Glasbena matica, s svojim vplivom pa segla iz Ljubljane tudi drugod po Slovenskem. Ustanavljala je podružnice ter glasbene šole tudi po drugih slovenskih mestih. Najprej je uspela s svojim pevskim zborom, ki ga je leta 1891 prevzel Matej Hubad. Pod njegovim vodstvom je zbor dosegel najvišjo raven. Izvajal je vso klasično zborovsko literaturo, tudi Gallusa. Velik del svoje dejavnosti je posvetil sodobni slovenski glasbi in gostoval na Dunaju. Pri vokalno-instrumentalnih delih je igral vojaški orkester ljubljanskega garnizona, a so prevladovali *a cappella* vokalni koncerti. Med solisti so prevladovali slovenski glasbeniki.

Ob koncu stoletja sta bili obe osrednji glasbeni ustanovi sposobni velikih poustvarjalnih dosežkov. Glasbena matica je izvajala

vrhunske zborovske koncerte, Filharmonična družba pa je uspevala s simfoničnimi in komornimi koncerti. Z ustanovitvijo Slovenske filharmonije leta 1908, ki je žal delovala le do leta 1913, se je povečalo tudi število simfoničnih koncertov na slovenski strani. Njen prvi dirigent je bil Václav Talich. Na sporedu je bila vsa svetovna literatura, še posebej pa je orkester izvajal dela slovenskih avtorjev, kot so Viktor Parma, Hugolin Sattner, Stanko Premrl, Anton Lajovic, Anton Schwab idr. Med solisti so nastopali Julij Betetto, Anton Trost in pianistka Vida Prelesnik. Vojna je dejavnost obeh ustanov izjemno osiromašila.

Bogastvo glasbenega ustvarjanja danes

Med letoma 1919 in 1941 sta v Ljubljani delovala Orkestralno društvo in Ljubljanska filharmonija. Po drugi svetovni vojni je Ljubljana doživela nesluten glasbeni razvoj: Slovenska filharmonija kot osrednji ljubljanski in državni simfonični orkester neprekinjeno deluje že od leta 1947, od leta 1980 dalje nastopa tudi v ljubljanskem Cankarjevem domu. Glavni nosilci današnjega glasbenega življenja Ljubljane so še Zbor Slovenske filharmonije, Simfoniki RTV Slovenija ter seveda Opera in balet Slovenskega narodnega gledališča Ljubljana. Tu so še preostali ansambli RTV Slovenija: Big Band, otroški in mladinski zbor, zbori Glasbene matice, Policijski orkester in Orkester Slovenske vojske, Schukejev orgelski inštrument in moderne dvorane Cankarjevega doma, diskografija in glasbeni tisk, festivali, bogato glasbeno ljubiteljsstvo.

Med profesionalnim in ljubiteljskim glasbeništvom je treba omeniti tudi cerkveno glasbo. Medreligijsko povezovanje, spoznavanje različnosti ter medglasbeni dialog omogočajo tudi katoliška, evangeličanska in pravoslavna cerkev pa tudi muslimani. Glasbeno podobo Ljubljane ustvarjajo tudi tisti ljubljanski glasbeni umetniki, ki so prodrli v svet, kot so tenorist Anton Dermota, violinist Igor Ozim, pianistka Dubravka Tomšič Srebotnjak, Trio Lorenz, mezzosopranistka Marjana Lipovšek, klarinetist Mate Bekavac ter flavtistka Irena Grafenauer, če naštejemo le nekatere.

Ljubljana v skladbah in popevkah

- **Čao, Ljubljana** (Bojan Adamič, Dušan Bižal)
- **Ljubljana bela** (Bojan Adamič, Marjan Regally)
- **Ljubljančanke** (Jure Robežnik, Dušan Velkaverh)
- **Ljubljanski akvareli** (Emil Adamič)
- **Ljubljanski klavirski koncert** (Bojan Adamič)
- **Ljubljanski zvon** (Nikica Kalogjera, Elza Budau)
- **Ljubljeni Ljubljani** (Rado Simoniti, Smiljan Samec)
- **Lublana je bulana** (Pankrti)
- **Luči Ljubljane** (Jože Privšek, Svetlana Makarovič)
- **Moja Ljubljana** (Bojan Adamič)
- **Prelepa si, bela Ljubljana** (Bojan Adamič, Frane Milčinski)
- **V Ljubljano** (Ati Soss, Svetlana Makarovič)
- **Vrni se še kdaj v Ljubljano** (Mojmir Sepe, Peter Arnold)

Ljubljani
Smiljan Samec Rado Simoniti

Andantino (♩ = 63-72)

1. Lju - bli - na, lju - bli - na, iz - dav - na snu - bli - na, a ne - iz -
2. Lju - bli - na, lju - bli - na, in v vas ti pri - de - mo, da shaj -
3. Lju - bli - na, lju - bli - na, ko spe - se sho - j - mo, se shaj -

V naročju Slovenske filharmonije

Marjetica Mahne, direktorica Slovenske filharmonije, foto: Darja Štravs Tisu

Izteka se koncertna sezona, v kateri se je, po mnogih letih osipanja, število abonementov Slovenske filharmonije spet povečalo. Verjamem, da je obrat znanilec ponovne pomladi naše hiše, ki je ena najstarejših tovrstnih evropskih ustanov in se tudi po kakovosti glasbenega poustvarjanja meri z najboljšimi v Evropi. Obiskovalcem koncertov se zahvaljujemo za zaupanje!

V imenu vseh, ki se v Slovenski filharmoniji trudimo, da bi dosežki orkestrskih glasbenikov in pevcev segli do čim večjega števila ljubiteljev dobre glasbe, vas vabim, da se nam pridružite v novi sezoni, saj smo program oblikovali ambiciozno, za različne glasbene okuse in za vse generacije. Z orkestrom in zborom bodo delali vrhunski dirigenti in solisti.

Simfonični koncerti Oranžnega in Modrega abonmaja, z največjimi orkestrskimi zasedbami, bodo v našem drugem domu, Gallusovi dvorani Cankarjevega doma, kjer bo 6. septembra tudi slovesni otvoritveni koncert nove sezone s slovitim švicarskim dirigentom Charlesom Dutoitom. V Oranžnem abonmaju bo veliko pozornosti posvečene našemu častnemu članu Ludwigu van Beethovnu ob obletnici rojstva, zaokrožilo pa ga bo slovo: po 75-ih letih koncertne poti in 60-ih letih sodelovanja s Slovensko filharmonijo se bo od abonmajskega občinstva poslovila Dubravka Tomšič Srebotnjak. Koncerte Modrega abonmaja bo zaznamovala glasba iz obdobja nekdanjega direktorja in umetniškega vodje filharmonije Lucijana Marije Škerjanca. Koncerti Vokalnega abonmaja s skrbno izbrano zborovsko glasbo vseh umetniških obdobji bodo, kot vedno, v Slovenski filharmoniji. V Dvorani Marjana Kozine boste lahko uživali tudi v božičnem koncertu in drugih koncertih orkestra in zbora.

Ob sobotnih dopoldnevih vas posebej vabim na družinske koncerte, s katerimi smo v lanski sezoni uspešno orali ledino in ste jih že mnogi med vami izjemno toplo sprejeli. Z odpiranjem mlademu občinstvu uresničujemo željo, da se s čarom resne glasbe srečajo že otroci. Navdušujejo se nad godali, tolkali, trobili, pihali, zborovskim petjem in pripovedovanjem glasbenih pravljic, z zanimanjem doživljajo priprave orkestra in zbora na koncerte ter spoznavajo naši lepi dvorani.

Publika, ki po koncertu navdušeno izraža veselje nad slišanim, je za naše glasbenike in pevce največja vzpodbuda. Želimo si, da bi vas v novi sezoni še več prihajalo uživat večere »daleč od ponorelega sveta«.

Prijazno vas obveščamo, da je vpis abonmajev za sedanje abonente do 31. maja, za nove pa med 17. in 28. junijem.

Preplet

Častitljiva letnica 1701 z latinskim napisom Academia Philharmonicorum na pročelju znamenite belo-rumene neorenesančne stavbe Slovenske filharmonije priča o nadvse bogati glasbeni tradiciji Ljubljane pa tudi o umeščenosti in pomenu stavb na širšem prostoru Kongresnega trga.

Foto: Dunja Wedam

Kongresni trg je pomemben prostor v slovenski nacionalni pripovedi.

glasbe in arhitekture

dr. David Petelin

Kongresni trg s parkom Zvezda je najpomembnejša klasicistična urbana kompozicija v središču Ljubljane s pravokotno obliko in vizualno usmerjenostjo proti Ljubljanskemu gradu. Na Kongresnem trgu se prepletajo rimska, srednjeveška, baročna, klasicistična in moderna podoba mesta. Že pred prihodom Rimljanov se je tod obširneje razprostiralo prazgodovinsko grobišče in kasneje predmestje Emone s pokopališčem, današnji trg pa je nastal na prostoru zasutega obzidnega jarka rimskega mesta in nanj prislonjenega srednjeveškega obzidja. Vse do konca 18. stoletja, ko so ga dokončno porušili, je srednjeveški obrambni sistem Novega trga obsegal obzidni jarek, napolnjen z vodo, okrogli vodni stolp ob Ljubljanici pod deželnim dvorcem (prej vicedomski in дворец deželne vlade) oziroma današnje Univerze, Vicedomska (fištamska) vrata ter obzidje vzdolž Vegove ulice.

Od samostana do paradnega trga

Do leta 1817 je na območju Kongresnega trga stal tudi kapucinski samostan s cerkvijo sv. Janeza Evangelista, katerega temeljni kamen je leta 1607 položil ljubljanski škof Tomaž Hren, v času Ilirskih provinc (1809–1813) pa so imeli Francozi v njem kasarno s konjušnico in vojaško skladišče. Po ponovni vzpostavitvi avstrijske monarhije je bil samostan porušen, za čas polletnega gostovanja evropske diplomatske in kraljeve smetane leta 1821 ob kongresu Svete alianse, ki je risala politični zemljevid po dokončnem padcu Napoleona, pa so razširili nekdanji Kapucinski trg ter ga preuredili v pravokoten prostor za vojaške parade.

Francoska urbana umetnost

Čeprav so že leta 1791, ko so podrli mestna vrata na začetku Gosposke ulice in z odpadnim materialom zasuli obzidni jarek, premišljevali o podolgovatem trgu med uršulinsko cerkvijo in stanovskim gledališčem, je nekaj časa tlela ideja, da bi na zemljišču podrtega samostana, ki so ga odkupili premožnejši ljubljanski meščani, zgradili nova poslopja. Mestna oblast je v prvi četrtini 19. stoletja načrtno preurejala nove ulice in trge na mestu porušenega obzidja ter nekdanjih mestnih vrat okoli Stare Ljubljane, med njimi tudi Kongresni

trg, ki je po končanem kongresu dobil tudi današnje ime. Leta 1824 so po naročilu župana Hradeckega in zgledu francoske urbane umetnosti s parkovno ureditvijo (sistem osi in razmerju med polnim in praznim) ob trgu zasadili kostanjev drevored, ki se križa v osmih smereh (od tod ime Zvezda), ter pridobili celotno zemljišče v mestno last. Tako je tudi mesto opustilo idejo, da bi tukaj zgradilo novo palačo deželne vlade in postavilo visoki obelisk s teleskopom za opazovanje ljubljanskega poldnevnik.

Kongresni trg in Plečnik

Leta 1928 je arhitekt Jože Plečnik dobil naročilo za preureditev Kongresnega trga, ki se ga je lotil v sklopu nove velikopotezne urbanistične kompozicije Trnovska cerkev–Zvezda–Južni trg, ki bi Ljubljano naredilo primerljivo z velikimi evropskimi prestolnicami. Kongresni trg je na novo tlakoval z velikimi belimi betonskimi ploščami, postavljenimi v geometrijsko pravilno mrežo iz temnejšega betona in tako ublažil nagnjenost trga in neharmonično zazidavo okoliških stavb. Z dvema visokima kandelabroma in prestavljenim znamenjem sv. Trojice z Ajdovščine je navezal trg na piazetto pred Wurzbachovo hišo ter ustvaril perspektivno os trga, ki povezuje uršulinsko cerkev s palačo filharmonije. V parku Zvezda je kostanjev zamenjal s platanami, celotni prostor pa je urbanistično uglasil s povezavo do nabrežja Ljubljanice z izgradnjo Gledališke stolbe in Gerberjevimi stopniščem. Kjer danes stoji sidro, je bil leta 1940 postavljen kip jugoslovanskega kralja Aleksandra, ki so ga v prvih nočeh fašistične okupacije uničili Italijani.

Mejniki slovenske zgodovine in arhitekture

Kongresni trg je prav tako najpomembnejši manifestativni prostor v slovenski nacionalni pripovedi. Na ruševinah stoletnega habsburškega imperija je z balkona deželnega dvorca 29. oktobra 1918 ob razglasitvi Države SHS kot slavnostni govornik nastopil Ivan Hribar, 10. maja 1945 je dan po osvoboditvi in izgonu okupatorjev Ljubljane navdušeno množico nagovoril prvi predsednik povojne vlade Boris Kidrič, na trgu so potekala vsa velika ljudska zborovanja in praznovanja,

Risba: J. Jagodic

Stanovsko gledališče v ognju, 1887

pomembno vlogo pa je prostor odigral tudi v času osamosvajanja Slovenije. Prostornega trga pa niso zaznamovali le veliki politični momenti, temveč tudi arhitekti in njihove slovite zgradbe. Na zgornjem obodu trga ob Slovenski cesti že 300 let kraljuje najlepša ljubljanska baročna cerkev, uršulinska cerkev sv. Trojice s samostanom in nekdanjim vrtom (arh. Martinuzzi, 1726), od leta 1837 na severni strani Zvezde klasicistično poslopje eminentnega Kazinskega društva, nižje pri Ljubljani pa monumentalni Deželni dvorec (arh. Hrasky, 1902), Slovenska matica (arh. Cragolini, 1834) in glasbeni hram Slovenske filharmonije (arh. Wagner, 1891).

Vzpon evropske znanosti in umetnosti

Slovenska filharmonija skriva v sebi dve zgodbi, in sicer o slavni zgodovini ljubljanskih filharmonikov ter o arhitekturnem razvoju stavbe. Negovanje glasbe je v Ljubljani staro več stoletij, glasba je odmevala tako po plemiških domovanjih, stolni kapeli in cerkvah kot pri izobraženem meščanstvu. Odločilna za razvoj mestne glasbe pa je bila ustanovitev imenitne združbe Academia Philharmonicorum Labacensis leta 1701. Tovrstna glasbena akademija je nastala po zgledu renesančnih in humanističnih ustanov, ki so po vzoru starogrške Platonove filozofske akademije vzcvetele od 15. stoletja naprej v italijanskih državah, kasneje pa zazvenele tudi drugod na evropskem zahodu.

Negovanje lepih umetnosti

Akademije so bile nosilke novih idej, vključevale so ozek krog podobno mislečih in uglednih aristokratov ter

izobraženih meščanov in si postavljale vrhunske znanstvene in umetniške cilje. Maloštevilni izbrani člani so želeli primerno svojemu stanu in častivredno postati glasniki znanosti in umetnosti. Akademije so slavile veselje nad življenjem, misel na smrt pa je bila prežeta s čutnim negovanjem lepih umetnosti, ki so bile najbolj bleščeča in virtuozna stvar. V takšnem okolju se je rojevala nova glasba in zvrsti (prve opere in oratoriji) ter razvijale razprave o čaščenju starega in stvaritvi novega.

Academia Philharmonicorum Labacensis

Po vzoru v Rimu najstarejše delujoče Accademie degli Arcadi, ki je imela stike z ljubljanskimi izobraženci, je tako v Ljubljani v domovanju trikratnega doktorja Janeza Krstnika Prešerna vzplamtela Academia operosorum (1693), kjer so negovali leposlovje, domoznanstvo, znanost in umetnost. Akademiki so s klasično vzgojo nadaljevali tradicijo rimske Emone kot veznega člana do rimskih spomenikov in umetnosti sploh. Del glasbeno navdahnjenih operozov skupaj z ljubljanskim patricijem Johannom Bertholdom pl. Höfferjem (1669–1718), ki je študiral v Salzburgu in na Dunaju, pa je osem let kasneje ustanovilo v njegovi hiši na Bregu še Akademijo filharmonikov (lat. Academia Philo-Harmonicorum, musices cultorum), ki ni smela imeti več kot enaintrideset članov, glasbenikov ali vsaj ljubiteljev glasbe ter je delovala po starejših vzorih (pariška Académie de poésie et de musique, 1567, ter bolonjski Accademia dei Filomusi, 1615, in Accademia dei Filharmonid, 1666).

Ljubljana je mesto glasbe

Prva glasbena akademija v srednjeevropskem prostoru

Akademija je združevala glasbenike in ljubitelje glasbe, ne le, »da se od časa do časa z ubranim igranjem dostojno razvedrijo, temveč tudi, da z občasnim igranjem pobožno prikličejo v spomin tisto nebeško glasbo, ki bo večno trajala. Zato so bile izbrane za akademski simbol orgle nebeške device Cecilije, katerih piščali so po zemlji razlivala presladko harmonijo, ob tem pa vsakogar tudi k nebesom povzdigovala, z geslom: oživlja, a duhu neminljivost kaže.« Ljubljanska akademija je združevala zbor in orkester, ki sta nastopala predvsem za izbrano publiko, prav tako pa so s petjem in godbo ovekovečili vsak večji politični dogodek, posebno svečano priložnost ali pa z zvočno kuliso pospremili cerkveno slovesnost z violinami, lutnjami, flavtami, rogovi, trobentami in bobni. Nastopi so se odvijali na domovih članov, na slavnostnih mašah v ljubljanskih cerkvah in na pompozni regati na Ljubljani, ki je bila dolga stoletja priljubljena oblika družabnega in prireditvenega življenja »na ladjicah, ki so jo junija ob mraku priredili filharmonični akademiki, ki so z najizbranejšo glasbo, kot Amfion, zvalili ob splošnem odobravanju na ladvice vse mesto«.

Filharmonična družba

Ljubljanska akademija, ki se v zgodovinskih virih poslednjikrat omenja leta 1779, je bila najbolj aktivna prav v prvih dvajsetih letih. Pripomogla je k obogatitvi javnega glasbenega življenja Ljubljane ter dvignila glasbeno raven in ugled tudi pri domači aristokraciji. Proti koncu 18. stoletja so v Ljubljani ustanovili Filharmonično družbo (nem. Philharmonische Gesellschaft), ki je zrasla na temelju prvih filharmonikov, društvo pa se je proslavilo s častnim članstvom nekaterih največjih evropskih skladateljev (Josef Haydn 1800, Ludwig van Beethoven 1819, Nicolo Paganini 1824 in Johannes Brahms 1885). Leta 1794 ustanovljeno društvo pa je pomembno tudi zaradi gradnje nove stavbe Filharmonične družbe leta 1891 na mestu nekaj let prej pogorelega Deželnega stanovskega gledališča, ki je skozi »dolgo« 19. stoletje postala kulturna trdnjava ljubljanskega nemštva.

Deželno stanovsko gledališče

Leta 1756 so se kranjski deželni stanovi zaradi pomanjkanja primerne gledališke stavbe v mestu odločili za prezidavo enonadstropne jahalnice iz 17. stoletja v gledališče, načrte pa zaupali mojstru Candidu Zullianiju, arhitektu stare trnovske cerkve. Prezidava je stekla šele deset let kasneje pod nadzorstvom deželnega arhitekta Lovrenca Pragerja,

ki je delo dokončal v pol leta. Za baročno gledališče so povzeli tloris jahalnice, jo nadzidali z dvema nadstropjema in prekrili s štirikapno streho. Reprezentančna glavna fasada na Kongresni trg je bila po beneških vzorih poudarjena s trikotnim čelom, okrašenim s štukaturo ter altano nad vhodnim portalom. Nad rusticiranim pritličnim pasom so kolosalni pilastri s kapiteli povezovali obe nadstropji, vogala pa sta bila členjena s trakovima. Visoka okna v prvem nadstropju so bila opremljena s profiliranimi prekladami, okna v drugem nadstropju pa so bila manjša in kvadratna. Velika lira na sredini je poudarjala namembnost stavbe. V notranjosti je bila osrednja veža z družabnima prostoroma (kazina s kavarno in igralnica z biljardom), prostor za gledalce in oder. Notranja konstrukcija, ki je bila v celoti lesena, je bila opremljena s 70 ložami v štirih etažah, hodniki, stopnišči in odrom.

Pogorišče kupljeno na dražbi

Deželno stanovsko gledališče je bilo potem večkrat prenovljeno in polepšano, v slovensko gledališko zgodovino pa se je vpisalo s prvo predstavo v slovenskem jeziku, ko je bila v revolucionarnem letu 1789 uprizorjena veseloigra Antona Tomaža Linhartar Županova Micka. Zadnji del stavbe so zaradi slabo nosilnega terena na nabrežju Ljubljanice zgradili na močnih lesenih pilotih. V gledališču je bila najbolj razkošno opremljena velika ali vladarska loža z zavesami, prevlečena s plišem in opremljena z osmimi lestenci, svečani prostor pa je sprejel do osem oseb. Po katastrofalnem požaru februarja 1887 ni od dvonadstropnega baročnega gledališča, ki je imelo 400 sedišč in 200 stojišč, ostalo nič, zato je graški arhitekt Adolf Wagner narisal načrte nove monumentalne stavbe, deloma pa jih je med gradnjo spremenil ljubljanski stavbenik Vilijem Treo. Za postavitev zgradbe je bil najbolj zaslužen prav češki glasbenik, zborovodja in ravnatelj družbe Anton Nedvėd, ki je raven komorne in orkestralne glasbe dvignil na evropsko raven. Sodeloval je tudi pri slovenski Glasbeni matici, ustanovljeni leta 1872.

Boj za slovensko Ljubljano z notami

V drugi polovici 19. stoletja sta se z vzponom novih narodnih idej »ločila« tudi nemško in slovensko domovinsko čustvo, boj za prevlado na Kranjskem pa je zadonel na političnem, športnem in kulturnem področju. Nemško-slovenska trenja so se odražala v vzporednih in ločenih društvih, političnih strankah, časopisih, kavarnah in celo v arhitekturi (Nemci so prisegali na klasicizem, Slovenci na secesijo). Občasno je prišlo celo do »nekavalirskih« fizičnih obračunov. Sprva so slovensko narodno

Risba: Vilijem Treo

Filharmonija (Tonhalle) na Kongresnem trgu 10, glavna fasada, 1890

zavedni meščani in kulturniki ustanovili Glasbeno matico, kasneje tudi glasbeno šolo in pevski zbor, vrh glasbeno narodnih stremeljenj pa je doživelo z ustanovitvijo koncertnega orkestra s prvo Slovensko filharmonijo (1908–1913) in Orkestralnim društvom (1919).

Stavba filharmonije

Nova stavba filharmonije, ki je dobila nemško ime Tonhalle, je sledila obliki nekdanjega gledališča, neorenesančni stavbni plašč pa je dobil razčlenjeno fasado z zaokroženimi vogali, značilnimi za gledališke stavbe 19. stoletja. Glavno fasado členi srednji triosni rizalit, v katerem je trojni polkrožni portal, v prvem nadstropju nad njim pa tri polkrožno zaključena okna, ločena s korintskimi pilastri. Pod okni je slepa balustrada, ki teče tudi okrog stavbe, nad strešnim vencem je pretrgana s polkrožno atiko, v kateri je upodobljena lira z glasbenimi emblemi na zlatem ozadju, pod njo pa so kasneje dodali letnico ustanovitve prvih ljubljanskih filharmonikov in vgraviran zlat napis. Fasado dodatno krasijo bogate štukature z rastlinskimi motivi, venec cvetličnih girland in trije pari genijev. Nova stavba je imela večjo koncertno dvorano ter manjšo, namenjeno komorni glasbi.

Druga slovenska filharmonija

Po koncu prve svetovne vojne je bila razpuščena nemška Filharmonična družba, v stavbo se je preselil kino Matica, Ljubljana pa je za nekaj desetletij ostala brez rednih simfoničnih koncertov. Med drugo svetovno vojno je bil v stavbi zgrajen bunker, v katerem so se skrivali ilegalci. Šele povojna slovenska vlada je na predlog ministrstva za prosveto

30. decembra 1947 izdala odločbo o ustanovitvi Slovenske filharmonije, ki je kmalu zrasla v simfonični orkester, mešani in mladinski zbor (1952), godalni kvartet (znan kot Ljubljanski kvartet) in koncertno poslovalnico. Orkester so sestavljali glasbeniki simfoničnega orkestra Radia Ljubljana in člani Tržaške filharmonije, prvi koncert pa se je odvil v veliki unionski dvorani. V petdesetih letih je bil za obiskovalce uveden Ljudski abonma, v sedemdesetih letih pa je oblast razmišljala o združitvi radijskega, opernega in filharmoničnega orkestra, pri čemer bi filharmonični arhiv in stavbo prepustila RTV Ljubljana. Kljub temu je filharmonija ostala samostojna institucija nacionalnega pomena s številnimi tujimi gostovanji, nešteti koncertnimi nastopi in vrhunske kakovosti na najvišji svetovni ravni.

Prenova in življenje

Leta 1937 je arhitekt Jože Platner prenovil veliko dvorano in ji dodal balkon, sočasno pa je tudi arhitekt Plečnik na obrečni strani stavbe zgradil prizidek z nagubano fasado z vazami ter stebriščem v pritličju, ter s tem povezal stavbo z Ljubljano. Valovita fasada pomeni dialog s fasado uršulinske cerkve in prilagajanje kontekstu baročne Ljubljane. Leta 1944 je Plečnik skiciral idejni projekt Odeon kot večnamensko dvorano, ki bi pomenila rušenje celotnega niza hiš med Gosposko in Wolfovo ulico. Leta 2001 so pred praznovanjem 300-letnice predhodnic Slovenske filharmonije stavbo temeljito prenovili po načrtih Biroja 71, zasteklili Plečnikovo stebrišče ob sprehajalni obrečni poti in nadzidali stranski krili, prvič pa so v veliki dvorani zaigrale tudi orgle.

Slovenska filharmonija je čudovita rumena stavba, ki radovedno opazuje Kongresni trg in zasanjano zre v Ljubljanski grad. V njej že desetletja domuje gospa Glasba. Da bi ugotovili, zakaj je na njeni fasadi zlat napis Academia Philharmonicorum, moramo s časovnim strojem odpotovati v daljno leto 1701. V tem letu je skupina velmož na domu patricija Janeza Bertolda pl. Höfferja ustanovila Akademijo filharmonikov (latinsko Academia Philharmonicorum).

Marsikdo je presenečen, da se v tako majhni stavbi skrivata kar dve dvorani: velika in mala. Tu pridno vadita in prirejata koncerte Orkester in Zbor Slovenske filharmonije.

Sprašujemo vas: po katerem slovenskem skladatelju se imenuje velika koncertna dvorana Slovenske filharmonije? Namig: napisal je tudi glasbo za film Kekec.

Izmed vseh pravih odgovorov, ki bodo prispeli do **31. 5. 2019** na naslov ljubljsanske.glavce@gmail.com, bomo izžrebali dobitnika abonmaja za Ciklus družinskih koncertov Slovenske filharmonije, ki prejme tudi majčko »Mladi filharmonik«.

Pravilni odgovor na aprilsko vprašanje je: **Srečko Kosovel**.

Dobitniki družinskih vstopnic za obisk razstave 20. stoletje. Kontinuitete in prelomi v Moderni galeriji so: Anja Papuga, Dolores Trol, Maj Kristan in Jakob Zavrl. Čestitamo!

Ljubljana je mesto glasbe

Plácido Domingo v Ljubljani

Ljubljana Festival se bo začel z legendarnim opernim zvezdnikom

Foto: Pedro Walker

Domingo vloži v vsak svoj nastop ogromno truda v želji, da bi navdušil občinstvo.

Plácido Domingo je umetnik, za katerega se zdi, da zmore vse. Zob časa ni okrušil njegove glasbene poti, temveč jo je le še obogatil; malo je umetnikov, ki bi se obdržali na vrhuncu slave tako dolgo, kot je uspelo njemu. Še vedno nastopa po vsem svetu, še vedno poje, ob tem pa vse pogosteje tudi dirigira.

Redki so pevci, ki se lotijo dirigentskega poklica, še redkejši so tisti, ki se v njem uveljavijo. Domingu je to vsekakor uspelo, tako kot mu uspeva z vsemi obveznostmi in nastopi uskladiti dolžnosti, ki mu jih nalaga položaj generalnega direktorja operne hiše v Los Angelesu. Operni velikan je tudi velik človek, zvest družini in svojim stališčem. Kljub številnim oboževalkam, ki ga nenehno obdajajo, je že od svojega enaindvajsetega leta poročen z Marto, o kateri pravi, da je njegova muza in vodnica. V težkih trenutkih mu pomaga tudi vera v to, da je nekdo nad nami, in ne glede na številne zdravstvene težave, ki so ga pestile v zadnjih letih, se je vedno znova vrnil na oder z neprekosljivo energijo in karizmo. Nastopal je že v vseh najpomembnejših

dvoranah po svetu, gostoval je tudi v Ljubljani, vendar še nikoli v vlogi dirigenta. Domingov junijski koncert bo zaznamoval Verdijev Rekviem, ki velja za eno najlepših del glasbene literature. V solistični vlogi se bodo predstavili sopranistka Elvira Hasanagić, mezzosopranistka Annalisa Stroppa, tenorist Arturo Chacón-Cruz in basbaritonist Roberto Tagliavini. Solisti bodo nastopili s spremljavo Zbora in Orkestra Slovenske filharmonije ter zbora SNG Opera in balet Ljubljana.

Domingo vloži v vsak svoj nastop ogromno truda v želji, da bi navdušil občinstvo, in zagotovo bo tako tudi na koncertu 17. junija v Cankarjevem domu.

GOSLAR VILIM DEMŠAR

*Slovenski Stradivari
v iskanju popolnega
tona (1937–2017)*

dr. David Petelin

Čeprav glasbila na strune izvirajo že iz antične Grčije, za rojstvo violine, kraljice glasbil iz družine godal, štejemo bogato severno Italijo 16. stoletja. Umetnosti ustvarjanja zgodnjebaročnega instrumenta z edinstveno obliko in štirimi strunami se je priučil tudi mladi Vilim Demšar. Že pri rosnih 13 letih je opazoval mojstra očeta Blaža pri spreminjanju lesa v glasbilo. Vilim se je goslarske umetnosti priučil skozi prakso in nadaljeval družinsko tradicijo, kasneje opravil tudi pomočniški izpit iz goslarstva ter leta 1964 na Akademiji za glasbo celo doštudiral violino in violo. Vse od svoje prve samostojno narejene violine pri 17 letih pa do 79. leta, ko je še v večernih urah preskuševal vse tonske nianse, je potrpežljivo izdelal več kot tisoč violin, viol, violončel, kontrabasov in drugih glasbil. Njegov cilj je bil nič manj kot preseči celo slovitega Stradivarija, vsak njegov izdelek pa je bil narejen z izredno ljubeznijo in trudom: »Kako narediti violino, je zapisano, nikjer pa ne piše, kako narediti dober ton. Zapisal o tem ne moremo niti prebrati niti kupiti, ta znanja so ostala v Italiji. Po svetu različni goslarji že 200 let iščemo recept, ki bi nam pomagal ustvariti odlične violine, primerljive s starimi italijanskimi.« Gospod Demšar je bil tudi profesor violine na Glasbeni šoli Ljubljana Vič - Rudnik, izkazal se je kot violist v različnih profesionalnih orkestrih, leta 1981 pa je dobil status goslarja umetnika. V hiši na Žabjaku s številko 3 še danes stoji znamenita goslarska delavnica atelje Demšar, kjer Vilimov nečak Blaž Demšar nadaljuje dedovo in stričevo 90-letno tradicijo *demšaric*.

Na prejšnji strani:
Peter Škerl: cikel Ljubljana, Vilim

Majda Kne

Povezovalka knjig in ljudi

Andrej Hočevar, foto: Jošt Franko

Majda Kne je od nekdaj samohodka.

Nekateri so jo obiskovali redno, drugi občasno, a kdor je skrbel za osebno bralsko higieno, je lahko v njej našel iskreno sogovornico.

Bila je pripravljena pomagati s pravim nasvetom, ki ga je imela za nekatere pripravljenega, še preden so zavili v našo največjo knjigarno na oddelek za leposlovje. Tam je bila kot knjigarka namreč dve desetletji dejavna Majda Kne, odločna, na kratko postrizena gospa ostrih nazorov in samosvojega žara, ki nikoli ni skrivala strogega mnenja ne o knjigah ne o ljudeh. A skrivala ni tudi nečesa drugega: svojega širokega bralskega obzorja. Pravzaprav ne preseneča, da so jo mnogi imenovali »duša Konzorcija«. Da bo to kar držalo, je očitno še celo zdaj, ko je že upokojena. Tam se, obdana s kupi knjig, še vedno dobro počuti, zadovoljna, da se s knjigami ni ukvarjala kot teoretičarka. Medtem ko se po hodnikih objema z bralci in klepeta o vsem, od slabih esejev do dobre chick lit in seveda o zadnji pesniški zbirki kolega, ki se je ravno znašel tam, jo nekdanji sodelavci sprašujejo

za nasvet in ji predajajo zasebna sporočila.

Kot sama pravi, se sicer ne moreš z vsemi dobro razumeti – to bi bilo prenaporno, a Majda Kne je pripravljena razkriti tudi ljubeznivo plat svojega značaja. Danes se svoji mladostni upornosti in pravičnosti smeji, zaradi česar toliko bolje razume potrebo po kultiviranem dialogu in konstruktivnem kresanju mnenj. Njeno prizadevanje za bralsko vzgojo temelji namreč na osebnih odnosih in komunikaciji, a te se je tudi ona morala naučiti. Predvsem na napakah.

Kajti ni vsak dober bralec že tudi dober svetovalec. Knjige moraš znati primerno predstaviti, ne da bi vsiljeval svoj okus, saj je branje osebna odgovornost vsakega posameznika. Prepoznati moraš bralčeve potrebe in sprejeti različne okuse in žanje. Majda Kne se spominja, kako težko je sprva sprejela, da na oddelku

za leposlovje stojijo tudi knjige, ki jih osebno ne bi priporočila. Toda sčasoma se je naučila, da je pomembna prav vsaka knjiga, ki nekomu pomaga zrasti v resnejšega bralca.

Četudi sama ne izvira iz okolja, ki bi gojilo branje vrhunske literature, je Majda Kne seveda strastna bralka, ki ob branju kar »skače od navdušenja« (tudi ob poeziji) in komaj čaka na knjigo, ki jo bo kljub strogim merilom k temu spodbudila. Zato jo, kadar zaradi drugih obveznosti nekaj dni ne more brati, popade »volčja lakota«, pri čemer se trudi vsako knjigo prebrati do konca, da ne bi knjigi ali kupcem naredila krivice.

Sprva ji je bilo težko sprejeti, da vseh tistih čudovitih knjig, s katerimi je bila obdana, ne bo mogla imeti ali prebrati. Zdaj jih ima toliko, da v svojem majhnem bivališču že skoraj hodi po njih. Tako je navezana nanje, pa čeprav je kakšna knjiga tako nedostopna, da gre ponjo raje v knjižnico.

Pred štiridesetimi leti je izdala pesniški zbirki, ki ju je literarna zgodovina sprejela mnogo prepozno, a ni nikoli pripadala nobenemu literarnemu krogu, in mu tudi ni hotela. Ni bilo potrebno: v Konzorciju je imela nekakšen lastni krog izven literarnih krogov, saj so se k njej vsakodnevno valile kolone pisateljev. In če se živo spominja anekdot, ki so jo davno tega izučile, da niti pesniki niso nujno dobri ljudje, se spomni tudi kakšnega politika, ki ni kupoval zgolj knjig svojih strankarskih pajdašev.

Leta 2016 je Majda Kne za vztrajnost in prizadevnost prejela priznanje za naj knjigotržca. Seveda je vesela, da je niso spregledali, še bolj pomembno pa se ji zdi, da se lahko z bralci, nekdanjimi strankami, na ulici pogovarja o knjigah. In jim še vedno z veseljem kakšno predlaga.

Dan Mestne knjižnice Ljubljana

Vesna Trobec, Mestna knjižnica Ljubljana, foto: Dunja Wedam

Ob dnevu odprtih vrat Mestne knjižnice Ljubljana vabimo vse Ljubljance in Ljubljančane na celodnevno druženje v Knjižnico Otona Župančiča. Pridite v četrtek, 6. junija, med 9. in 21. uro na skupno praznovanje in predstavitev naših dejavnosti!

Dan odprtih vrat bo 6. junija v Knjižnici Otona Župančiča.

Pripravili smo raznovrsten program, ki bo potekal ves dan po vsej knjižnici, od kleti do tretjega nadstropja; otroci in starši boste svoje umetniške sposobnosti odkrivali na ustvarjalnih delavnicah, odrasli in starejši obiskovalci pa pridobili nova znanja na jezikovnih in računalniških izobraževanjih ter strokovnih predavanjih. Če knjižnice še ne poznate, boste s knjižničarjevo pomočjo odkrivali neznane kotičke in zaklade knjižnice ter se s pomočjo skritih namigov rešili iz literarne sobe pobega. Na srečanju bralnih skupin boste z drugimi delili mnenja o najzanimivejših knjigah, si ogledali spominsko sobo Otona Župančiča in izvedeli kaj novega o pesnikovem življenju. Na šahovskem turnirju se boste pomerili z nasprotnikom in vlekli

igrive poteze ob igranju sodobnih družabnih iger.

Na ta dan bomo slovesno zaključili tudi dva naša projekta:

Mesto bere ... pripovedi iz Afrike, ko bodo vsi odlični bralci prejeli nagrade in priznanja za letošnje sodelovanje. Mlade avtorje pa bomo nagradili za najboljše prispevke ob zaključku letošnjega literarnega natečaja **Oddaj na natečaj MKL** – za sodelovanje na natečajih *MetaFORA*, *PoHAIKUj z nami in PreDRAMi se*.

Program bomo popestrili z glasbenim koncertom v pasaži knjižnice in projekcijo filma v dvorani. Dan bo zagotovo zanimiv in zabaven, zato prisrčno vabljeni v našo družbo!

Natančen program je na

📍 www.mklj.si.

Tukaj

govorimo

literaturo.

Maj/Junij

Slovenski dnevi knjige

15.–18. 5.
Ploščad pred Moderno galerijo in druge lokacije
Sejem knjige s festivalnim dogajanjem

10. sejem akademske knjige Liber.ac

21.–23. 5.
Foersterjev vrt
za Filozofsko fakulteto
Sejem akademske knjige in številni dogodki

Ojdip v Kolonu: Najbolje je ne biti rojen

Tor / 21. 5. / 19.00
Klub Cankarjevega doma
Predavata dr. Alenka Župančič in dr. Mladen Dolar

Ženske v Himalaji

Tor / 28. 5. / 19.30
Cankarjev dom
Filmska projekcija in pogovor o knjigi
Prve ženske na osem tisočakah

Bologna po Bologni

28. 5.–1. 6.
Knjižarna Konzorcij
Prodajna razstava otroških knjig

Knjižnica pod krošnjami, odprtje sezone

Čet / 30. 5. / 17.00
Park Tivoli, pri Čolnarni
Brezplačno branje, listanje in uživanje

Noč knjigarn

Pet / 7. 6.
Različne knjigarne v mestu
Knjigarne odprte do 22. ure

Živa književnost in O'živela knjiga

7.–14. 6.
Pred Galerijo Škuc
26. literarno-glasbeni festival

5. otroški knjižni festival

Sob / 1. 6. / 10.00–19.00
Vodnikova domačija Šiška
Pogovori, predstave, delavnice, koncert Brine Vogelnik

Gogina dneva na domačiji

10. in 11. 6. / 17.00–22.00
Vodnikova domačija Šiška
Pop-up knjižarna in pogovori z avtorji

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**

ZNANI LJUBLJANČANI O GIBANJU

Jasna Kuljaj, televizijska voditeljica

Že vse življenje živim v Šiški, kjer imam zgolj korak do zelene oaze, do Šišenskega hriba. Samo mimo Vodnikove domačije se sprehodim in že sem pri stari skakalnici. Tja se podam zagotovo dvakrat na teden, še posebej, kadar se mi zdi do Šmarne gore predač. A kadar mi čas dopušča, skočim na Šmarno goro in se na vrhu nagradim s konkretno dozo kulinarike. Jota, žganci, klobasa, štruklji ... Tudi sicer rada uživam ob dobri jedi in pijači. K sreči mi kljub temu uspeva ohranjati postavbo, za kar skrbim tudi z občasnimi obiski fitnesa v Stegnah, kjer si privoščim tudi savno. Ljubljana ima veliko dobrih savn in tudi te prispevajo k dobremu počutju. Poleg tega vsako leto kupimo družinsko letno karto za ljubljanski živalski vrt, ki je precej velik. Tam se podim za mojo štiriletno hčerko, kar je tudi svojevrstna oblika rekreacije. Ampak tam res uživam. V trenutku, ko vstopimo v živalski vrt, se ni treba več obremenjevati z avtomobili in drugimi varnostnimi vidiki in se lahko tudi starši malce sprostimo in poklepetamo. Z energijo se napajam tudi na Koseškem bajerju, kjer se da loviti sončne žarke, z zdravo hrano pa se oskrbim na koseški tržnici, ki mi je ljubša kot osrednja, saj je manjša in bolj »pri roki«. Dobiš pa prav tako vse. Poleg tega imam sredi Šiške svojega dobavitelja domačih jajc, se pa zadnje čase rada zapeljem tudi do Savelj, kjer so različne kmetije, ki prodajajo svoje izdelke ves teden. Lokalno pridelana hrana, to je tisto pravo! Priznam pa, da se manj zadržujem v središču Ljubljane, saj mi Šiška nudi vse, kar potrebujem. Tukaj je vse na doseg roke.

Razgibajmo

Žiga Černe, Športna zveza Ljubljane

Foto: Dunja Wedam

Če hočemo ob športni aktivnosti uživati in vzdrževati zdravje, je prava pot le redna telesna aktivnost.

Brezplačna šola teka

»Veselite se sprostitve in občutka, da ste s tekom ali s katerokoli telesno aktivnostjo naredili nekaj dobrega zase, je lahko vaš dolgoročni cilj. A prvi in najpomembnejši cilj naj bo redna vadba. Če hočemo ob športni aktivnosti uživati in vzdrževati zdravje, je namreč smiselna le redna telesna aktivnost.« Tako je zapisal slovenski atletski strokovnjak prof. dr. Branko Škof, mi pa vam, skupaj z društvi in ob pomoči Mestne občine Ljubljana ter Fundacije za šport, ponujamo priložnost, da preizkusite svojo voljo na redni tekaški rekreativni vadbi. Na voljo je kar 27 brezplačnih 30-urnih programov, namenjenih predvsem začetnikom in tistim, ki se šele

odločajo o izbiri vadbe. Podrobnosti dobite na www.szlj.si.

Razgibajte svoje poletje

Čeprav Športna pomlad z raznoliko rekreativno ponudbo ljubljanskih klubov in društev še ni odcvetela, se hitro bliža njen naslednik – Športno poletje. Ob koncu maja in začetku junija bo večdnevni dogodek ponudil bogat spored aktivnosti s predstavami športne, rekreativne in gibalne poletne ponudbe v mestu. Začetek bo v četrtek, 23. maja, s popoldansko poletno športno tržnico na Bregu in tekmovalnem četrtinski skupnosti ter društev v velikih kanujih na Ljubljani, med Šentjakobskim

Spodbuda: Samozavestno in sproščeno!

Redno dejavni se lahko športnim užitek na pomladnem zraku predajate brez omejitev in v ritmu, ki vam ustreza; če pa spadate med začetnice ali začetnike, se raje najprej posvetujte z zdravnikom in trenerjem. Svoje telo spoznavajte v gibanju in ugotovite, kako se odziva nanj. Z upoštevanjem nasvetov in uravnoteženo prehrano bosta užitek in učinek zagotovljena.

Ljubljano

in Čevljariskim mostom. Od 29. maja do 1. junija bo na Kongresnem trgu potekal festival Igraj se z mano, ki ga pripravlja Zavod za usposabljanje Janeza Levca, namenjen pa je prav vsem, ki se želite preizkusiti v telovadnih, kulturnih ali ustvarjalnih delavnicah. Vrhunec Športnega poletja bo jadrna regata na Ljubljani, ki bo 9. junija ves dan med Špico in Hradskega mostom. Podrobnosti vas čakajo na www.razgibajmoljubljano.si.

Dan varnejšega gibanja v gorah v letnih razmerah

Obiskovalcem gora, ki niso večji gibanja v gorskem svetu in nimajo dovolj lastnih izkušenj, Planinska zveza Slovenije in Gorska reševalna zveza Slovenije priporočata, da se vključijo v planinska društva in se z njimi pod vodstvom vodnika PZS v organiziranih skupinah odpravijo v gore. Priporočajo pa tudi pridobitev ali obnovitev znanja o gibanju v gorah. Brezplačno vam ga ponujajo na že tretjem letošnjem tečaju, ki ga v okviru programa Razgibajmo Ljubljano, v torek, 14. maja, pripravlja Gorska reševalna služba – Društvo Ljubljana. Zbor ob 9. uri na parkirišču policijske akademije v Tacnu, pričakujte pa nekaj teorije in veliko praktičnih vaj na terenu. Število udeležencev je omejeno, zato so prijave obvezne. Celoten razpis objavljajo na www.grs-ljubljana.si.

Cooperjev plavalni preizkus

Za Cooperjev preizkus ste zagotovo že slišali, najverjetneje v tekaški izvedbi. Ti so v Ljubljani vsako leto štirje (naslednji bo na Kodeljevem 13. 6.). Obstaja pa še plavalni preizkus; letos bo štiri preizkuse izvedlo Športno društvo Riba. Gre za preprost preizkus aerobnih funkcionalnih sposobnosti, s katerim ugotavljamo svojo vzdržljivost. Rezultat je izhodišče za načrtovanje rekreativne vadbe. 12-minutnega neprekinjenega plavanja se boste v soboto, 1. junija, lotili v bazenu na Kodeljevem, dodali pa bodo še testiranje na 1 in 2 kilometra ter »veselo štafeto« na 4 x 50 prosto. Vsak plavalec bo dobil list z rezultatom in vmesnimi časi. Več na www.riba-drustvo.si.

Ulična košarka

V Ljubljani imamo precej samevajočih asfaltnih igrišč za mali nogomet in košarko. Ljubiteljski košarkarji vabljeni na ljubljanska kvalifikacijska turnirja, ki bosta na parkiriščih

pred Intersparom na Viču (1. 6.) oz. Cityparkom v Jaršah (22. 6.). Finalni turnir bo septembra na Kongresnem trgu. Informacije: www.szlj.si.

Maraton Franja

Franja bo spet trajala kar tri dni, in sicer od 7. do 9. junija. Starti bodo v ljubljanskem BTC Cityju, izbirate pa lahko med kronometrom, družinskim in otroškim maratonom, turnokolesarskim maratonom ter malim in velikim cestnim maratonom. Če se še niste prijavili, lahko to storite še na dan dogodka. Odsurfajte na www.franja.org.

Za ljubitelje prireditvev

O vseh dvesto in še nekaj ponujenih rekreativnih dogodkih, ki nam bodo v Ljubljani na voljo v naslednjih enaintridesetih dneh, boste podrobnosti našli na www.rekreacija.si, gnečo pa smo tule razredčili na izbrane.

Med kolesarskimi dogodki boste 18. maja z Rakovnika lahko kolesarili na Vinsko vigred v Metliko (informacije: www.kkmetliskacrna.si), se 25. maja s turnim kolesom z Dolgega mostu odpravili po mostiščarskih poteh čez Ljubljansko barje (www.kd-lpp.si), z istega mesta pa se boste na kolesarski maraton na festival češenj v Goriških brdih odpravili 1. junija (www.klet-brda.si).

Za pohodnike bodo poskrbeli člani Turističnega društva Barje, ki jih bodo 18. maja z nekdanjega sejmišča ob Peruzzijski vodili po dolgem in počez po Ljubljanskem barju (www.td-barje.si), istega dne pa se s Hrušice na Orle odpravljajo tudi v Kulturnem turističnem društvu Proga 13.

25. maja bo v Tivoliju potekal DM tek za ženske (www.tekzazenske.si), na Prešernovem trgu bo 28. maja zvečer start Studentskega teka na Ljubljanski grad (www.sousport.si), v Tacnu pa bo 9. junija potekal dobrodelni tek 10 krogov za 10 nasmešov (www.nevergiveup.si).

Partnerji programa Razgibajmo Ljubljano so Športna zveza Ljubljane, Zveza športnih društev Krim, Zveza športnih društev Slovan, Športna zveza Univerze v Ljubljani, Mestna občina Ljubljana, Fundacija za šport.

Za objavo v glasilu Ljubljana ali v elektronskem tedniku Športni utrinki nam lahko novice pošljete na info@szlj.si, vprašanja pa lahko zastavite tudi po telefonu 01 434 72 91.

NASVET STROKOVNJAKINJE

Tanja Želj, univ. prof. šp. vzg., trenerka pilatesa, idejna in strokovna vodja Pilates centra Tanergija

Moje strokovno priporočilo za dobro in zdravo življenje se nanaša na tri osnovna področja, za katera morate najprej poskrbeti, da bodo kar se da močna. To so: gibanje, hrana, spanje.

Gibajte se vsak dan zmerno, vsaj pol ure. Delajte vaje za moč, koordinacijo, ravnotežje. Vsakodnevna opravila opravljajte sami. Čim manj naj bo dela sede. Če sedite, prekinjajte sedenje. Hodite v hrib. Hodite s palicami. Pri prehrani so pomembna kvalitetna hranila. Na dan pojejte dva do tri obroke s polnovredno, lokalno, sezonsko hrano. Naj vsebuje življenjsko potrebna hranila. Ne jejte »nehrane«, se pravi preveč predelane hrane, saj telo ne ve, kaj naj z njo počne. In privoščite si dovolj spanja! Telo potrebuje spanje ponoči, v temi in v enem kosu od 7 do 9 ur.

Če se dovolj gibamo, ustrezno prehranjujemo in dovolj spimo, ne potrebujemo super živil z drugega konca sveta. Tudi brez njih smo lahko fizično, psihično in čustveno močni! Vsem težavam, bolečinam in boleznim se ne moremo izogniti. Lahko pa se nanje ustrezno, mirno in samozavestno odzovemo.

Toda to trojico je treba začiniti še s ščepcem dobre družbe in smeha. Počnimo stvari, ki nas veselijo in nam pomagajo ohranjati pozitiven pogled na življenje.

Namig: Fit še pred poletjem

Če hočete na dopust z vsaj malo izklesanim telesom, boste do takrat morali pri vadbi vztrajati vsak dan. Seveda se je najbolje oglasiti pri strokovnjaku v športnem društvu ali fitnessu in se prepustiti njegovim nasvetom in nalogam. Ob samostojni vadbi pa upoštevajte preprosto matematiko: več porabljenih in manj zaužitih kalorij. Poskrbite za več gibanja ter izvajajte vaje za hrbet, trebuh in zadnjico, ki jih z lahkoto najdete na spletu.

S pravilnim tekom se dlje

Miha Štamcar

Foto: Dunja Wedam

Atletsko društvo Slovan že 20 let pripravlja in izobražuje tekače, da bi tekli zdravo in hkrati dosegli svoje tekaške cilje.

Na prvem ljubljanskem maratonu leta 1996 je bilo prijavljenih 673 tekačev in tekačic, na lanskem pa že več kot dvajset tisoč. Torej misel, da je tek v zadnjih letih vse bolj popularen, ni za lase privlečena. V Ljubljani je vse več tekaških skupin in zbirališč, kajti tek že dolgo ni več namenjen samo individualcem, temveč je za mnoge tudi eden od načinov druženja. To pa že dolgo velja za tiste, ki se z njim ukvarjajo v ljubljanskih atletskih klubih.

Atletska tekmovanja v teku, hitri hoji, skokih in metih sodijo med eno najstarejših oblik športnih tekmovanj na svetu. Na prvih antičnih olimpijskih igrah leta 776 pr. n. št. je bila na sporedu le ena disciplina – tek na stadionu, šele pozneje so dodali nove discipline z meti in skoki v obliki antičnega peteroboja. Seveda so bila atletska tekmovanja vključena tudi v prve olimpijske igre moderne dobe leta 1896, vendar so se jih lahko udeležili le moški. Šele leta 1928 v Amsterdamu so pravico do tekmovanja dobile tudi ženske.

Kot tekmovalni šport se je atletika v Sloveniji pojavila leta 1887 v Novem mestu,

prvo organizirano tekmovanje pa je bilo 33 let pozneje v Ljubljani. Leto pozneje je bil ing. Stanko Bloudek prvi načelnik lahkoatletskega odseka pri Športni zvezi Slovenije, leta 1924 pa so v Spodnji Šiški v okviru športnega društva Hermes ustanovili lahkoatletsko sekcijo. Na začetku je klub deloval na letnem telovadišču v Tivoliju, leta 1930 pa se je po zaslugi Stanka Bloudka preselil na zdajšnje prizorišče. Takrat so 400 metrov dolgo krožno atletsko stezo okoli nogometnega igrišča uporabljali še kolesarji in motociklisti, danes so njeni uporabniki atletska društva Mass Ljubljana, Kronos in Olimpija, medtem ko Slovan deluje na Kodeljevem.

Atletsko društvo Mass Ljubljana

»Leta 1997 smo organizirali evropsko prvenstvo za mladince, ki je bilo po tekmovalni plati zelo uspešno, saj je padel tudi svetovni mladinski rekord. Toda sama organizacija nam je prinesla hude izgube. Zato smo se leta 2001 na mojo pobudo prečlanili v atletsko društvo Mass Ljubljana, ki nadaljuje tradicijo atletike in kluba na stadionu v Šiški,« je o najuspešnejšem slovenskem atletskem klubu v zadnjih osmih letih dejal Albert Šoba, uradno sicer sekretar kluba, ki pa je v resnici veliko več. Med drugim je tudi atletski trener, njegov najbolj znani varovanec je bil Matic Osovnikar.

pride

Atletsko društvo Mass deluje v vseh kategorijah, največji poudarek pa daje vrhunski atletiki. Že več kot dvajset let nastopa v evropskih klubskih pokalih, in to samo s slovenskimi atleti in atletinjami. »Politika našega kluba je usmeritev v vrhunski šport. Zavedamo se, da ne more biti vsak vrhunski atlet, toda če nimaš te usmeritve, potem nikoli ne prideš tja. Žal pa športna politika v Sloveniji tega ne podpira. Govorim o zakonu o športu, iz katerega izhajajo vse športne politike slovenskih občin, tudi ljubljanske. Ta zakon namreč ne predvideva financiranja članskega športa, tako da je športnikom otežena pot do svetovnega vrha. Zato moraš biti že v mladinski konkurenci v samem vrhu, da vidiš neko prihodnost tudi kot član. Če naša država ne bo podpirala članskega športa, bo ta propadel,« opozarja Šoba.

»Že osmo leto smo najboljši atletski klub v Sloveniji, zato verjetno s strani mesta dobimo nekaj več denarja od drugih

ljubljskih klubov. Toda tega denarja ne moremo dati svojim članom, prav tako ne moremo kupiti krogel, palic, ovir ali štartnih blokov, saj denar, ki ga dobimo, ni temu namenjen. Na srečo imamo odličnega pokrovitelja, trgovino Mass, ki jo vodi nekdanji vrhunski atlet Sašo Apostolovski. Veliko nam pomaga tudi naš nekdanji predsednik Dušan Olaj. Z denarjem, ki ga dobimo od mesta, lahko pokrivamo le trenerje in delo pri mlajših selekcijah, onemogočeno pa nam je financiranje vrhunskih atletov, ki si želijo tudi kaj več, kot le to, da lahko trenirajo.«

Čeprav so v klubu usmerjeni v vrhunsko atletiko, veliko pozornosti namenjajo tudi najmlajšim. »Zelo malo otrok, ki prvič pride v klub, pravilno teče. Ampak kdo bi jih lahko naučil? Ko gledam rekreativce, kako tečejo po Ljubljani, mi gredo lasje kar pokonci. Seveda, nihče jih nikoli ni učil, kako pravilno teči. Tek je precej kompliciran, zato otrok ni lahko naučiti pravilnega teka. Toda tisti, ki ima boljšo tehniko, lahko bolje izkoristi svoje sposobnosti, lažje in dlje časa lahko teče,« poudarja Šoba.

Na atletskem stadionu v Spodnji Šiški poleg atletskega društva Mass domujeta še dva kluba, toda že v bližnji prihodnosti bodo vsi trije vsaj za nekaj časa brezdomci, saj naj bi ga temeljito prenovili. »Seveda nisem proti prenovi, vendar nam nihče ne odgovori, kje bomo trenirali pozimi, ko bodo objekt porušili. Sam sem predlagal možnost, da bi ga postopoma obnavljali. Če bi najprej naredili krožno dvorano, bi bili preskrbljeni, tako pa ne vem, kje bomo trenirali pozimi.«

Atletsko društvo Kronos

»V našem društvu imamo vse kategorije razen najmlajših. Največ se jih vključi okoli 14. leta, običajno so to tisti, ki so že prej trenirali kakšen drug šport. V smučarskih skokih, gimnastiki, alpskem smučanju morajo biti otroci stari 6, 7, 8 let, da osvojijo tehniko, medtem ko sta pri atletiki pomembnejša moč in eksplozivnost, kar pride šele z leti. Trenutno imamo okoli 350 vpisanih članov. Trudimo se vzgojiti svoj kader, s katerim potem tekmujejo. Mislim, da smo po uspehu primerljivi s celjskim Kladivarjem, za atletskim društvom Mass,« je na Kronosove uspehe ponosen predsednik Niko Muhič.

»V devetdesetih letih prejšnjega stoletja se je podrl sistem financiranja športa v Ljubljani, zato je v atletskem klubu Olimpija zmanjkalo denarja za atlete in trenerje. Odločili smo se ustanoviti nov klub, ki je deloval na podlagi članarin in prispevkov. Vse skupaj smo naredili veliko bolj gospodarno, tako da smo pridobili veliko honorarnih trenerjev,« je Muhič spregovoril o začetkih Kronosa, ki posveča pozornost vsem atletskim disciplinam.

»Do 15. leta treniramo mnogobojsko, se pravi v različnih disciplinah in z različnimi trenerji. Enkrat tedensko vsi skačejo v višino, mečejo kopje, kladivo ... Ker je težko uspeti v tekaških disciplinah, smo se bolj usmerili v skoke in mete, čeprav pokrivamo tudi sprinte in tek na srednjih in dolgih progah. Vendar je v atletiki težko uspeti, na svetovnih prvenstvih nastopa več kot 200 držav. Za primerjavo: v nordijski kombinaciji, kar trenirata moja sinova, jih je recimo le deset.«

Muhiča, ki je tudi sam trener, ne moti, da na stadionu v Spodnji Šiški delujejo trije ljubljanski klubi, prav tako z nestrpnostjo čaka na njegovo prenovu. »Če pametno razporedimo ure, se da čisto dobro trenirati. Sicer v atletiki ves čas improviziramo: v Novem mestu so zgradili krožno dvorano, ki jo pozimi tudi sami velikokrat izkoristimo. Zato me ne skrbi, če bomo leto ali dve brez dvorane v Ljubljani. Če bodo načrti uresničeni, bo za atletiko v Ljubljani dobro poskrbljeno. Prej ko bodo začeli prenavljati, bolje bo za nas,« je prepričan.

Atletski klub Olimpija

Pred šestimi leti je nekoč najuspešnejši slovenski atletski klub, Olimpija, za katerega je do konca svoje bogate in uspešne kariere tekmovala prva slovenska atletinja z olimpijsko kolajno, Brigita Bukovec, po dolgih letih krize stopil na novo pot. »Olimpija je bila pred stečajem, danes pa je klub spet stabilen. Vsako leto širimo programe, imamo velik strokovni kader, tako da so lahko skupine manjše in je tudi kakovost dela toliko višja. Lahko bi dejali, da smo v vzponu,« je o preporodu kluba, katerega začetki segajo v leto 1946, spregovoril Gregor Grad, direktor in strokovni vodja atletskega kluba Olimpija.

“ S tekom se lahko ukvarjamo kjerkoli in kadarkoli.

V klubu so morali začeti skorajda z ničle, zato največ pozornosti še vedno namenjajo mlajšim kategorijam. »Imamo veliko mladih, ki rastejo skupaj z nami in prehajajo iz selekcije v selekcijo. Pomembno je, da z otroki delamo kakovostno, potem pa se sami odločajo. Veseli me, da nimamo velikega osipa, da so aktivni, je pa res, da nobenega otroka ne silimo v tekmovanja. Otroci lahko tekmujejo, če si to želijo, staršem pa že v začetku povemo, da ne želimo izvajati nikakršnega pritiska na otroka glede rezultatov. Kajti če otrok sam izrazi željo po tekmovanju, veliko raje tekmuje,« je prepričan Grad.

V Olimpiji otrok tudi ne silijo trenirati, česar si ne želijo. »A jih usmerjamo, če vidimo, da so za kakšno panogo bolj nadarjeni.

Tako smo imeli deklico, ki je bila odlična za mete, vendar je imela pomisleke. Toda ko je šla nekajkrat na tekmovalca, je vedno zmagala: danes pa z veseljem meče in je s tem zadovoljna.»

Tudi v atletskem klubu Olimpija z zanimanjem spremljajo, kdaj se bo prenovil stadion v Spodnji Šiški. »Žal še nihče ni pristopil k nam, da bi nam povedal, kdaj se bo to zgodilo. Največ izvemo iz medijev. Eden od načrtov je, da bi se v tem obdobju atletika preselila na Kodeljevo, toda vprašanje je, kaj bo ob zimskih mesecih. Upam, da se bo našla rešitev, kajti drugače ne vem, kako bomo v klubu zadržali otroke,« je še dejal Grad.

Akademsko atletsko društvo Slovan

Edino ljubljansko atletsko društvo, ki ne deluje v športnem parku Šiška, je akademsko atletsko društvo Slovan, ki že 20 let pripravlja in izobražuje tekače, da bi tekli zdravo in hkrati dosegli svoje tekaške cilje.

»Pozimi večinoma delujemo v dvoranah na Kodeljevem, pretežno na Fakulteti za šport, s katero bi si sicer želeli bolj poglobljenega sodelovanja. Tudi poleti del vadbe opravimo na Kodeljevem, druge tekaške vadb pa v Tivoliju. Atletsko šolo za najmlajše, ki je vrata odprla pred tremi leti, smo letos razširili. Letos bomo mlade tekmovalce prvič peljali tudi na kakšne tekme, vendar za zdaj samo osnovnošolce. Programi vadbe so prilagojeni starosti in biološkemu razvoju otrok in mladostnikov ter so odličen način preživljanja prostega časa,« je del dejavnosti akademskega atletskega društva Slovan predstavil koordinator športnih programov Matej Pogačar. Veliko pozornosti namenjajo tudi tistim, ki so poškodovani ali se rehabilitirajo po poškodbah. Cilj tekaške klinike je poskrbeti za specifične potrebe vsakega tekača, od začetnika do vrhunkega športnika. Pomagajo jim z različnimi diagnostičnimi sredstvi in skrbno načrtovanimi protokoli vadbe, prehrane in regeneracije. Opravljajo tudi kineziološke preglede, s katerimi se želijo čim bolj približati željam in potrebam posameznika, ob tem pa upoštevajo njegov zdravstveni status.

»Organiziramo še različne tekaške tabore za svoje člane, pa tudi zunanje, skratka za vse, ki se nam

želijo pridružiti. Tekaški tabori so običajno na morju, imamo pa tudi tečaje in tabore teka na smučeh. V sodelovanju z Mestno občino Ljubljana in Športno zvezo Ljubljane vsako leto pripravljamo programe rekreativne vadbe za občane. Programe vadbe sofinancira Mestna občina, zato so za uporabnike brezplačni,« je še dodal Pogačar, ki bi rad čim več ljudi privabil k teku.

Tekaški klub Šmarnogorska naveza

V zadnjih letih je med ljubitelji teka vse bolj priljubljen gorski tek. Seveda ni tako razširjen kot »navaden« tek, vendar ima svoje zveste navdušence. Mednje zagotovo sodi tudi Bojan Novak, trener in predsednik tekaškega kluba Šmarnogorska naveza. Pod Šmarno goro deluje še klub za gorske teke Grmada.

»Meni je bil gorski tek pisan na kožo. Že to, da se trening odvija v naravi, je zame nekaj posebnega. Ni lepšega kot premagati goro od vznožja do vrha, na koncu pa si še nagraden s čudovitim pogledom. Čeprav že dolgo ne tekmujem več, grem še vedno zelo rad teč v naravo. Niti zamisliti si ne morem, da bi na stadionu delal kroge ali da bi tekkel po ulicah,« o lepotah gorskega teka pripoveduje Novak. Čeprav je gorski tek naporen šport, je v klubu tudi veliko mladih tekačev. »Ljudje k nam prihajajo spontano. Gorski tek ni masoven šport, še zlasti ne tekmovalni gorski tek, toda otroci vseeno radi pridejo do nas in trenirajo skupaj z nami.«

Najodmevnejše tekmovalstvo, ki ga Šmarnogorci prirejajo, je že vse od leta 1979 Tek na Šmarno goro. Petindvajset let pozneje je Tek na Šmarno goro s finalom svetovne gorskotekaške velike nagrade WMRA Grand Prix in dodelitvijo prestižnega statusa IAAF permit, ki ga podeljuje mednarodna atletska zveza, dosegel svoj vrhunec. Od takrat Tek na Šmarno goro predstavlja enega vrhuncev sezone gorskega teka v svetovnem merilu: tudi letošnji 40. Tek na Šmarno goro bo obenem finale svetovnega pokala. Druga pomembna prireditev je Rekord Šmarne gore, ki je nekoliko mlajša. Prirejajo jo od leta 1996, običajno poteka junija, trenutni rekorder pa je Eritrejec Petro Mamu, ki je predlani potreboval enajst minut in osem sekund, da je prišel na vrh Šmarne gore.

Foto: Miha Fras

V parku Šiška tečejo trije tekaški klubi.

Mokrc iz Iške vasi

Besedilo in foto: Rok Kušlan

»Kakor bi se za Mokrcem bliskalo, tako je streljal z očmi izpod srditega čela,« na cesarja Martin Krpan v slavni Levstikovi pripovedki. Nič čudnega, ko pa je bil Levstik doma iz krajev, kjer pravijo, da Mokrc napoveduje dež, kadar se po njegovih vrhovih pasejo meglice. Izročilo pravi, da temu dolguje tudi svoje ime.

Po izročilu, kot je pred debelim stoletjem pisal Ivo Trošt, sta bila Mokrc in Krim brata, ki sta si bila ves čas v laseh, imela pa sta tudi sestro Iško, ki ju je zaman skušala spraviti. Ko sta nekoč v prepiru preklela svoje starše, so ju bogovi spremenili v dva mogočna hriba, Iška pa je nato v svoji osamljenosti prosila bogove, naj jo spremenijo v reko, da bo lahko bivala med bratoma in ju mirila, saj prepir ni ponehal.

Zemljevid v roke

Kdo ve, kaj je razlog za ta kreg? Morda Mokrcovo ljubosumje, saj je v turističnem smislu povsem v senci slabih petdeset metrov višjega Krima. Tukaj ni razpredenih markiranih steza, pa še tiste, ki so, po žledolomu tonejo v pozabo. Zato si bo treba pri današnjem pohodu precej pomagati z gozdnimi cestami, ki jih zaradi gozdnega bogastva ne manjka, vendar brez zemljevida ne bo šlo. V poštevid prideta izletniška karta Notranjski kras 1 : 50 000 in karta Sprehodi po Krimu 1 : 25 000, ki jo je izdalo Planinsko društvo Podpeč Preserje, delno pa tudi planinska karta Ljubljana in okolica 1 : 50 000.

Na tem mestu je treba odločno poudariti, da današnja tura ni družinski izlet, pač pa celodnevni pohod (vsaj 7 do 8 ur hoje brez postankov) po kraškem svetu brez vsakršnih koč, gostiln in celo vasi, zato je treba imeti vso vodo in hrano s seboj. Gibali se bomo po divjini, ki je onkraj cest in steza zelo težko prehodna, zato sta poznavanje zemljevidov in

smisel za orientacijo nujna. Nad prepadi Iške je potreben siguran korak, saj so napake lahko usodne. Tod lahko srečamo tudi medveda, vendar z njim ne želimo strašiti. Kljub naštetemu – ali pa prav zato – bomo domov prinesli toliko vtisov, da jih bomo premlevali še dolgo.

Izhodišče in tudi cilj tokratne ture je končna postaja linije mestnega avtobusa 19I, Iška vas obračališče. S postaje stopimo na cesto v Iški vintgar in gremo mimo odcepa za Gornji Ig, nato pa po dobrih 100 metrih pri znamenju zavijemo levo na stransko cesto. Ta nas pripelje do mostu čez Iško, s katerega zagledamo manjšo cerkev. Pred cerkvijo se levo odcepi pot proti hiši na robu gozda,

“Še danes se pogosto stemni nad Mokrcem in Krimom, strele bliskajo sem ter tja in grom bobni.

ki že služi kot trasa evropske pešpoti E6. Pot se pri omenjeni hiši požene v breg. Vzdolž nje ni težko slediti rdeče-rumenim markacijam. Ko se pot po dobrih 20 minutah položi, pa je treba postati na oznake bolj pozoren, saj steza ni najbolj uhojena in ponekod zlahka nadaljujemo po kakšni od vlak, ki niso (več) del markirane poti. Po nadaljnjih dvajsetih minutah vijuganja po tipičnem kraškem gozdu stopimo na cesto. Na tem mestu ne bo odveč opozorilo, da se pri naštetih zemljevidih pojavi napaka pri

S poti bomo domov prinesli toliko vtisov, da jih bomo premlevali še dolgo.

markirani poti E6 na odseku med Iško in Škriljami, kjer je treba severno od Stražarja namesto rdeče črtkane upoštevati stezo, označeno s črnimi pikicami, ki vodi nekoliko severneje, tako da bomo naleteli na eno križišče več, kot bi pričakovali po karti. (Na karti Ljubljana in okolica pa steza sploh ni označena.)

Ko torej stopimo na cesto, zavijemo desno in kmalu pridemo do križišča, kjer se mi držimo desno, vendar ne skrajno desno, trasa E6 pa zavije levo. Tej cesti sledimo do izrazitega desnega ovinka, kjer zavijemo na levi odcep, ki se blago vzpenja ob vzhodnem pobočju Mokrcra. Na levi se nam odpirajo pogledi na vasi nad Želimejščico. Ko se cesta začne

do križišča, kjer stopimo na markirano pot na Mokrc, ki ga pod život spravimo v nadaljnje pol ure. Od izhodišča do vrha smo porabili dobre tri ure.

Z Mokrcra se nato po isti poti spustimo do prvega križišča, kjer markacija zavije levo, mi pa desno. Držimo se glavne ceste, ki obkroža Mali in Veliki Malinjek, ter se držimo levo, pri čemer ignoriramo očitne stranske odcepe. V dobre pol ure pridemo do križišča z gozdarsko lopo, ki nudi skromen, a praktično edini zaklon na poti. Tudi tu nadaljujemo levo, ko pa pridemo do naslednjega križišča, ki je praktično na robu soteske, nadaljujemo desno. Po dobri uri od vrha Mokrcra pridemo do prvega vikenda v Krvavi Peči s hišno številko 27. Desno pod njim opazimo markirano pot proti Vrbici, ki jo dosežemo v dobri uri. Nadaljujemo po desnem bregu Iške in v nekaj minutah pridemo do Votlega kamna, najbolj znane naravne znamenitosti na Iški. Kot ime pove, je to prevotljen balvan, skozi katerega teče en krak Iške. Od Votlega kamna se pot nadaljuje gor in dol ob reki do doma v Iškem vintgarju, ki ga dosežemo v uri in pol, vendar je prva brv čez reko še deset minut nižje. Tukaj gremo lahko čez reko in nadaljujemo po asfaltu do avtobusne postaje v Iški vasi, lahko pa ostanemo na desnem bregu in v pol ure pridemo do vasice Iška, kjer smo pod cerkvijo stopili na markacijo E6 in od tam nadaljujemo proti izhodišču.

TOKRAT BI ŠEL VOLIT!

Nikita Arefyev, Val Jenko, 8. razred
mednarodnega programa, OŠ Danile Kumar,
Ljubljana

Že od ranega otroštva nas učijo, naj bomo angažirani. Dejavni. Naj nam bo mar. Toda kako naj to dosežemo? S prostovoljnim delom? Z učenjem? Z znižanjem starosti volivcev?

Zakon trenutno žal preprečuje, da bi mlajši od 18 let na evropskih volitvah izrazili svoje mnenje, kar nam hkrati jemlje možnost izbire, v kakšni Evropi bomo živeli prihodnja leta.

Naše mnenje v politiki do našega 18. rojstnega dneva nima praktično nobene teže, čeprav nam vsi dopovedujejo, da bi morali razmišljati kritično in poskušati vplivati na svetovne probleme v zvezi z delovnimi mesti, delom, varnostjo, preseljevanjem in podnebnimi spremembami.

Toda kako naj se lotimo teh pomembnih težav, če pri njihovem reševanju nimamo besede?

Najstniki ne prestando iščemo poti, po katerih bi lahko izrazili svoje mnenje in bili dejavni v smeri, ki bi vodila Evropo tja, kamor si želimo.

Evropska unija z nešteti priložnostmi za izobraževanje in zaposlitev gotovo igra bistveno vlogo v našem življenju, zato moramo poskrbeti, da bo tako tudi ostalo.

To lahko dosežemo, če bo starost za udeležbo na volitvah nižja.

Če bi nam omogočili udeležbo na volitvah v evropski parlament, ki bodo v Sloveniji 26. maja, že pri starosti 16 let, bi se udeležba na volitvah samo v Sloveniji povečala kar za 37 tisoč mladih.

Mladostniki začnemo pri 16 letih prevzemati pomembne odgovornosti. Lahko opustimo šolanje, si poiščemo službo, plačevati moramo davke in dana nam je možnost opravljanja voznškega izpita za nekatere kategorije vozil.

Pri toliko odgovornostih bi gotovo znali izraziti tudi mnenje o tem, v katero smer naj se v prihodnjih letih razvija Evropa.

Pa vendar to ni edina možnost. Kako bi bilo, če bi mladim dali nekaj priložnosti za glasovanje o specifičnih zakonih? Na primer o enakih pravicah študentov do izobraževanja?

Foto: Miha Fras

V gozdu otrok ne učimo po pripravljenem načrtu, ampak odgovarjamo na vprašanja, ki se jim porajajo sproti.

Take priložnosti bi nas opogumile, da bi želeli biti informirani in dejavni že zelo zgodaj.

Kadar upanje ne zadostuje, bi morali imeti priložnost za spremembe, in dejstvo je, da je ena od teh priložnosti možnost udeležbe na volitvah.

ŽE ODŠTEVATE DO POČITNIC?

Živa Čebulj

Javni zavod Mala ulica tudi med letošnjimi poletnimi počitnicami organizira varstvo šolarjev od 1. do 5. razreda, in sicer na kar treh lokacijah.

Počitnice Na terenu

Počitnice Na terenu bodo potekale v zelenem objemu novega vrtičkarskega območja in javnih sadovnjakov Grba. Zasnovali smo jih po načelih sobivanja

z naravo in gozdne pedagogike. Želimo si, da otroci preživijo čim več časa na prostem in igraje spoznavajo zanimivosti o naravi, živih bitjih, opraševanju in delu na vrtu. Poblje bomo spoznali les, zelišča in njihovo uporabo, večkrat pa se bomo podali tudi na izlet v bližnjo in daljno okolico.

Počitnice V gozdu

Otroci bodo v gozdu pod skrbnim očesom naših animatorjev in v spremstvu strokovnjakov (prav vsi so opravili izobraževanje o gozdni pedagogiki) spoznavali gozd, njegove značilnosti in prebivalce, predvsem pa bodo lahko svojo energijo neomejeno in brezskrbno usmerili v prosto igro. Ideja gozdne pedagogike je, da otrok ne učimo po vnaprej pripravljenem načrtu, ampak jim sledimo in jim odgovarjamo na vprašanja, ki se ob gibanju in aktivnostih v gozdu porajajo sproti. Verjemite, da se na ta način pogosto razvijejo prave akademske debate o gozdu, njegovih prebivalcih in varovanju okolja – take, ki jih s tablo in zvezkom nikoli ne bi spodbudili. Počitnice bodo potekale pod Rožnikom in na njem.

ŽELJA PO ŠPORTU V OTROŠKIH OČEH

Jure Bornšek, manualni fizioterapevt

Ravno zaključujem svoj običajni delovni dan, ko me ob odhodu iz ambulate ustavi prijatelj. Ob sproščenem pogovoru mu zazvoni telefon, opraviči se mi, saj mora po sina na trening košarke in ga nato odpeljati še na individualni kondicijski trening. Še preden odhiti, mi razloži, da je sin rojen za košarko, da je odlično pripravljen in da komaj čaka, da bo za vikend tekma. Star je 11 let. In jaz se sprašujem, ali se tekme bolj veseli oče ali sin.

Še isti dan okoli četrte popoldan tako kot običajno stojim v koloni na južni ljubljanski obvoznici in razmišljam o delu. Ugotovim, da sem tisti dan obravnaval štiri otroke, mlajše od 14 let, dva sta imela operacijo kolenskega sklepa. Zakaj toliko poškodb, zakaj toliko treninga pri mladih?

Spominjam se dogodka izpred let, ko je mlada športnica z mamo prišla po pomoč zaradi poškodbe mišice. Od poškodbe je minilo 5 dni, bila je sredo, ob vikendu pa najpomembnejša tekma v življenju. Ob mojih vprašanih otrok gleda v tla, ne odgovarja, namesto nje se sliši iz kota mamin glas. V šolo ji ni treba hoditi, da se spočije. Mama si je vzela dopust, da skrbi zanjo. Ko ji odsvetujem trening vsaj še tri tedne, ponovno zaslišim glas iz kota: »Za ta odgovor vas pa ne bomo plačevali.« Terapijo prekinem, ob burnem pogovoru izvem, da deklica dobiva močne protibolečinske tablete dvakrat dnevno. Stara 12 let!

So pričakovanja staršev realna? Primerjava med uspešnostjo otrok postaja družbena stalnica, podobno kot kdo vozi boljši avto. V zadnjih letih opažamo velikanski upad športnega udejstvovanja otrok med prehodom iz srednje šole na univerzo. Večina teh otrok je naveličana treninga in poškodovana. Starši zavoljo uspeha vodijo svoje otroke skozi urgentne bloke slovenskih bolnišnic in se ne zavedajo posledic. Trenerji prepogosto pretiravajo s treningi in otroci nastopajo poškodovani. Šport je koristen za izboljšanje fizičnih in psihičnih sposobnosti, vse dokler je kreativen, zmeren in pravilno usmerjen. In ne pozabimo, želja po športu mora sijati v očeh otrok, ne staršev.

Počitnice v Mali ulici

Počitnice v Mali ulici bomo izvajali v družinskem centru, kjer pa se bomo bolj malo zadrževali – zjutraj in popoldne že, vmes pa se bomo veliko potepali po ljubljanskih parkih, ulicah in zanimivih mestnih ustanovah. Vsak teden ima svojo temo, ki jo bomo še posebej temeljito raziskali in spoznali, veliko časa pa bo na voljo tudi za prosto igro. Posamezne teme lahko najdete na spletni strani

📍 www.malaulica.si, že zdaj pa naj vam namignemo, da se bomo ukvarjali s športom, kuhanjem, živalmi, raziskovanjem in znanstvenimi poskusi ... to bo prava Enajsta šola pod ... no, v Mali ulici.

Prijave na 📍 www.malaulica.si

na inovativnosti, družbeni odgovornosti in trajnostnem razvoju. Zato v Minicityju Ljubljana v soboto, 18. maja 2019, v okviru svetovnega dneva čebel in tedna družin prirejamo velik, brezplačni dogodek Skupaj poletimo višje. Družinski člani, tako kot čebele, najbolje delujejo kot ekipa, povezani in harmonično uglašeni, zato želimo z dogodkom spodbuditi družine z otroki do 12. leta, da si za najbližje vzamejo čas in ga preživljajo predano drug drugemu.

Na brezplačnem dogodku, za katerega morajo obiskovalci prevzeti svojo vstopnico na 📍 www.minicity.si, vas bomo presenetili z mega koncerti, številnimi zanimivimi delavnicami, nagradnimi igrami, čebeljim plesom in ostalimi aktivnostmi, ki povezujejo družine v skupnih prizadevanjih za boljši in lepši jutri. Obiskovalce bodo navduševale tudi maskote, prav vsak obiskovalec pa bo prejel tudi praktično darilo. Pridružite se nam in ne pozabite prevzeti svoje brezplačne elektronske vstopnice!

**SKUPAJ
POLETIMO VIŠJE**

dr. Uroš Grilc

Minicity Ljubljana obiskovalkam in obiskovalcem ponuja prostočasne aktivnosti najvišje kakovosti, ki temeljijo

Foto: Nejc Trampuž

Gibanje je kritično do poudarjanja individualnega vpliva na okoljsko problematiko.

Foto: Simao Bessa

Vsi poznamo ranljivejše ljudi, ampak ne vemo, kako bi pristopili k njim.

MLADI ZA PODNEBNO PRAVIČNOST

Planet B ne obstaja!

Veronika Zakonjšek

Leto 2019 je zatreslo gibanje Petki za prihodnost (»Fridays For Future«), ki ga je sprožila 16-letna švedska aktivistka Greta Thunberg in s svojo vztrajnostjo in zagonom mobilizirala mlade po celem svetu. Tako je nekaj mladih aktivistov, ki so pomanjkanje nuje po takojšnjih ukrepih v energetskega konceptu Slovenije prepoznali kot ključni problem za našo prihodnost, ustanovilo tudi slovensko vejo gibanja.

22. februarja so v MSUM-u organizirali sestanek, katerega visoka udeležba je bila jasen indikator, da so med svojo generacijo našli somišljenike; čeprav so prihajali iz različnih koncev Ljubljane, različnih srednjih šol in družbeno-socialnih okolij, so vsi do pomanjkljivega poudarka, ki ga naša vlada namenja področju okoljevarstva, nastopili enako kritično. Protest, ki je z obiskanostjo in podporo presegel vsa njihova pričakovanja, so nato organizirali v pičlih treh tednih, usposobili pa so ga z ustanovitvijo organizacijske skupine (v kateri je še danes redno dejavnih nekaj sto ljudi) in informacijsko mrežo na Facebooku, ki je vest o prihajajočem protestu ponesla med ljudi: Ljubljani se je nenazadnje pridružilo še sedem slovenskih mest, v naši prestolnici pa se je v podporo gibanju in njihovim zahtevam zbralo okoli 9000 ljudi.

Dopolnitev pouka, znanje = vrednota!

Čeprav so organizacijo in izvedbo protesta v celoti prevzeli mladi, so se ga v velikem številu udeležili tudi odrasli. »Protest je

presegel vsa naša pričakovanja, saj smo videli, koliko ljudi deli naše mnenje. Tako da nam je obiskanost zagotovo dala nov zagon,« je protest komentirala ena izmed članic gibanja, Aja Vrenjak, dijakinja gimnazije Poljane. Šole in učitelji, nenazadnje pa tudi starši, so protest večinoma podprli, mladi pa kot eno glavnih zahtev postavljajo predvsem tudi uvedbo dodatnega predmeta, obšolskih delavnic ali predavanj o podnebni in okoljevarstveni tematiki. »V srednjih šolah se, razen izjemoma pri kakšni uri geografije, o tem skoraj nič ne govori, čeprav gre za nekaj, kar bo že čez pet let vsakdan moje generacije,« poudarja Aja. Željni več znanja, njihov cilj protesta nikoli ni bil izostanek od pouka. A nenazadnje so že z organiziranjem močne skupnosti, v kateri se posamezniki povezujejo, sodelujejo in glasno izražajo svoje mnenje, pokazali, da so daleč od pasivne mladine, katere družbeni aktivizem ne seže dlje od družbenih omrežij, selfijev in všečkov. »Ključno je, da se začne ukrepati sedaj, ker je res čas za paniko in nujo.« A mladi hkrati razočarano ugotavljajo, da njihova skrb za prihodnost prepogosto naleti na pokroviteljski odnos, ki pušča malo prostora za produktiven dialog.

Petki za prihodnost

Gibanje deluje odprto in demokratično ter se vse bolj povezuje tudi z drugimi slovenskimi mesti. Čeprav mnoga pogajanja in zahteve (še) niso obrodili sadov, mladi s polno paro delajo dalje: organizirajo predavanja po šolah in mladinskih organizacijah, sodelujejo s festivali ter pripravljajo raznovrstna izobraževanja in delavnice. Zavedajo se namreč, da zgolj stremenje k spremembi odnosa do okoljske problematike še zdaleč ni dovolj. Pomemben aspekt je predvsem tudi izobraževanje; samih sebe kot tudi širših množic. Temu namenjajo tedenske petkove manifestacije, kjer se z likovnimi in drugimi ustvarjalnimi delavnicami na Trgu republike skozi izobraževanje in ozaveščanje o tematiki povezujejo in sodelujejo s širokim spektrom ljudi.

»Hočemo sistemske spremembe«

Gibanje ostaja kritično do poudarjanja individualnega vpliva na okoljsko problematiko in »prelaganje krivde« na posameznika. »Zame kot dijakinja je v trenutnem sistemu časovno pretežno in predrago, da bi si lahko privoščila vzdrževati zadovoljiv eko standard življenja. Potrebujemo spremembe na sistemskem nivoju,« pravi Aja. Njihova vizija temelji na skupnosti, povezovanju, sodelovanju, izobraževanju in pretočnosti znanj – morda pa s skupnimi močmi vendarle prispejo na cilj, kjer jim misel na prihodnost ne bo več strašljiva in nepredstavljiva. Saj planet B nenazadnje res ne obstaja.

SOLIDARNOST JE V DOBROBIT VSEH

Helena Fašalek

Dogodek Dajmo solidarnosti zagon se seli po vseh regijah v Sloveniji že od začetka aprila. V četrtek, 24. aprila, je potekal že sedmi po vrsti. Na posvetu v M hotelu v Ljubljani so se zbrali mladi iz osrednje Slovenije, udeležili pa so se ga tudi mladinski delavci iz okoliških mladinskih organizacij. S projektom želijo krepiti »temelje« za bolj vključujočo in solidarno družbo. Pobudnik dogodka je bil Zavod Movit v sodelovanju z Društvom ŠKUC in Centrom za mlade Domžale.

V čevlje drugega

V poznih dopoldanskih in zgodnjih popoldanskih urah so se udeleženci spustili po dolgem toboganu razmišljanja o solidarnosti. Skozi interaktivne izkustvene aktivnosti sta jih vodili mladinski trenerki Movita. Postavljali sta jim različne izzive. Eden izmed njih je bil, da so se morali postaviti v čevlje drugega. Poskušali so odigrati krajane, ki jim je potres porušil domove in jih odrezal od sveta. Med njimi se je razvnela debata, kako bi si med sabo pomagali in se organizirali, da bi preživeli, dokler ne pride zunanja pomoč.

V nadaljevanju so se še ukvarjali z vprašanjem, kako zgraditi bolj solidarno družbo. Prišli so do ugotovitev, da se vse začne pri vzgoji. Tjaša Slevce, mladinska delavka iz Centra za mlade Domžale, je menila, da »je otroke treba vzgajati v duhu solidarnosti od ranih let. To se v njih nekje zapiše in kasneje postane njihova vrednota. Že to, da se v vrtcu učijo ločevanja odpadkov, je korak k temu.« Prišli pa so tudi do ugotovitev, da bi se ogromno dalo narediti že na lokalni ravni, vendar pa bi bile za večji uspeh potrebne sistemske spremembe. »Če bi se povezovali med ljudmi in se ne bi ukvarjali samo z lastnimi težavami, bi lažje in glasneje zahtevali spremembe. Že to, da bi se povezali in delovali skupaj, bi bilo solidarno.« je poudarila članica upravnega odbora Društva Parada ponosa Katja Štefanec. Kaj bi lahko naredili za lokalno raven, pa je profesorica psihologije iz gimnazije Ledina, Lidija Srša, predlagala: »Vsi poznamo ranljivejše ljudi, ki bi rabili pomoč, ampak ne vemo, kako bi pristopili. Temu bi bile lahko namenjene lokalne mreže, kamor bi se človek vključil in bi tako vedel, kdo kaj potrebuje.« Mladi menijo, da bi bilo ljudi potrebno opremljati z veščinami, kot so empatija, skrb za drugega in čuječnost. Izpostavljajo še, da bi morali biti bolj solidarni do planeta, živali, beguncev in begunk, starejši do mlajših generacij in obratno, brezdomcev, konec koncev tudi soseda. Domislili so si nov slogan: »Naj bo sosedova krava bolj zdrava.«

Evropska solidarnostna enota

Udeleženci so se na dogodku seznanili tudi z možnostmi sodelovanja v dejavnostih v sklopu Evropske solidarnostne enote. Pobudo za njen nastanek je dal predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker. V svojem govoru o prihodnosti Evropske unije je namreč izpostavil, da mora Evropska unija postati bolj solidarna, pri čemer je imel v mislih takrat aktualne razmere v Evropi – svetovno migrantsko krizo in potres v Italiji. Od takrat potekajo programi na področju mladine in solidarnosti po vsej Evropi. Mladim od 17. do 29. leta omogočajo, da se priključijo prostovoljskim akcijam, opravljajo pripravništva in jim nudijo zaposlitve na različnih področjih. Ob tem pa imajo tudi možnost, da sami razvijejo in izpeljejo solidarnostni projekt.

MESEČNI NAPOVEDNIK

Mladi na sceni

Trening za krepitev samozvesti

17.–19. 5., Kersnikova 4 (5. nadstropje)

Se želiš bolje počutiti v svoji koži in bolje poskrbeti zase? Si želiš bolje verjeti vase? Si želiš bolje komunicirati ter bolje razumeti sebe in svoje vedenje? Vse to lahko pridobiš na treningu za krepitev samozvesti, ki ga organizira Društvo Center za pomoč mladim. Namenjen mladim med 19. in 29. letom starosti.

Več: www.cpm-drustvo.si

Zatiranje v Gromki: Kristusu ni uspelo, prišel je Marx

22. 5. ob 20.00, Klub Gromka

»Ali mi zamerite, da sem se vrnil in vas razdražil? Poglejte na to takole: gre za drugi prihod. Kristus ni utegnil, pa je prišel Marx.« Kaj bi rekel Marx, če bi se leta 2019 znašel v Ljubljani? Vstopnina: prostovoljni prispevki.

Več: www.kudtransformator.com

TAGZ – Transformatorjeva

akademija gledališča zatiranih

20.–24. 5. in 3.–7. 6.; vsak dan od 10.30 do 14.30, Studio XXV

100-urno intenzivno izobraževanje o uporabi gledališča kot orodja za doseganje družbenih sprememb z uporabo metodologije in gledaliških tehnik Gledališča zatiranih. Prijave:

transformator.toslo@gmail.com

Več: www.kudtransformator.com

Rojstni dan dnevnega centra

SKUPAJ V SKUPNOSTI

24. 5. od 14.00 do 17.00, Kunaverjeva 2–4

Vabljeni na otvoritev uradnega rojstnega dne dnevnega centra Skupaj v skupnosti. Potekale bodo različne delavnice (in aktivnosti za otroke).

Poziv k sodelovanju na NEXTivalu 2019!

6. 6. med 14.00 in 21.00, Severni mestni park Ljubljana

Kdo? Mladi med 15. in 29. letom in vsi, ki delate z mladimi.

NEXTival je festival mladih za mlade, kjer lahko predstaviš svojo umetniško produkcijo (likovno, glasbeno, gledališko, filmsko in druge umetnosti), različne delavnice, unikatne izdelke, svojo storitev, urbane športe oziroma aktivnosti, ki zapolnjujejo tvoj čas. Prijave zbiramo do 24. 5. 2019.

Več: nextival.mladi@gmail.com

Dogodki v MC Ulca (Trg Osvobodilne fronte 10, Ljubljana)

Odpri ULCA: pogovori, pingpong, henganje, svetovanje in informacije, aktivnosti po tvoji želji (vsak ponedeljek in petek od 13.00 do 16.00 in ob torkih, sredo in četrtek od 18.30 do 21.30).

Več: www.ulca.si

IMPRO LIGA

Impro liga, vseslovensko tekmovanje improvizacijskih gledališč, pripravlja že 25. jubilejno sezono najbolj spontanosti predstav pri nas.

19. 5. 2019 ob 20.00, Impro liga tekma – 2. polfinale v CSK France Prešeren (Karunova 14)

25. 5. 2019 ob 19.00, Impro liga Specialka v ČMC Črnuče

14. 6. 2019 ob 22.30, Veliki spopad med najboljšimi posamezniki in posamezniki Impro lige v 25. sezoni na Kongresnem trgu v sklopu festivala Junij v Ljubljani.

Več: www.impro-liga.si

ŠILA – Šolska impro liga

14. 6. 2019 na Kongresnem trgu v sklopu festivala Junij v Ljubljani

13.00 – Mladi improvizatorji zadnje triade osnovnih šol bodo pripravili impro predstavo na temo dogajanja na šoli

16.00 – Finale vseslovenskega dijaškega tekmovanja v gledališki improvizaciji

IMPROŠKE

20. 5. ob 19.00 v Skladovnici (Beethovnova 5)

Improške se bodo v improvizirani gledališki predstavi poigravale s spolnimi stereotipi in jih poskušale presegati. Nehierarhična skupina bo uporabila humor, iskrenost in nepredvidljivost za raziskovanje spola na odru.

Dogodki Mladih zmajev

Foto delavnice VOZim

15. 5. od 15.00 do 19.00, Mladi zmaji Bežigrad, Vojkova 73, Ljubljana

Namen tako foto serije kot tudi delavnice je spregovoriti o dostopnosti skozi fotografijo in razbiti stereotipe in predsodke življenja na invalidskem vozičku. S tem namenom bodo na delavnici pari v tandemu (oseba z izkušnjo na vozu in oseba brez) s pomočjo fotografiranja raziskovali, kaj ta izkušnja pomeni nekomu, ki ne živi na vozu. Vabljeni vsi stari od 15 do 30 let.

Več: cmcbegizgrad@mladizmaji.si

Plata 2019 – Z nogometom proti diskriminaciji

26. 5. od 9.00 do 19.00, Igrišče pri OŠ Zalog, Cerutova 7, 1129 Ljubljana Zalog

Mladi zmaji Zalog vas vabimo na šolsko igrišče OŠ Zalog, kjer bo potekal že 23. tradicionalni družabno-rekreativni dogodek Plata 2019 – Z nogometom proti diskriminaciji. Prireditev je namenjena utrjevanju prijateljskih vezi, krepitvi fair play-a ter sprejemanju drugačnosti, predvsem pri mladih.

Nemščina preko glasbe

18. 5. od 14.00 do 18.00, Mladi zmaji Bežigrad, Vojkova 73, Ljubljana

Hallo! Wie geht's? Učenje nemškega jezika s pomočjo popularne nemške glasbe! Predznanje ni potrebno, s seboj prinesi voljo. Delavnica je brezplačna.

Druženje v Posavju

15. 5., 22. 5., 29. 5., 5. 6. in 12. 6. od 17.00 do 19.00, ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, Ljubljana (igrišče na Forci)

Ulični zmaji skupaj z mladimi organiziramo kreativno preživljanje prostega časa. Na voljo smo za pogovor, druženje in soustvarjanje skupnih projektov.

Soustvarjamo Celovške dvore

16. 5., 23. 5., 30. 5., 6. 6. in 13. 6. 2019 od 17.00 do 19.00, Celovski dvori, Ljubljana (športno igrišče)

V sklopu Partnerstva za Celovške dvore smo med drugimi organizacijami vsak teden tam tudi Ulični zmaji, kjer se mladini pridružujemo pri preživljanju prostega časa. Včasih igramo igro kocka, košarko, kakšno namizno igro ali pa se pogovarjamo.

Ulični zmaji v Gamelnjah

20. 5., 21. 5., 27. 5., 28. 5., 3. 6., 4. 6., 10. 6. in 11. 6. 2019 od 16.00 do 18.00

ČS Šmarna gora, Pločanska 8, 1133 Ljubljana Brod

Henganje, športanje, pisanje skupnih projektov in debatiranje o temah, ki so mladim pomembne. Vse to se odvija v ČS Šmarna gora.

Štep Up – štepanjska ulična postaja

17. 5., 24. 5., 31. 5., 7. 6. in 14. 6. 2019 od 16.00 do 18.00, ČS Štepanjsko naselje, okolica OŠ Karla Destovnika - Kajuha

Športanje, druženje in soustvarjanje urbanega okolja so vodila mladinskega uličnega dela, ki ga Ulični zmaji izvajamo v sodelovanju z Mladinsko postajo Moste.

Each One Teach One / HIP HOP SEMINARJI V ČRNUČAH

18. 5., 15. 6. in 25. 6. od 9.00 do 14.00, Mladi zmaji Črnuče, Dunajska 367

Ples, DJ-janje, grafitiranje, repanje in glasbena produkcija. S seminarji začnemo formalizacijo pedagoških procesov znotraj kulturno-umetniških disciplin hiphopa. Oblikujemo mrežo mladih hiphop vavencev in hiphop mladinskih delavcev.

Več dogodkov in informacij za mlade najdeš na www.lmit.org

Dan z oskrbniki v Živalskem vrtu Ljubljana

Staša Bizjak, foto: Dunja Wedam

Živalski vrt Ljubljana letos praznuje 70 let. Skupaj z drugimi evropskimi vrtovi predstavlja časovne mostove za tretje tisočletje, v katerih specializirane in močno ogrožene živalske vrste lahko preživijo, medtem ko na globalni ravni poteka katastrofalno uničevanje naravnega okolja. Sibirski tiger, azijski lev ter zlatolični gabon so le tri močno ogrožene živalske vrste, ki vedrijo pod Rožnikom. Njihovo razmnoževanje je danes genetsko zelo pomembno za vzrejo mladičev s potencialom za naravovarstvene namene.

Prve kletke so bile nameščene v središču Ljubljane. Leta 1951 se je živalski vrt preselil na današnje območje, jugozahodni del Rožnika, kjer zavzema 19,6 ha in ima 6,5 km sprehajalnih poti. Kako daljnosežna je bila ta odločitev o selitvi živalskega vrta na območje Rožnika, potrjuje tudi mnenje inšpektorjev Evropske zveze živalskih vrtov in akvarijev (EAZA) ob pregledu vrta leta 2009. V poročilo so namreč zapisali, da je ljubljanski živalski vrt po svoji legi eden najlepših v Evropi.

V živalskih vrtovih je ohranjenih mnogo vrst živali, celo več kot v naravi

Živalski vrtovi v zadnjih dveh desetletjih dobivajo povsem nov značaj in pomen, saj predstavljajo največji center strokovnega znanja, izmenjave informacij in izkušenj, kadrov in namestitve živali divjinskih vrst, tudi za potrebe varstva narave. Predstavljajo časovne mostove za tretje tisočletje, v katerih specializirane in močno ogrožene živalske vrste lahko preživijo, medtem ko na globalni ravni poteka katastrofalno uničevanje naravnega okolja. Že za premnoge vrste živali velja, da jih je v živalskih vrtovih ohranjenih celo več kot v naravi. Veliko ključnih spoznanj o življenju in gojitvi divjinskih živali smo ljudje lahko dobili na osnovi podatkov, meritev, vzorcev, ki jih lahko odvezamemo le v kontroliranih, primerljivih pogojih živalskih vrtov.

Poslanstvo živalskih vrtov v 21. stoletju je ohranjanje narave

Živalski vrt Ljubljana še zdaleč ni zgolj turistična točka. Obiskovalci povečini že poznate izobraževalne aktivnosti, manj pa njegovo naravovarstveno vlogo in znanstveno-raziskovalno delovanje. Opica zlatolični gibbon (Laos, Kambodža, Vietnam) je zelo ogrožena vrsta. V Ljubljani so uspešni pri njihovi gojitvi, saj se vrsta pri nas odlično razmnožuje. Oba starša izvirata iz narave in sta zato danes genetsko zelo pomembna za vzrejo mladičev. Poglavitni vzrok ogroženosti gibonov je človek in nezakoniti lov. Divji lovci gibone prodajajo kot hišne ljubljence, ponekod dele njihovih teles uporabljajo v tradicionalni kitajski medicini, v nekaterih predelih pa

za hrano. Na upad številčnosti vpliva tudi uničevanje njihovega življenjskega okolja na račun širjenja kmetijskih zemljišč in izsekavanja gozda. Vse to za potrebe multinacionalk, ki nam v razvitem svetu prodajajo izdelke, ki jih sploh ne potrebujemo. Velika smrtnost je tudi posledica uporabe agresivnih škropliv v poljedelstvu.

Tudi azijski levi so zelo ogrožena vrsta. Včasih se je levji habitat razprostiral od Afrike preko arabskega polotoka do Indije. Danes jih je v nacionalnem parku Gir v Indiji, ki je njihova poslednja azijska oaza, le še okrog 500. V Evropskem vzrejnem programu ogroženih vrst je okrog 100 azijskih levov, ki jim pripadata tudi Čaja in Maksimus. V ljubljanski živalski vrt so ju pripeljali januarja iz Poljske in jima zgradili novo sodobno ogrado. Danes zdesetkano podvrsto levov ogroža konflikt s človekom zaradi škode v živinoreji ter napadov levov na ljudi. Pogost je krivolov. Težava je tudi parjenje levov v sorodstvu, zmanjšana genetska pestrost populacije, zaradi česar postanejo občutljivejši za morebitne izbruhe bolezni. Azijskega leva v naravovarstvu imenujemo tudi krovna vrsta: ko varujemo leva, varujemo tudi njegov življenjski prostor in s tem vse rastlinstvo in živalstvo na njegovem območju.

Mednarodne in domače raziskave

»Aktivno sodelujemo pri raziskavi genoma šimpanzov, herpes virusa slonov, testiranju vonjalnih količkov pri risih, medovarnih smetnjakov. Kot člani Evropske in Svetovne zveze živalskih vrtov (EAZA, WAZA) stalno sodelujemo z drugimi živalskimi vrtovi in naravovarstvenimi ustanovami. Kot člani nekaterih evropskih vzrejnih programov (EEP) in evropskih rodovnih knjig (ESB) za ogrožene živalske vrste skrbimo tudi za ohranitveno vzrejo znotraj živalskega vrta ter za izboljševanje in razvijanje tehnik ohranitvene vzreje,« navede aktivnosti strokovna vodja, Barbara Mihelič, ki bo s 25. majem nastopila delovno mesto direktorice ZOO Ljubljana.

Delo oskrbnika ni zgolj preživljanje časa z živalmi

Oskrbniki skupaj z ostalimi zaposlenimi in zunanjimi sodelavci skrbijo za celostno podobo živalskega vrta, seveda pa je njihova prva in najpomembnejša naloga oskrbovanje živali ter delo z njimi. Živali v ljubljanskem živalskem vrtu redno oskrbuje devetnajst oskrbnikov, ki so razdeljeni v štiri skupine in več izmen, saj delo poteka ves dan, tudi ponoči, ne glede na letni čas in vremenske razmere. Oskrbniki vsak dan po utečenem urniku skrbijo za dobro počutje živali

»S treningom močno pripomoremo k dobrobiti živali, saj tako raje sodelujejo z nami, mi pa se jim učimo prisluhniti in razumeti, kaj sporočajo ter kaj potrebujejo. Živali so bolj miselno in telesno dejavne, prostovoljno sodelujejo pri veterinarski oskrbi, dovolijo, da jih pregledamo, vzamemo kri, jih cepimo in tehtamo.« **Blanka Dolinar**

in jim nudijo vso potrebno nego, čistijo njihove prostore in jih razkužujejo, živali hranijo, tehtajo in opazujejo ter po potrebi aplicirajo tudi zdravila. Sodelujejo pri premestitvah, transportih in načrtovanju novih ograd. Pri tem ves čas skrbijo tudi za varnost obiskovalcev in živali. Delo je lahko zelo naporno in terja od oskrbnikov dobro psihofizično

razpis za prosto delovno mesto. Zdaj sem tukaj že sedmo leto. Vsako jutro vstanem ob tričetrt na pet. Z največjim veseljem grem v službo. Jedilniki za posamezne živali se močno razlikujejo. Naše živali so ves čas na dieti. Vso hrano odtehtamo do grama natančno. Sodobne smernice prehranjevanja divjih živali so popolnoma drugačne kot pred desetletji.

“ V 19. stoletju so prikazovali živali v cirkuških menažerijah. Veliko različnih vrst so razstavljali v premajhnih in neprimernih kletkah. V bližnji preteklosti so bili živalski vrtovi predvsem zbirke živali, namenjene za rekreacijo obiskovalcev. V zadnjih dveh desetletjih pa dobivajo povsem nov značaj in pomen pri varstvu okolja.

pripravljenost. Oskrbniki poleg naštetega trenirajo živali in zagotavljajo obogatitev njihovega življenjskega prostora, saj je to za dobrobit živali izjemnega pomena. So tudi povezovalni člen med živaljo in veterinarjem, saj navadno prvi opazijo morebitno spremenjeno vedenje, znake bolezni, poškodbo ali kaj drugega. Del svojega delovnika oskrbniki namenijo tudi stikom z obiskovalci, odgovarjajo na njihova vprašanja in jim preko različnih programov približajo živali.

Saša Purkart si nikoli ni mislila, da bo kdaj delala v kuhinji. Kaj šele v kuhinji za posebne goste – divje živali z vsega sveta. »Po končani fakulteti sem bila brezposelna. Prijavila sem se na

Tako je na primer sadje zelo odmerjeno in se ga daje v majhnih količinah. Če že, je zaželeno trpko sadje. Šimpanzi dobijo za priboljšek ajdovo kašo. Mačja panda dobi občasno le po štiri grozdne jagode. Nekatere živali, kot sta sibirska tigr, pa imajo en dan v tednu post. Kot posledik, predvsem za nagrado med treningi, spečem ovsene piškote z oreščki in banano. Na vrtu imamo posajene številne rastline za naše živali. Afriška želva obožuje taščin jezik. Vsa hrana, ki jo naročamo, je prve kvalitete. Včasih se mi zdi, da pripravljam hrano za vrhunske športnike (smeh).«

Blanka Dolinar je oskrbnica že dvajset let. »Vsaka žival mi je pomembna kot

posameznica, vsako vidim kot osebnost. Fizično je ta služba kar naporna, saj smo oskrbniki izpostavljeni vsem vremenskim razmeram. Poleti vročini, močnemu dežju, pozimi pa mrazu. Ko pride na primer pet ton sena, ga je treba uskladiščiti.« Blanka me povabi k uhatima tjušnjema. Mlajši jo že čaka pri službenih vratih, da ga zaposli. Razloži mi, da se živali dobro odzivajo na treninge, ki jih ohranjajo v psihofizični kondiciji. »Toda to so vseeno divje, neudomačene živali, ki potrebujejo svoj mir. Prosim, da ne trkate po kletkah in varovalnem steklu. Če si boste vzeli čas in jih boste zgolj opazovali, boste vi in vaši otroci pa tudi živali imeli največ od obiska.«

Robert Prašnikar je oskrbnik osemnajst let. Pravi, da je to služba, ki je narejena zanj. »Tukaj sem se našel. Živali so neke vrste moji sodelavci, s katerimi se zelo dobro razumemo,« hudomušno pove ter doda, da nikoli niso slabe volje, pokažejo pa, če se slabo počutijo. Robert veliko časa preživi s slonico Gango, ki je poleg šimpanzinje Mojce najstarejša prebivalka živalskega vrta – 45 let imata. »Sloni so izredno družabne živali, naša slonica pa je žal ostala sama, zato se oskrbniki trudimo, da bi to vsaj približno nadoknadili. Ganga me je navdušila s svojo velikostjo in pametjo, ki včasih že kar presega meje živalskega sveta. Slonico vsakodnevno treniramo za veterinarske potrebe, za njeno dobrobit in pa seveda za predstavitev obiskovalcem. Čeprav je Ganga zelo močna, težka kar dobrih 3300 kilogramov, jo v zadnjem desetletju treniramo izključno z metodo kliker. Znanja za takšno delo smo pridobili v tujini, kamor redno hodimo na izobraževanja. Poseben izziv mi predstavlja tudi izdelovanje igrač za Gango, ki jih potrebuje za ohranjanje psihofizičnega zdravja. Žal pa imajo te igrače velikokrat zelo kratek rok trajanja, saj jih Ganga uniči že ob prvi uporabi in s tem poskrbi, da tudi nam oskrbnikom ni nikdar dolgčas.«

Anže Rupnik je v času študija delal v živalskem vrtu preko študentskega servisa. Pred tremi leti pa je postal del tima oskrbnikov. »Zoologija me je od nekdaj zanimala. Že kot otrok sem spremljal živalski svet. Oskrbniki se nenehno izobražujemo, saj so spoznanja o živalih na vseh nivojih napredovala.

Dragi gostje, ne pozabite, da so to divje, neudomačene živali, ki potrebujejo svoj mir. Prosim, da ne trkate po kletkah in varovalnem steklu. Če si boste vzeli čas ter jih opazovali, boste vi sami, vaši otroci pa tudi živali imeli največ od obiska.

„Najpomembnejši cilj izobraževanja obiskovalcev je razvijanje spoštovanja, ljubezni in odgovornega odnosa do živali in narave. Uspešni smo tudi pri odpravi predsodkov, predvsem do kač, pajkov, podgan in žuželk.«

Petra Hrovatin, ZOO učiteljica

Od prehranjevanja do vzdrževanja kondicije. Če bi moral izpostaviti eno samo vrsto, bi to bili šimpanzi. To je žival, ki je izredno inteligentna in izredno močna. Ob njih sem se veliko naučil. Predvsem medsebojnega spoštovanja. Kot posebno izkušnjo bi izpostavil prevoz losinje, ki smo jo šli iskat v Švico. Prevoz živali terja posebno skrb, saj sta sam prevoz in sprememba lokacije, torej življenjskega prostora, lahko zelo stresna, včasih tudi usodna. Losinja Elvi se danes dobro počuti, ob sebi ima partnerja losa Olafa.« Anže se trenutno izobražuje v okviru izobraževanj za oskrbnike živalskih vrtov na Sparsholt College v Hampshiru.

Pogled v prihodnost

Barbara Mihelič, strokovna vodja, ki bo s 25. majem nastopila delovno mesto direktorice ZOO Ljubljana

V Živalskem vrtu Ljubljana sodeluje skupina strokovnjakov najrazličnejših strok, ki si vsakodnevno prizadeva za dobro počutje živali in zadovoljstvo naših obiskovalcev. Še naprej se bomo razvijali kot sodoben živalski vrt z uvajanjem visokih standardov oskrbe živali, gradnje in opreme bivališč za živali, z razvijanjem inovativnih praks v veterinarski oskrbi ter uvajanjem sodobnih programov izobraževanja za obiskovalce.

Pripravljamo nov razvojni načrt, saj bi v prihodnosti k nam radi pripeljali tudi pingvine, tapirje, nosoroge, vidre itd. Ob rojstnem dnevu pa si želimo, da bi lahko čim hitreje poskrbeli za prenovu preostalih ograd, novo ambulanto in kuhinjo za živali, izobraževalno središče za obiskovalce ter prenovljen vhod z upravo, trgovino in blagajno.

ŽIVALSKI VRT V ŠTEVILKAH

- Skupno je v Živalskem vrtu Ljubljana **400** živali, od tega **121** različnih vrst in pasem živali.
- Zanje skrbi **41** zaposlenih, od tega **19** oskrbnikov (en nočni oskrbnik) in trije veterinarji.
- Vsako leto ga obišče okoli **260.000** obiskovalcev.
- Živalske vrtove Evropske in Svetovne zveze živalskih vrtov letno obišče več kot **700.000.000** obiskovalcev.

Vse bližje umiku premoga iz Ljubljane

Doris Kukovičič, Energetika Ljubljana, foto: Urban Štebljaj

Energetika Ljubljana s toploto, plinom in elektriko ter drugimi energetskimi storitvami 365 dni na leto 24 ur na dan oskrbuje več kot 130.000 uporabnikov.

Horinos Konstantinos, direktor prodaje pri Mytilineosu / Gardelinos Panagiotis, direktor Mytilineosa / Samo Lozej, direktor Energetike Ljubljana / Medeja Lončar, direktorica Siemens

Toplotna za potrebe sistema daljinskega ogrevanja Ljubljane, ki jo Energetika Ljubljana zagotavlja 75 odstotkom stanovanj v Ljubljani, je proizvedena v njeni enoti Termoelektrarna Toplarna Ljubljana (TE-TOL) v Mostah. To je največja visoko učinkovita soproizvodnja toplotne in električne energije v Sloveniji, ki na leto povprečno proizvede 1.300 gigavatnih ur toplote in 400 gigavatnih ur električne energije. Za lažjo predstavo: to je kar polovica vse toplote, ki je v Sloveniji proizvedena za sisteme daljinskega ogrevanja. Navedeni delež električne energije pa predstavlja 4 odstotke vseh potreb po električni energiji v Sloveniji.

Za proizvodnjo toplote in elektrike v Termoelektrarni Toplarna Ljubljana uporabljajo premogovno tehnologijo v treh proizvodnih blokih. V njih na leto porabijo povprečno 300.000 ton premoga (z zelo nizko vsebnostjo žvepla in pepela) ter 110.000 ton lesnih sekancev. Do leta 2022 bo Energetika Ljubljana v tej enoti zgradila plinsko-parno enoto, s katero bo nadomestila dva premogovna bloka ter tako zagotovila 70-odstotno zmanjšanje uporabe premoga. Primarni energent za proizvodnjo toplote in elektrike bo s tem postal zemeljski plin. Premogovni blok, v katerem uporabljajo tudi lesno biomaso, bo obratoval še naprej. Energetika Ljubljana iz lesnih sekancev namreč proizvede največ

električne in toplotne energije v Sloveniji.

Izgradnja plinsko-parne enote predstavlja največjo energetsko-okoljsko naložbo v Ljubljani doslej. Energetika Ljubljana je v začetku aprila z izbranim dobaviteljem glavne tehnološke opreme, grškim Mytilineos Holdings, podpisala 118 milijonov evrov (brez DDV) vredno pogodbo o dobavi in postavitvi dveh plinskih turboagregatov s parnimi utilizatorji in pripadajočo tehnološko opremo, kar predstavlja ključen korak

“ Tako velik korak v smeri zmanjšanja uporabe premoga ni pomemben samo za Energetiko Ljubljana, temveč tudi za Ljubljano in Slovenijo. »

Samo Lozej, direktor Energetike Ljubljana

za začetek gradnje. Ob pogodbi za dobavo glavne tehnološke opreme je Energetika Ljubljana sklenila še pogodbo o dolgoročnem servisiranju plinskih turboagregatov, in sicer s proizvajalcem te opreme, družbo Siemens. Vrednost pogodbe za osemletno servisiranje oziroma za en celotni vzdrževalni cikel je 15,9 milijona evrov.

»PAPAGAJČKI« SE MORAJO POSLOVITI Z NAŠIH VRTOV

Jana Kus Veenliet, Zavod Symbiosis

Foto: arhiv Zavoda Symbiosis

Ste na fotografiji prepoznali rastlino z vašega vrta? Gojenje sirske svilnice je prepovedano, zato morate rastline odstraniti.

Sirsko svilnico marsikdo pozna pod imenom »papagajček«, ki so ji ga nadeli zato, ker plod spominja na papagaja. To je do dva metra visoka zelnata trajnica. Sredi poletja razvije več svetlo vijoličnih kroglastih socvetij. Rastlina vsebuje strupen mleček, vendar ta le pri bolj občutljivih ljudeh povzroča kožne izpuščaje.

Sirska svilnica je stara vrtna rastlina. Pri nas je zunaj vrtov še ne vidimo pogosto, na Madžarskem in v Srbiji pa že množično prerašča kmetijske površine in povzroča veliko škodo. Leta 2017 so jo na ravni Evropske unije uvrstili med invazivne tujerodne vrste, za katere veljajo najstrožji ukrepi za preprečevanje širjenja. Svilnice tudi ni več dovoljeno gojiti na vrtovih in jo je treba odstraniti.

Če ste iz opisa in fotografij ugotovili, da imate na vrtu posajeno sirska svilnico, se čim prej lotite njenega odstranjevanja. Rastline morate izkopati s čim večjim delom korenike. To storite do sredine poletja, preden se razprejo plodovi s številnimi semeni. Ker rastline pogosto ponovno odženejo iz korenin, morate izkopavanje ponavljati več let po 3- do 4-krat na leto. Le tako boste rastline izčrpali. Tako kažejo tudi rezultati odstranjevanja svilnice, ki smo ga v zadnjih letih ob finančni pomoči Mestne občine Ljubljana izvajali na zemljiščih v občinski lasti.

Izkopanih stebel svilnic in plodov ne odlagajte zunaj vrtov, saj bi jih sicer razširili na nova območja. Stebla brez plodov lahko kompostirate. Podzemne dele in plodove shranite v vreče ter jih oddajte v Začasni zbirni center na Povšetovi 2 v Ljubljani, v zabojnik INVAZIVNE RASTLINE OSTALO.

Obnavljanje in ohranjanje mokrotnih travnikov s primeri dobre kmetijske prakse

Petra Hladnik, Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje, foto: Dunja Wedam

Ljubljansko barje je za mnoge ogrožene vrste eden zadnjih ostankov življenjskega prostora, ne le v Sloveniji, ampak tudi v Evropi.

PoLJUBA, štiriletni projekt obnovitve in ohranjanja mokrotnih habitatov, se osredotoča predvsem na neposredne ukrepe za izboljšanje stanja naravnega okolja in revitalizacijo kulturne krajine na 133 hektarih površine Ljubljanskega barja. Od začetka projekta, ki ga izvaja Javni zavod Krajinski park Ljubljansko barje skupaj s partnerji (Zavod RS za varstvo narave, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije ter Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije) je preteklo eno leto in nekaj rezultatov je že vidnih.

Da bi obnovili in ohranjali troje mokrotnih habitatov, ene rastlinske ter sedmih živalskih vrst, smo na območju Krajinskega parka Ljubljansko barje odkupili 70 hektarov kmetijskih in gozdnih zemljišč. Odkupili smo naravovarstveno pomembna zemljišča pa tudi zemljišča, ki so potencialno naravovarstveno pomembna. Na slednjih, praviloma intenziviranih ali opuščeni zemljiščih, bomo obnavljali habitatne tipe ali populacije vrst. Ukrepi bodo obsegali odstranitev lesne zarasti ali tujerodnih invazivnih rastlinskih vrst, mulčenje, dosejevanje avtohtonih rastlinskih vrst, časovno, prostorsko in mehanizirano prilagojeno košnjo, opustitev gnojenja, vzdrževanje, obnovo ali opustitev terciarnih jarkov, z namenom povečanja vlažnosti travnikov, vzpostavitev novih vodnih teles ter gojenje in doselitev osebkov nekaterih zavarovanih vrst (barjanski okarček, puščavnik). V ukrepe ohranjanja bomo vključili tudi lokalne kmete, s katerimi bomo na nekaterih zemljiščih sklenili skrbniške pogodbe za obdobje 10 let, na njih pa bodo izvajali prilagojeno kmetijsko prakso.

Aktivnosti projekta so osredotočene na ohranjanje ogroženih in izginjajočih habitatnih tipov, in sicer travnikov s prevladujočo stožko, nižinskih ekstenzivno gojenih travnikov in bazičnega nizkega barja. Z ukrepi prilagojene kmetijske prakse bomo poskušali izboljšati tudi stanje ogroženih vrst, ki naseljujejo te mokrotne habitate. To so redka orhideja Loeselova grezovka, metulja barjanski okarček in strašničin mravljiščar, ptica kosec, kačji pastir koščični škratec, želva močvirska sklednica, hrošč puščavnik ter dvoživka hribski urh.

Ljubljansko barje je za mnoge od teh ogroženih vrst eden zadnjih ostankov življenjskega prostora, ne le v Sloveniji, ampak tudi v Evropi. Projekt PoLJUBA je zato morda ena zadnjih priložnosti za poskus njihove ohranitve.

Več o projektu, ki ga financirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj ter Republika Slovenija, na www.poljuba.si.

Ljubljančani ste veliki srečneži

Besedilo in foto: **Staša Bizjak**

Mert, Istanbul, Turčija

V zadnjih dveh letih sva si ogledala deset držav in prestolnic in iskreno – Ljubljana nama je daleč najlepše mesto. Je arhitekturno lepa, ljudje ste odprti. Vse je perfektno.

Hüseyin, Istanbul, Turčija

Zdaj ste naju ujeli na najvišji točki, na Ljubljanskem gradu, kjer občudujete Alpe. Povedali so nama tudi, da se tam naravnost vidi tudi najvišja gora Triglav. Nameravava si ogledati še Bled. Za obisk otoka žal ne bova imela časa, a so nama priporočili, da morava obvezno pokusiti blejsko sladico. Kako se ji že reče?

Mathias, profesor fizike,

Düsseldorf, Nemčija

V Ljubljani sem zaradi partnerskega sodelovanja z Institutom Jožef Stefan. Ko sem se danes sprehajal po starem delu mesta, sem opazil neko dogajanje v Slovenski hiši, vstopil ter ugotovil, da gre za predstavitev vinarjev. Sem velik ljubitelj vin. Vprašal sem, ali se lahko pridružim. Zdaj sem tukaj in preko sauvignonov spoznavam različne kraje v Sloveniji. Nisem vedel, da je na Ptuj festival Salon Sauvignon, posvečen tej vinski sorti.

Jutta, sodnica, Darmstadt, Nemčija

V Cankarjevem domu imamo evropsko srečanje sodnikov pravnikov. Proti večeru, ko so se delovne obveznosti končale, sem se z največjim veseljem sprehodila po mestu. Če strnem: Ljubljana je zelo odprto, prijazno in zeleno mesto. Zagotovo spet pridem!

Katarina, Beograd, Srbija

V Ljubljano sem prišla za tri mesece na študentsko izmenjavo. V Beogradu namreč študiram slovenščino in nemščino. Lani sem bila na izmenjavi v Nemčiji. Naj mi, prosim, Nemci ne zamerijo, sem seveda hvaležna za izkušnjo, a primerjava s Slovenijo in Ljubljano je kot dan in noč.

Veliko bolj pristni ste. Znete živeti. Svoj prosti čas posvečate gibanju v naravi. V Beogradu so mi govorili, da je mesto zelo majhno, a meni se Ljubljana ne zdi tako majhna. Za študente je pri vas zelo dobro poskrbljeno. Ker me vse zanima, sem mesto prekolesarila ali prehodila po dolgem in počez. Veliko ulic že poznam. Ljubljana je varna, tukaj se počutim kot doma.

Teresa, Buenos Aires, Argentina

Prihajam iz zelo velikega mesta, ki ima skoraj tri milijone prebivalcev. V Ljubljani se počutim osvobodeno. Zame je vaše mesto očiščevalno. Pa še dežuje. Mi lahko poveste, kje naj kupim gumijaste škornje? (smeh)

Julio, Buenos Aires, Argentina

S soprogo sva prišla iz Budimpešte. Vožnja z avtobusom je trajala kar šest ur. Takoj ko smo prečkali madžarsko-slovensko mejo, so se pojavili valoviti hribočki, nato še višji in na koncu čisto pri Ljubljani še Alpe. Vaša dežela je zelo posebna. Upam, da se tega zavedate. Še nekaj me zanima. Prebrala sva, da se v Ljubljani lahko pije voda iz pipe, a je to sploh mogoče? Če je, potem ste pa sploh veliki srečneži.

Eva, Braunau, Avstrija

Ljubljano sem obiskala prvič, ko sem živela v Celovcu. Za en dan smo se odpravili v vaše mesto. Takrat me je Ljubljana očarala. V mestu vlada prijetno vzdušje. Vidi se, da je živahno. Dediščina je lepo ohranjena. Čuti se, da je mesto sodobno in živi ter se razvija z zelenimi smernicami. Všeč so mi majhni trgi in parki ter da je center zaprt za promet. Trgovine so prikupne in v lokalih bi kar posedala. Lepo je, da imate kar nekaj prodajnih galerij. Pred časom sem si kupila grafike akademskega slikarja Spacala. Danes sem v Ljubljani s soprogom. Pridružil se nama je sin s svojo družino, ki živi v Berlinu. Ljubljano sem želela deliti z mojimi.

Mert

Hüseyin

Mathias

Jutta

Katarina

Teresa

Julio

Eva

Delo Mestnega sveta

Poročilo s 3. seje Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Veronika Sorokin

Sprejeti dokumenti na 3. seji (15. 4. 2019)

Svetnice in svetniki so v Svet Osnovne šole Dragomelj kot predstavnika Mestne občine Ljubljana imenovali Antona Kolenca in Janeza Jarca, za predstavnika občine v Osnovni šoli Mirana Jarca so določili Bojana Rotarja; Sandro Ružičić v Osnovni šoli Nove Fužine; Tomaža Senečiča v Svet Ekonomске šole Ljubljana; v Svet Gimnazije Vič pa so imenovali Barbaro Šebenik.

Imenovali so tudi člane v Svet javnega zavoda Center urbane kulture Kino Šiška, in sicer: Joško Hegler, Uroša Stibilja, Vando Straka Vrhovnik, mag. Evo Strmljan Kreslin, ter potrdili nov mandat direktorju Simonu Kardumu. Imenovali so še tri direktorice: Lilijana Madjar bo tudi v novem mandatu vodila Regionalno razvojno agencijo

Ljubljanske urbane regije, Metka Dariš je nova direktorica Kinodvora, Barbara Mihelič pa nova direktorica Živalskega vrta Ljubljana.

● Sprejeli so več predlogov, med drugim Predlog Odloka o rebalansu proračuna Mestne občine Ljubljana za leto 2019 in Predlog Sklepa o mreži javne lekarniške dejavnosti. ● Potrdili so tudi Letno poročilo javnega zavoda Turizem Ljubljana za leto 2018 in Poročilo o uresničevanju Stanovanjskega programa.

Glavni poudarki razprave

Mestne svetnice in svetniki so obravnavali zaključni račun proračuna za leto 2018. Občina je imela za 22 milijonov evrov dobička, investicijskih prihodkov je bilo od predvidenih 97 milijonov realiziranih za 70

milijonov evrov, kapitalski prihodki pa so bili realizirani v višini 40 %. Pri Predlogu Odloka o rebalansu proračuna za leto 2019 so izpostavili Erasmus plus, obnovitvena dela na osnovnih šolah Martina Krpana in Miška Kranjca, obnovo Vrtca Mojca, rekonstrukcijo Tavčarjeve in Cigaletove ulice ter Ceste na Poljane, ureditev povezovalnega kanala C0 in nakup 17 mestnih avtobusov.

Mestne svetnice in svetniki so se poglobili v razvoj turizma v prestolnici: v zadnjem času na področju poslovno-kongresnega turizma beležijo vse večji poslovni izid, število nočitev se povečuje. Podpreti želijo prireditve zunaj strogega mestnega jedra, spodbuditi tip doživljajskega turizma ter še naprej gojiti skrb za trajnostno uravnoteženi razvoj turizma.

NAPOVEDNIK DOGODKOV V ČETRTNIH SKUPNOSTIH

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	TERMIN	LOKACIJA
CS BEŽIGRAD			
Demenca – prepoznavanje in prvi znaki	Namen strokovnih predavanj je omogočiti prepoznavanje prvih znakov demence (Združenje za pomoč pri demenci Spominčica). Strokovno predavanje je namenjeno svojcem in drugim, ki skrbijo za osebe z demenco v domačem okolju.	Torek, 21. 5., ob 17. uri	Vojkova 87, sejna soba
Predavanje – nordijska hoja	Uvodno predavanje za tečaj nordijske hoje. Število mest je omejeno – obvezne prijave na mol.bezigrad@ljubljana.si ali 01/236 25 37	Četrtek, 23. 5., ob 18. uri	Sedež ČS Bežigrad, Vojkova cesta 1, sejna soba
Nemščina preko glasbe	Spoznaj nemški jezik na malo drugačen način, preko glasbe!	Sobota, 18. 5., od 14. do 18. ure	Četrtni mladinski center Bežigrad, Vojkova 73
Kitara v Mladincu	Te zanima glasba in igranje kitare? Že znaš kaj zašpilit ali pa bi rad/-a poskusil/-a? Pridi na glasbeno druženje, kjer se ob sredah iz mladincev slišijo zvoki kitare. Predhodne prijave na: cmcbezigrad@mladizmaj.si	Sreda, 22. 5., ob 15. uri	Četrtni mladinski center Bežigrad, Vojkova 73
Mavrica v žepu	Delavnica je trening za mladinske delavce in delavce za uporabo priročnika Mavrica v žepu in izkustvena izobraževalna delavnica o temah LGBT za mlade.	Torek, 14. 5., od 17. do 19. ure	Četrtni mladinski center Bežigrad, Vojkova 73
Bobove čajanke – soustvarjaj MC Bob	S svojimi idejami soustvarjaj podobo in vsebine mladinskega centra. Aktivnosti so namenjene mladim od 15 do 30 let. Za vse aktivnosti mladinskega centra Bob spremljaj FB skupino Mladinski center Bob in Instagram Zavod Bob.	Vsako nedeljo od 16. do 21. ure	Zavod Bob, Robbova 15
Let's talk Slovene	Preizkusili boste lahko svoje sposobnosti v govorjenju in pisanju slovenščine. Ni pomembno, ali poznate samo eno besedo ali če obvladate, to je vaša priložnost, da se podružite s Slovenci. Aktivnost je namenjena mladim od 15 let dalje.	Vsak ponedeljek od 19. do 21. ure	Zavod Bob, Robbova 15
Treningi ročnega nogometa	Pod strokovnim vodstvom aktualne reprezentantke v slovenski nogometni reprezentanci se učimo pravil in igranja ročnega nogometa. Vsak drugi ponedeljek v mesecu je turnir!	Vsak ponedeljek od 18. do 20. ure	Zavod Bob, Robbova 15
Globine ženske duše	Skupina za ženske vseh starosti: predavanja, pogovori in ustvarjalne delavnice, ki temeljijo na zgodbah iz knjige Ženske, ki tečejo z volkovi. Vsebine in program pripravljata psihoterapevka mag. Urška Ajdišek ter ustvarjalka in terapevka mag. Mojca Leben.	Vsak ponedeljek od 18. do 20. ure	Vojkova 87
Ko spregovorijo sanje	Analiza sanj, pomen simbolov, kaj nam sporočajo in kako si lahko z njimi pomagamo. Skupino bo vodila psihoterapevka mag. Urška Ajdišek.	Vsako sredo od 18. do 21. ure	Vojkova 87
Magic the Gathering	Igranje epske igre s kartami Magic the gathering za mlade od 16 let dalje!	Vsak ponedeljek od 19. do 22. ure	Četrtni mladinski center Bežigrad, Vojkova 73
Tečaj in vadba tai chi in quigong	Taijiquan je izjemno učinkovita veščina doseganja notranjega ravnotežja, ki se še posebej obnese v današnjem hitrem tempu kot blagodejna oblika telesno nezahtevne protistresne vadbe. Organizira: društvo TOLMUN. Iqor: 041 430 650	Vsak ponedeljek od 17.00 do 19.30 Vsak četrtek od 18.00 do 19.30	Belokranjska 6, dvorana
Začetni tečaj joge	Vabljeni na tečaj joge, kjer se boste naučili osnov vaj joge. Primerno za vse generacije. Jošt: 040 458 409	Vsak ponedeljek od 18.30 do 19.30	Belokranjska 6, dvorana
DAM – terapevtske delavnice, predavanja	Namen društva sta pomoč in podpora osebam, ki trpijo ali so trpele za katero koli obliko anksioznih motenj in depresije, ter njihovim sorodnikom in podpornim osebam. Zavzemajo se za širjenje znanja in informacij s področja anksioznih motenj ter za večjo ozaveščenost javnosti o resnosti in prisotnosti tega problema v družbi.	Vsak prvi in tretji torek od 18. do 20. ure	Sedež ČS Bežigrad, Vojkova 1, sejna soba 3
DU Boris Kidrič	Vabilo novim članom folklorne skupine Pušelj, pridružite se nam, veselo bo. Kontakt: 031 864 377	Vsako sredo od 14.30 do 18.00	Belokranjska 6, dvorana
Društvo Tolmun	Revitalizacija – namenjena starejšim občanom, da se ponovno telesno pripravijo na nove izzive. Iqor: 041 430 650	Vsak torek od 9.30 do 11.00	Belokranjska 6, dvorana
Knjižnica REČI	Knjižnica REČI je neprofitna izposojevalnica najrazličnejših predmetov za prosti čas, ki deluje po vzoru klasične knjižnične izposoje. Jošt Derlink: 040 458 409.	Vsak ponedeljek in sredo od 16. do 19. ure	Knjižnica REČI, Belokranjska 6
Srečevalnica	Vabljeni na praktične, ustvarjalne delavnice in srečanja. Mesečni program je objavljen na: www.rdecikrizljubljana.si/sl/SRECEVALNICA/ Več informacij, prijave: 040 871 589, info@rdecikrizljubljana.si	Vsak torek od 10. do 12. ure	Smoletova 16, pritličje
Šola zdravlja	Vabljeni na različne delavnice, kjer se boste naučili izdelovati različne okraske, voščilnice, oblikovati papir ipd. Olga: 031 853 258	Vsak ponedeljek od 8.30 do 12.00	Sedež ČS Bežigrad, Vojkova 1, sejna soba 3
Družabni ples v Festivalni dvorani*	Vabijo vas, da z njimi zaplešete družabne plesne na že znane ritme. www.pionirski-dom.si/napovednik Vstopnice*: 7 €	Večkrat mesečno	Festivalna dvorana/Pionirski dom – center za kulturo mladih, Vilharjeva cesta 11
Društvo Tromostovje	Dejavnost društva je dobredelna oziroma humanitarna. Namenjena je vsem zainteresiranim in pomoči potrebnim posameznikom, ne glede na to, ali so člani društva ali ne. Ana: 040 291 523, Mojca: 031 641 726	Vsako sredo od 17. do 19. ure	Sedež ČS Bežigrad, Vojkova 1, sejna soba 1
Pogovorne skupine za starejše	Redna srečanja samopomočne pogovorne skupine za starejše vodita Jasmina Rački in Maruša Bertoncelj iz Medgeneracijskega društva Tromostovje. skupina.starejsih@gmail.com	Vsak torek od 17.30 do 19. ure	Knjižnica REČI, Belokranjska 6
ČS ČRNUČE			
Komedija Zmenki* – v izvedbi Gledališča slepih in slabovidnih Nasmeh	V sklopu Abonmaja Ljubljanske ljubiteljske kulture 2018/19 bo Gledališče slepih in slabovidnih Nasmeh uprizorilo komedijo Zmenki avtorja Aleša Bergerja. Vabljeni!	Četrtek, 23. 5., ob 19. uri	Sedež ČS Črnuče, Dunajska c. 367, dvorana
Glasbeni koncert	Koncert mešanega pevskega zbora Plamen, okteta Zven KUD Svoboda Črnuče in vokalne skupine Domen. Vabljene vse generacije.	Petek, 17. 5., ob 20. uri	Sedež ČS Črnuče, Dunajska c. 367, dvorana
7. Mednarodni festival folklore	7. Mednarodni festival folklore bo potekal cel dan. Zbor bo ob 9. uri, nato sledi odhod pred Mestno hišo. Ob 18. uri pa vsi vabljeni v Kulturni dom Črnuče, kjer bo še uradna prireditve. Vabljene vse generacije.	Sobota, 18. 5., ob 18. uri	Sedež ČS Črnuče, Dunajska c. 367, dvorana
Na Črnučah plešemo in pojmemo	Glasbeno-folklorna prireditve Na Črnučah plešemo in pojmemo v okviru Tedna ljubiteljske kulture. Nastopajo folkloristi skupine Črnučan in ženski zbor Medis, otroški pevski zbor in plesna skupina OŠ Maksa Pečarja Črnuče. Vabljene vse generacije.	Torek, 21. 5., ob 18.30	Sedež ČS Črnuče, Dunajska c. 367, dvorana
Mešani pevski zbor Medis KUD SVOBODA Črnuče	Slavnostni koncert mešanega pevskega zbora Medis KUD SVOBODA ČRNUČE ob 40-letnici zbora. Koncert bo v okviru festivala Črnuška pomlad, gostje: kitarska skupina Ljudmila Rusa. Vabljene vse generacije.	Petek, 31. 5., ob 19. uri	Sedež ČS Črnuče, Dunajska c. 367, dvorana
Srečevalnica	Vabljeni na praktične, ustvarjalne delavnice in srečanja, ki potekajo vsak 4. torek v mesecu. Izjema bo v juniju, ko bo Srečevalnica 11. 6.	Vsak 4. torek ob 17. uri	Sedež ČS Črnuče, Dunajska c. 367, sejna soba

Svetnik dr. Dragan Matić (Svetniški klub samostojnih svetnikov) je ob poročilu Javnega stanovanjskega sklada izpostavil, da se število prosilcev za najem neprofitnih stanovanj ne zmanjšuje. S strani sklada so odgovorili, da je zadolžitev mogoča za do približno 1.500 stanovanjskih objektov. V Svetniškem klubu Levice so poudarili, da agresivne oblike turističnih storitev obremenjujejo središče Ljubljane, in se pozanimali, ali bi bilo možno zamejiti množične oblike nameščenja turistov v mestu. Po zatrdilu župana Zorana Jankovića se v prestolnici gradi približno 1500 cenovno ugodnejših hotelskih sob, obenem pa bo v tem letu v Ljubljani na voljo še približno 2000 novih tržnih stanovanj. Svetnica Maša Kociper (Svetniški klub samostojnih svetnikov) je omenila možnost, da bi stanovanjski fond namensko bdela nad opuščenimi starimi vilami v mestnem središču in si prizadeval za optimalne rešitve glede opuščenih stanovanj. V razpravi o javni lekarniški dejavnosti je svetnik Milan Jakopovič (Levica) poudaril, da poslovanje ne bi smelo biti usmerjeno v doseganje dobičkov, temveč v investiranje za javno dobro. Dodeljevanje koncesij bi moralo vselej dopolnjevati mrežo javne lekarniške dejavnosti.

V diskusiji o Strategiji razvoja kulture v mestni občini 2016–2019 so bili mestni svetniki večinoma soglasni, da je področje kulture v Ljubljani precej dobro podprto in da je kulturni turizem najhitreje rastoča turistična panoga. To je potrdil tudi župan, ki je poudaril, da je kar 11 % mestnega proračuna namenjenega kulturi, in dodal, da imamo v prestolnici izjemne kulturne institucije.

Svetniška vprašanja in pobude z odgovori mestne uprave

Z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet so se odzvali na pobudo samostojnega svetnika Liste kolesarjev in pešcev (LKP) Janeza Starihe glede ureditve **varne šolske poti na križišču Gerbičeve in Rezijske ulice**. Prometna ureditev Gerbičeve je skladna z vsemi veljavnimi in varnostnimi normativi, tako da predloga o nadvišanju križišča ne bodo upoštevali, ker bi to povzročilo dodatno hrupno obremenitev. Svetnik je obenem predlagal tudi **povišanje višine sejnine**, ki bi se povrnila v stanje pred ukrepom Zakona o uravnoteženju javnih financ. Iz Službe za organiziranje mestnega sveta so mu

odgovorili, da povišanje sicer podpirajo, vendar se brez ustrezne spremembe pravne podlage sejnina zaenkrat ne more povišati.

Največ vprašanj je na mestno upravo naslovila svetnica Mojca Škrinjar. Med drugim je vprašanja naslovila na Oddelek za varstvo okolja glede **obremenjevanja okolja s hrupom zaradi obratovanja livarne Litostroj**. Odgovorili so ji, da jim je skrb za zdravo in čisto okolje ena od prioriteten nalog, zato spremljajo stanje v neposredni bližini livarne in sodelujejo z vsemi pristojnimi institucijami.

Z Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje so se odzvali na svetnično pobudo glede **nujnosti posodobitve, obnove in razširitve Osnovne šole Zalag**. Povedali so, da so na področju vzgoje in izobraževanja na tem območju v zadnjih letih izvedli že veliko infrastrukturnih ureditev, med njimi sta novogradnja vrtca Pedenped in prizidek na osnovni šoli Zadobrova. Z Oddelka zagotavljajo, da bodo investicije tudi v prihodnje načrtovali v skladu s proračunskimi zmogljivostmi in glede na prioritete, ki se določijo na osnovi potreb šol. Iz Elektra Ljubljana

DOGODEK CS CENTER	KRATKA VSEBINA	TERMIN	LOKACIJA
Dan soseda	Ob 15. uri si lahko ogledate različne predstavitve in se pridružite zanimivim delavnicam. Ob 16. uri se v dvorani elektrarne začne osrednja prireditev, kjer se bodo zvrstili glasbeni, plesni, gledališki nastopi učencev osnovnih in srednjih šol iz soseske Tabor in širše.	Četrtek, 16. 5., od 15. do 18. ure	Stara mestna elektrarna, Slomškova 18
Odporna skupina za prakso čuječnosti	Na srečanju odporne skupine se s čuječnostjo spoznate skozi krajše predavanje, ogled videa ali vodeno vajo z refleksijo izkušnje. Dobrodošli vsi, ki si želite biti bolj prisotni in živeti bolj svoje življenje ter prepoznati svoje želje in potrebe. Tukaj in zdaj je edini čas, ko lahko tudi kaj storimo zase. Prijave na info@cuječnost.org	Sreda, 29. 5., od 9.00 do 10.30 in petek, 31. 5., od 19.00 do 20.30	Društvo za razvijanje čuječnosti, Cankarjeva ulica 9, II. nadstropje
Delavnica – Uporaba nihala	Na delavnicah se naučite pravilne uporabe nihala za različne potrebe za osebne namene. Delavnica je namenjena polnoletnim osebam.	Sreda, 15. 5., ob 17.30	Zarnikova 3, pritličje, dvorana
Srečevalnica	Vabljeni na brezplačna srečanja in delavnice ročnih del – pletenje, kvačkanje, klekljanje, ki jih organizira RK Slovenije, OZ Ljubljana.	Vsak torek ob 16. uri	Rozmanova 12, mala sejna soba
Telovadba za starejše	RK Slovenije, OZ Ljubljana, organizira telovadbo za starejše. Vabljeni.	Vsak torek ob 14. uri	Rozmanova 12, dvorana
Ustvarjalne delavnice	Vabljeni na brezplačne ustvarjalne delavnice, ročna dela, barvanje mandal in pobarvank. Delavnice organizira DU Poljane.	Vsak torek od 12. do 14. ure	Zarnikova 3, pisarna društva, soba 5
Posvoji punčko in reši otroka	Vabljeni na delavnice šivanja punčk iz cunj. Material in navodila dobite na delavnici, punčke so namenjene prodaji. S tem projektom Unicef Slovenija zbira sredstva za cepljenje otrok v državah v razvoju proti šestim nalezljivim otroškim boleznim.	Vsako sredo od 10. do 11. ure	Štefanova 11, sejna soba
Čaj ob petih – druženje in prostočasne delavnice	Humanitarno merjenje Nikoli sam vabi na tedenska druženja in prostočasne ustvarjalne delavnice.	Vsak torek od 15. do 19. ure	Štefanova 11, mala sejna soba
Merjenje krvnega tlaka	Brezplačno merjenje krvnega tlaka, splošni nasveti glede vzdrževanja krvnega tlaka (prehrana, telesna aktivnost). Organizira HD Nikoli sam.	Vsako prvo sredo v mesecu od 17. do 18. ure	Zarnikova 3, pritličje, pisarna 5
Energijsko svetovanje in podpora	Ugotavljanje energijskih blokad in omejujočih vzorcev, ki spodbujajo blokade, nasveti za odpravo posledic in vzpostavljanje energijskega ravnotežja v telesu. Število v skupini je omejeno na največ 6 udeležencev, prijave: nikolisam@outlook.com	Vsako prvo sredo v mesecu od 17. do 18. ure	Zarnikova 3, pritličje, dvorana
ULIČNA šola*	Mladinski center ULCA vam ponuja najcenejše break in hip hop plesne tečaje z izkušninami mentorji. Več info: skd.gor.lj@gmail.com	Vsak ponedeljek 17.30–19.00 (break nadaljevalci), vsak torek 16.00–17.00 (break mala ULCA), 17.00–18.30 (break začetniki), vsako sredo 16.00–17.30 (hip hop nadaljevalci), 17.30–19.00 (break nadaljevalci), vsak četrtek 16.00–17.00 (hip hop začetniki), 17.00–18.30 (break začetniki), vsak petek 19.30–21.00 (hip hop nadaljevalci).	Mladinski center ULCA, Trg OF 10 (podhod železniške postaje)
Odporna ULCA	Pogovori, pingpong, glasba, henganje, družabne igre, aktivnost po tvoji želji ali brainstormanje idej za program ULCE po meri mladih.	Vsak ponedeljek in petek od 13. do 16. ure	Mladinski center ULCA, Trg OF 10 (podhod železniške postaje)
Večer video projekcij	Pridi in se pridruži dobri družbi v prijetnem vzdušju. Pripravi svoje prijatelje in odeje, mi pa priskrbimo kokice.	Vsak torek, sredo in četrtek od 18.30 do 21.30	Mladinski center ULCA, Trg OF 10 (podhod železniške postaje)
Gledališka skupina Vse ali nič vabi k sodelovanju v projektu ACTivate Your Story	Ne, ni treba imeti igalskih izkušenj, so pa neizogiben stranski učinek, če se jim pridružiš. Obeta se pisana družina – zbrali se bodo mednarodni prostovoljci, lokalni mladi, prosilci za azil, begunci in nasploh vsi, ki želijo soustvarjati odprto in solidarno družbo! Več informacij na FB dogodku: www.facebook.com/events/419300115280319/	Vsak četrtek od 15.15 do 17.00	Mladinski center ULCA, Trg OF 10 (podhod železniške postaje)
CS DRAVLJE			
Dan Četrtna skupnosti Dravlje	Ogledali si bomo bogat kulturni program, ki ga je zasnovalo Športno društvo Dravlje in v katerem bodo sodelovala društva naše četrtna skupnosti. Prireditev je posvečen spominu na dravelske taboriščnike na Rabu in medgeneracijskemu sodelovanju društev v Dravljah. Vabljeni!	Petek, 17. 5., ob 16. uri	Sedež CS Dravlje, Dravljiska 44, velika dvorana
Plesne vaje za ljubitelje plesa v paru	Plesne vaje za ljubitelje plesa v paru vodita profesionalna plesalca, plesni par Peter Fileš in Maja Pucelj, ki s svojimi dolgoletnimi izkušnjami predstavita in približata ples v paru tudi popolnim plesnim začetnikom. www.showtime.si . Prijave: plesvparu@gmail.com . Peter: 041 724 590, Maja: 031 360 340	Vsak torek od 12. do 17. ure. Vsak četrtek od 12.00 do 15.30. Vsak petek od 15. do 19. ure	Sedež CS Dravlje, Dravljiska 44, velika dvorana
Plesne vaje	Plesna skupina DU Dravlje je družina aktivnih in razigranih članov DU Dravlje. Radi plešejo in nastopajo ter se pri tem zelo zabavajo. Vabljeni, da se jim pridružite. Več informacij: DU Dravlje, plesna skupina: mimica.herakovic@gmail.com	Vsak ponedeljek od 9. do 11.30 ure, vsako sredo in petek od 9. do 12. ure, vsak četrtek od 9. do 11. ure	Sedež CS Dravlje, Dravljiska 44, velika dvorana
CS GOLOVEC			
Delavnica o temeljnih postopkih oživljanja in prikaz uporabe defibrilatorja	Defibrilator je aparat, s pomočjo katerega lahko rešimo življenje nekemu s srčnim zastojem. Naučimo vas pravilne uporabe tega aparata. Delavnica je namenjena vsem generacijam.	Četrtek, 6. 6., ob 18. uri	Sedež CS Golovec, Litijska 38, I. nadstropje, sejna soba
Vaje za izboljšanje spomina	Priznana mednarodna trenerka spomina Jasmina Lambergar iz Centra za urjenje spomina vas bo naučila tehnik za boljše pomnjenje. Z vajami za spomin bo razgibala vaše možgane. Predavanje za vse generacije je brezplačno!	Sreda, 22. 5., ob 18. uri	Sedež CS Golovec, Litijska 38, I. nadstropje, sejna soba
KORK Štepanjsko naselje	Meritve krvnega tlaka, holesterola in sladkorja v krvi.	Torek, 21. 5., od 16. do 17. ure	Sedež CS Golovec, Litijska cesta 38
Dan CS Golovec	Predstavitve društev in organizacij na stojnicah ter v okviru nastopov članov društev in organizacij. Druženje z občani. Mesto dogodka bo sporočeno naknadno.	Sreda, 22. 5., od 16. do 19. ure	Območje CS Golovec
Razstava domačih izdelkov članov društva upokojencev Štepanjsko naselje	Razstava izdelkov, ki jih izdelujejo člani Društva upokojencev Štepanjsko naselje.	20.–24. 5. od 10. do 16. ure	Sedež CS Golovec, Litijska cesta 38, sejna soba
Šola zdravlja – skupina Štepanjsko naselje	Vabljeni na jutranjo telovadbo, ki je namenjena vsem generacijam.	Vsak delovnik ob 8. uri	Športno igrišče med Parmsko ulico in trgovino Mercator

so se odzvali še na svetnično pobudo glede **ureditve električnega voda** na Obirski 22 in sporočili, da so se s stanovalci uspešno dogovorili o ureditvi opornih točk nizkonapetostnega zračnega voda. Vod bodo ustrezno posodobili in tako razbremenili ostrešje stanovanjskega objekta.

Mestno svetnico dr. Asto Vrečko (Levica) je zanimalo, kakšen je **inšpekcijski nadzor nad oglaševanjem** v občini. Z Inšpektorata so sporočili, da je objekt z oglasno površino npr. 6 m² izven pristojnosti nadzora občin, če njegova

višina presega 2,5 m. Dodali so, da sta za omejevanje tovrstnih posegov v prostor vsekakor potrebni tudi iniciativa in podpora pri sprejemanju ukrepov s strani države. Svetnica je na Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje naslovila še vprašanje, vezano na **problematiko študentske namestitve in morebitne izselitve študentov iz Baragovega semenišča (Akademiški kolegij)**. Pojasnili so ji, da mestna občina in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport soglašata glede ohranitve in ureditve študentskega doma v okviru Baragovega

semenišča in da se dogovarjajo o nadaljnji uporabi oz. ureditvi lastništva. Mestni svetnik dr. Dragan Matić se je pozanimal glede razmeroma **visokega komunalnega prispevka za območje Gameljn**. Z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet so odgovorili, da občina z odlokom, s katerim sprejme občinski proračun, določi komunalni prispevek kot namenski prihodek, sredstva, zbrana s komunalnimi prispevki, pa lahko koristi le za namen gradnje komunalne opreme skladno z občinskim proračunom.

DOGODEK ČS JARŠE	KRATKA VSEBINA	TERMIN	LOKACIJA
Praznik Vrtca Jarše	Vrtec Jarše v podpori s Četrtno skupnostjo Jarše organizira 25. tradicionalno otroško prireditev Praznik Vrtca Jarše. Vljudno vabljeni! Če bo deževalo, bo prireditev v četrtek, 6. 6., ob 15.30.	Četrtek, 30. 5., od 15.30 do 18.30	Igrišče Vrtca Jarše, enota Kekec, Ulica Hermana Potočnika 15
Medgeneracijsko druženje in ustvarjanje občanov Zelene jame Šola zdravja – skupina Nove Jarše	Ustvarjanje različnih ročnih izdelkov in medgeneracijsko druženje. Material in ideje za ustvarjanje vsak prinese s seboj. Vstop prost. Vabljeni na jutranjo telovadbo na prostem s 1000 gibi, ki je namenjena vsem generacijam. Kadar dežuje, je telovadba v telovadnici. Olga Pušnik: 040 299 048	Vsak petek od 10. do 13. ure	Perčeva 22, pritličje, sejna soba
Šola zdravja – skupina Šmartno	Vabljeni na jutranjo telovadbo na prostem s 1000 gibi, ki je namenjena vsem generacijam. Kadar dežuje, je na pokritem delu igrišča. Zlata Zajec: 031 465 521	Vsak delovni dan od 7.30 do 8.00	Športno igrišče Produkcijske šole, Jarška 44
Srečevalnica KO RK Zelena jama	Različne delavnice – program je objavljen na www.ljubljana.ozrk.si/sl/SRECEVALNICA	Vsak prvi in tretji četrtek v mesecu od 10. do 12. ure	Perčeva 22
ČS MOSTE			
Fešta na Fužinah	Vabljeni na 16. Fešto na Fužinah v organizaciji OE Skala. Letos bodo tudi praznovali 10. obletnico delovanja Minibusa veselja, ki pomeni tudi praznik slovenske mobilne ulične vzgoje mladih in otrok. Dogodek je brezplačen in namenjen vsem generacijam.	Sobota, 18. 5., od 9. do 19. ure	Športne površine Rusjanov trg, Nove Fužine (v bližini Fužinskega gradu)
Moščanski dan sosedov	Vabljeni na tradicionalno prireditev Moščanski dan sosedov, v organizaciji Sveta ČS Moste, katerega namen je medsebojno spoznavanje in krepitev dobrih sosedskih odnosov. V okviru prireditve bodo tudi letos potekale predstavitve društev, zavodov, ustanov in organizacij, zato vas vljudno vabimo, da se nam pridružite. Dogodek je brezplačen in je namenjen vsem generacijam. Več informacij o dogodku najdete na spletni strani ČS Moste.	Torek, 28. 5., ob 17.30	Parkirišče pred TE-TOL, Toplarniška 19
13. mednarodni festival Svetlobna gverila 2019: MEJE	Vabimo vas na odprtje postavitev v parku pred Fužinskim gradom, kjer se obeta nekaj svetlobnih instalacij domačih umetnikov oziroma študentov, ki so k soustvarjanju svojih del pritegnili tudi mnoge stanovalce Fužin. Projekt nastaja v sodelovanju s Centrom aktivnosti Fužine, varovanci Doma starejših občanov Fužine, člani Društva za razvoj skupnostnih programov za mlade in Četrtno skupnostjo Moste. Razstavo si bo mogoče ogledati do 15. 6. 2019. Produkcija: Strip Core / Forum Ljubljana. www.svetlobnagverila.net/team-members/svetlobna-gverila-2019-meje/	Petek, 31. 5., ob 21.30	Park pred Fužinskim gradom, Pot na Fužine 2
Odprtje postavitev v parku pred Fužinskim gradom	Vaje, ki bodo predstavljene na delavnici, imajo takojšnji in trajni učinek na spomin; sposobnost sprejemanja večjega števila novih informacij, večja pozornost, izboljšanje koncentracije, povečanje zmoglosti učenja v tretjem življenjskem obdobju ter aktivna udeležba v skrbi za preventivo proti demenci. Delavnico vodi Jasmina Lambergar, certificirana trenerka spomina. Obvezne prijave na 01 24 20 605 ali na amir.crnojevic@zod-lj.si .	Sreda, 15. 5., ob 10.30	Zavod za oskrbo na domu Ljubljana, Poljanska cesta 97
Delavnica Spominjanje	Krajevna organizacija Rdečega križa Fužine organizira in vabi na meritve krvnega tlaka, sladkorja in holesterola v krvi. Opomba: MERITVE SO BREZPLAČNE LE ZA ČLANE DRUŠTVA!	Vsako 1. sredo v mesecu od 10. do 12. ure	Preglov trg 15
KORK Fužine – meritve	Vabljeni na praktične, ustvarjalne delavnice in srečanja. Mesečni program je objavljen na: www.rdecikrizljubljana.si/sl/SRECEVALNICA/ Več informacij, prijave: 040 871 589, info@rdecikrizljubljana.si	Vsako sredo od 10. do 12. ure	Preglov trg 15
Srečevalnica	Na medgeneracijski kreativni delavnici sodelujejo uporabniki in prostovoljci Zavoda za oskrbo na domu Ljubljana. Na tedenskih srečanjih izdelujejo punčke iz cunj. S sodelovanjem na delavnici krepimo kognitivne funkcije in širimo socialno mrežo. Zaželeno prijave na 01 24 20 605 ali na amir.crnojevic@zod-lj.si .	Vsak četrtek od 9. do 12. ure	Zavod za oskrbo na domu Ljubljana, Poljanska cesta 97
ČS POLJE			
Predstavitve projekta Integriran pristop oskrbe starejših ljudi na domu (CrossCare)	Vabljeni na predstavitev projekta, ki starejšim občanom MOL, invalidom ter kronično bolnim na njihovem domu ponuja brezplačne storitve fizioterapije, delovne terapije, dietetike ter zdravstvene nege. Po predstavitvi projekta sledi manjša pogostitev, prejeli pa boste tudi praktično promocijsko darilo. Dogodek je brezplačen.	Sreda, 5. 6., ob 10. uri	Sedež ČS Polje, Polje 12
Koncert vokalno-instrumentalne skupine Katanija*	V sklopu Abonmaja ljubljanske ljubiteljske kulture 2018/19 vabljeni na koncert vokalno-instrumentalne skupine Katanija, ki pripravlja lastne aranžmaje ljudskih pesmi z območja nekdanje skupne države Jugoslavije in širše. Katanija, kar je v staroslovanskem jeziku izraz za konjenico, je zasedba, ki odkriva vedno nove načine, kako iz ljudskih pesmi izvesti veselje, žalost in zgodbo predstavi poslušalcu, da ne ostane ravnodušen.	Četrtek, 23. 5., ob 19. uri	Center Zalog, Zaloška 267, dvorana za prireditve
Klinična prehrana v nosečnosti	Spregovorili bomo o fizioloških spremembah v nosečnosti, prehranskih dodatkih, telesni aktivnosti, primernem pridobivanju telesne teže tekom nosečnosti, vegetarijanstvu in drugih načinih prehranjevanja. Predavanje je namenjeno mladim ženskam, mamicam, nosečnicam, bodočim nosečnicam.	Sreda, 15. 5., ob 17. uri	Center Zalog, Zaloška 267, I. nadstropje, sejna soba
Jutranja telovadba za starejše	Dnevni center aktivnosti za starejše Zalog vabi na redno tedensko vadbo: razgibali boste celo telo, poseben poudarek pa je na vajah, ki preprečujejo napredovanje starostno pogojenih zdravstvenih težav. Več na: 082 055 177 ali 051 664 941 oz. zalog@dca-ljubljana.org	Vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek ob 8. uri	Dnevni center aktivnosti za starejše Ljubljana Zalog (DCA), Center Zalog, Zaloška 267, večnamenska dvorana
Chi gong in EFT za starejše	Dnevni center aktivnosti za starejše Zalog vabi na vadbo kitajske zdravilne tehnike chi gong in tapkanja EFT, oblike psihološke akupresure. Več na: 082 055 177 ali 051 664 941 oz. zalog@dca-ljubljana.org	Vsak torek od 9.30 do 10.30 (EFT) Vsako sredo od 8. do 9. ure (chi gong)	DCA za starejše Ljubljana Zalog (DCA), Center Zalog, Zaloška 267, večnamenska dvorana
Urjenje spomina za starejše	Dnevni center aktivnosti za starejše Zalog vabi na vaje za ohranjanje in krepitev spomina, koncentracije, natančnosti, sposobnosti za reševanje problemov, besednih spretnosti, domišljije in logičnega mišljenja. Več na: 082 055 177 ali 051 664 941 oz. zalog@dca-ljubljana.org	Vsak petek od 10.00 do 11.30	Dnevni center aktivnosti za starejše Ljubljana Zalog (DCA), Center Zalog, Zaloška 267, večnamenska dvorana
ČS POSAVJE			
Aktiviranje čaker – Energijska delavnica	Splošen pomen sistema čaker in njihov vpliv na naše počutje in zdravje. Vaje za ponovno aktiviranje in vzpostavljanje ravnovesja v čakrah. Meditacija in zvočna kopel s terapevtskimi instrumenti. Namenjena je vsem generacijam – mlajšim otrokom le v spremstvu staršev.	Četrtek, 16. 5., ob 17.30	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
JOGA – Zakladnica modrosti in zdravlja	Vaje za sprostitve, asane ter jogijska tehnika dihanja – pranajama. Vadba je namenjena vsem generacijam.	Četrtek, 23. 5., ob 17. uri	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Nariši in pobarvaj svojo mandalo – delavnica	Mandale so skupek vzorcev iz simbolov, geometrijskih likov in barv, ki spreminjajo človekovo elektromagnetno polje, sprožijo premik naše energije na fizični in subtilni ravni ter se posledično sproži in okrepi proces notranje umiritve in zdravljenja. Delavnica je namenjena vsem generacijam – mlajšim otrokom le v spremstvu staršev.	Četrtek, 30. 5., ob 17.30	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Migajmo za zdravje	Vadba s SD Ljubljana Ježica je namenjena vsem generacijam. Mojca: 051 650 415	Vsak ponedeljek ob 19. in 20. uri. Vsako sredo ob 18. in 19. uri. Vsak torek ob 19. uri	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Splošne telesne vaje	Splošne telesne vaje s SD Ljubljana Ježica so namenjene vsem generacijam. Mojca: 051 650 415	Vsak torek ob 19. uri	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Aerobika in pilates	Aerobika in pilates s SD Ljubljana Ježica so namenjene vsem generacijam. Mojca: 051 650 415	Vsak četrtek ob 19. uri	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Vadba za seniorke in seniorje Pilates	Vadba za seniorke in seniorje s SD Ljubljana Ježica je namenjena starejši generaciji. Mojca: 051 650 415	Vsak torek in četrtek od 7.45 do 9.00. Vsak torek od 20. do 21. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa pl. 30, klet. Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Druženje v Posavju z Mladimi zmaji	Ulični zmaji v sodelovanju s ČS Posavje organizirajo kreativno preživljanje prostega časa. Ob mrzlih dnevih so v notranjih prostorih četrtna skupnosti, ko pa sije sonce, popoldneve preživljajo na igrišču ob Bratovševi ploščadi. Vabljeni mladi 12+.	Vsako sredo od 17. do 19. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostori ali igrišče ob Bratovševi pl.
Čaj ob petih – druženje in pristočasne delavnice	Vabljeni na tedenska druženja krajanov, medsebojno interakcijo, prostoročne ustvarjalne delavnice.	Vsak četrtek od 16. do 19. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostori
Skupinski plesi z Vrtnico: druženje ob plesu 40+	Skupinski plesi na latinsko glasbo, angleški valček in sirtaki. Po želji tudi ples v parih.	Vsako sredo od 20.15 do 22.00	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Ples z Društvom Vrtnica: druženje ob plesu 40+	Utrjevanje in vadba skupinskih plesov na latinsko glasbo, angleški valček in sirtaki. V drugem delu pa tudi ples v parih na standard glasbo oz. po želji.	Vsak petek od 19. do 22. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Joga z Društvom Vrtnica	Vabljeni na izvajanje joge z Društvom Vrtnica.	Vsak torek in četrtek od 9. do 11. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Vadba za zdravje	Vadba za zdravje s Športnim društvom Ježica. Vabljene vse generacije.	Vsak ponedeljek od 19.30 do 20.30	Prosvetni dom Savlje, Savlje 101, dvorana

Z istega oddelka so se odzvali še na svetnikovo vprašanje glede **odvzema statusa javnega dobrega parcelam, ki so bile le pred nekaj leti razglašene za javno dobro**. Na vprašanje glede konkretne parcele 1722 201/58, ki ni več javno dobro, so odgovorili, da se ne nahaja na območju javnih površin, pač pa na območju splošnih večstanovanjskih površin, zato je odvzem statusa javnega dobrega utemeljen.

Z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet so se odzvali na vprašanje svetnice Ksenije Sever (SDS), ki jo je zanimala **okvirna cena, ki jo bodo občani plačali**

za priključek na Javno kanalizacijo – Čisto zate. Sporočili so, da bo priključitev na javno kanalizacijo možna po pridobitvi soglasja s strani javnega podjetja Vodovod Kanalizacija Snaga, d. o. o., in poravnanih obveznostih do Mestne občine Ljubljana, ki želi sprejeti Odlok o odmeri komunalnega prispevka, ki bo zagotavljal enako odmero za vse zavezanke na območjih aglomeracij.

Mestnemu svetniku dr. Anžetu Logarju (SDS) so se iz javnega podjetja Ljubljanski potniški promet odzvali na vprašanje glede **sprožitve sodnega postopka s strani LPP in stroškov izterjave** za primer

neplačane voznine in povedali, da morajo biti javne storitve pod enakimi pogoji dostopne vsakomur. Tovrstne sankcije so namenjene predvsem preventivi in preprečevanju zlorab in goljufij.

Iz Javnega stanovanjskega sklada so se odzvali na vprašanja svetnice Ane Zagožen (SDS), ki se je pozanimala o **ugodnejših cenovnih pogojih za nakup stanovanja zlasti za mlade**. Pojasnili so, da imajo mladi možnost kandidirati na javnih razpisih za neprofitna najemna stanovanja enako kot vsi drugi meščani, zanje pa je bil lani objavljen tudi prvi ciljni razpis in podeljenih 30 stanovanj.

DOGODEK ČS ROŽNIK	KRATKA VSEBINA	TERMIN	LOKACIJA
Srečanje društva Al-Anon za samopomoč družin alkoholikov	Vas skrbi, ker nekdo v vaši bližini preveč pije? Družinske skupine Al-Anon lahko pomagajo vsem, ki so prizadeti zaradi prekomerne pitja družinskega člana ali prijatelja. Več informacij: 041 494 767 in 041 389 129	Vsak ponedeljek ob 10. uri in vsak petek ob 20. uri	Brdnikova ulica 14, sejna soba
ČS RUDNIK			
Predstavitve projekta Integriran pristop oskrbe starejših ljudi na domu (CrossCare)	Vabljeni na predstavitev projekta, ki starejšim občanom MOL, invalidom ter kronično bolnim na njihovem domu ponuja brezplačne storitve fizioterapije, delovne terapije, dietetike ter zdravstvene nege. Po predstavitvi projekta sledi manjša pogostitev, prejeli pa boste tudi praktično promocijsko darilo. Dogodek je brezplačen.	Sreda, 29. 5., ob 10. uri	Sedež ČS Rudnik, Pot k ribniku 20
Letni koncert pevskih zborov OŠ Oskarja Kovačiča	Na OŠ Oskarja Kovačiča je veliko ljubiteljev petja, ki se združujejo in ustvarjajo v dveh otroških pevskih zbora, mladinskem pevskem zboru in v vokalni skupini Žabador. Svoje delo bodo predstavili na letnem koncertu, kamor bodo povabili tudi goste iz Vrta Galjevica. Lepo vabljeni!	Ponedeljek, 20. 5., ob 19.30	Cerkev na Rakovniku, Rakovniška ulica 6
Spoznavanje Ljubljanskega barja	Vas zanima, kako je barjanska kotlina nastala, bi radi spoznali življenje koliščarjev, njihova orodja, kulturo bivanja in prehranjevanja, vas zanima barjanski odtis kasnejših priseljencev, predvsem Kelto in Rimljanov ali pa odnos do narave v obdobju kolonizacije, šotne industrije, kultiviranja močvirnih površin, vse do današnjih dni? Na brežinah in otočkih Žugovega tolmana boste lahko spoznavali značilno barjansko floro in favno. Zaradi varovanja narave se dogodek izvaja po skupinah, zato je potrebna predprijava! Informacije na info@zavod-zolb.si ali 040 29 88 11.	Sobota, 25. 5., od 10. do 12. ure	Žugov tolmun, Ižanska cesta, postaja Hauptmance, LPP št. 19/I.
Telovadba na prostem	Vsak trenutek je lahko nov začetek. Telovadijo zunaj na prostem. Pridejo v vsakem vremenu in vsak dan. Po telovadbi se družijo in si pomagajo v težavah. Njihovi člani so vseh starosti in obeh spolov. Med njimi je tudi več zakoncev. Skupino sestavljajo mladi, starejši, bolehniti in invalidni. Vabljeni so vsi, ki si želijo zdravo življenje in dobro družbo.	Vsak dan ob 8.30	Igrišče Kajak Kanu klub Ljubljana Livada 31
Ustvarjalna delavnica: Nakit Razgibajmo Ljubljano: Športno poletje, s tekmovanjem v velikih kanujih za četrtno skupnosti	Izdelali bodo poseben nakit, ki ga boste lahko nosili dolge poletne dneve in večere. Vabljeni. Sodelovanje društev ČS Rudnik na predstaviti na Bregu in sodelovanje ekip v velikih kanujih. Vabljeni sodelujoči in navijači! Več informacij na www.razgibajmoljubljano.si	Četrtek, 16. 5., od 18. do 20. ure Četrtek, 23. 5., od 15. do 19. ure	Ižanska cesta 303, I. nadstropje Breg, Novi trg (Hiša športa, Breg 2)
Tečaj supanja za Ljubljance	Tečaj supanja za vse generacije. Brezplačni program sofinancira MOL. Več informacij na www.razgibajmoljubljano.si	Vsako sredo ob 16.45	Livada
Skupinski tek v naravi – telesno namo delavni	Tek je prilagojen telesno manj dejavnim in začetnikom. Namenjen je vsem generacijam. Zbor je pred dvorano Krim. Brezplačen program sofinancira MOL. Več informacij na www.razgibajmoljubljano.si	Vsak ponedeljek ob 18.30	Pred dvorano Krim, Ob dolenski železnici 50
Gorsko kolesarjenje: Napredne tehnike vožnje	Za tiste z nekaj predznanja v gorskem kolesarjenju. Brezplačno vadbo sofinancira MOL. Zbor je na končni postaji LPP št. 3 na Rudniku. Več informacij na golovetrails@gmail.com in www.golovetrails.com	Torek, 14. 5., ob 16. uri	Končna postaja LPP št. 3, Rudnik
Predstavitve vadbe in svetovanje na otoku športa	Brezplačno svetovanje o pravilni vadbi na napravah za ulično vadbo (streetworkout) v prelepem in hladnem okolju Golovca. Brezplačno svetovanje omogoča MOL. Vsak ponedeljek do 10. junija 2019.	Vsak ponedeljek od 15.30 do 17.00	Naprave za ulično vadbo na Golovcu (od Observatorija proti Rudniku)
Javni nastop	Javni nastop glasbene in srednje glasbene šole Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana.	Torek, 28. 5., ob 19. uri	Konservatorij za glasbo in balet, Ižanska cesta 12, dvorana
Vpis otrok in odraslih v ŠRD BOBER na treninge iz južitsuja	Ob osemnajsti obletnici kluba vpisujejo nove člane. Vztrajno urjenje samoobrambene veščine je pomembno pri razvoju motorike, duševnosti, samozvesti, samonadzora, razsodnosti, saj s tem izoblikujemo svojo celostno podobo. Program je prilagojen otrokom in odraslim. Vabijo vas na ogled treninga za seznanitev z borilno veščino in delom društva. Več informacij na tel: 031 842 852 ali na www.facebook.com/srd.bober/	Vsak ponedeljek od 18.00 do 18.45 in vsako sredo od 19.00 do 19.45	OŠ Oskar Kovačič (pri športni dvorani Krim), Ob dolenski železnici 48, mala telovadnica
ČS ŠENTVID			
Zdrava prehrana – vegan	Na predavanju vam bomo predstavili zdravstvene prednosti rastlinske prehrane ter njeno povezavo z okoljevarstvom. Dogodek je primeren za vse, ki jih zanima zdrava hrana, zaščita narave in živali ter kulinarika. Po predavanju namreč sledi zaključek s kuharskimi nasveti, brezplačnimi složenkami s kar 28 recepti in degustacija jedi. Predavanje za vse generacije!	Sreda, 15. 5., ob 18. uri	Kosijeva 1, pritličje (bivša trgovina Mercator)
Predstavitve projekta Integriran pristop oskrbe starejših ljudi na domu (CrossCare)	Vabljeni na predstavitev projekta, ki starejšim občanom MOL, invalidom ter kronično bolnim na njihovem domu ponuja brezplačne storitve fizioterapije, delovne terapije, dietetike ter zdravstvene nege. Po predstavitvi projekta sledi manjša pogostitev, prejeli pa boste tudi praktično promocijsko darilo. Dogodek je brezplačen.	Sreda, 22. 5., ob 10. uri	Kosijeva 1, pritličje (bivša trgovina Mercator)
Koncert Kitarskega orkestra Ljudmila Rusa*	V sklopu Abonmaja Ljubljanske ljubiteljske kulture 2018/19 vabljeni na večer prijetne glasbe, ki ga za vas pripravlja Kitarski orkester Ljudmila Rusa. Koncert bo bogat z melodijami svetovno znanih klasičnih uvertur, španskega melosa, ljudskih skladb in glasbe modernih artojev. Orkester je dolga leta vodil njegov ustanovitelj Ljudmil Rus, ki še vedno piše glasbo, zadnja leta pa ga vodi koncertna mojstrica Tanja Slokar.	Četrtek, 23. 5., ob 19. uri	Ljudski dom, Prušnikova 99, dvorana
ČS ŠIŠKA			
Slikarska razstava	Vabljeni na slikarsko razstavo likovnikov, ki ustvarjajo pod mentorstvom akademske slikarke Zdenke Žido. Več informacij: 051 393 740, DU Na jami. Razstava bo odprta do 6. 6. v času uradnih ur četrtno skupnosti.	Sreda, 22. 5., ob 13. uri	Sedež ČS Šiška, Kebetova 1
Telovadba	Vabljeni na vaje za razgibavanje, ki jih organizira KORK Ljubo Sercer.	Vsak ponedeljek ob 9. uri	Sedež ČS Šiška, Kebetova 1
Bralna srečanja z Natašo Finžgar	Združuje jih veselje do branja, poezije in dobrih zgodb. V njihovo družbo vabijo vse, ki radi berete in želite svoja doživetja in mnenje o prebrani knjigi deliti z drugimi. Knjige za branje in pogovor zbirajo skupaj na srečanjih. Organizatorica in moderatorica srečanj je Nataša Finžgar.	Vsak tretji petek od 19. do 21. ure	Jesenkova 1
Likovno ustvarjanje	Vabljeni na likovno ustvarjanje pod mentorstvom akademske slikarke Zdenke Žido. Vse informacije na telefon 051 393 740, DU Na jami.	Vsak torek od 10. do 13. ure Vsako sredo od 9. do 11. ure	Jesenkova 1
Delavnica – urjenje spomina in retorika	Da bi naši možgani ostali aktivni in ohranjali naš spomin v dobri kondiciji, jih moramo ves čas urediti. Kovačič Donka, univ. dipl. socialna delavka, 064/199-095, senior.drustvo365@gmail.com Na delavnici retorike boste urili spomin in besedišče s pomočjo pestrega nabora vaj. Hkrati se bomo dotaknili nenasilne komunikacije in kulture govora in dialoga. Vodja delavnice: Martina Selhaus, prof. slovenskega jezika in književnosti in univ. dipl. literarna komparativistka. Vabljeni k brezplačni udeležbi obeh delavnic.	Vsako sredo od 9. do 11. ure	Trg komandanta Staneta 8, klet, vhod ob trgovini
Plesna skupina – boljši plesalci	Družabni plesi za boljše plesalce. Izvaja DU Koseze.	Vsak ponedeljek in četrtek ob 9. in 17. uri	Trg kom. Staneta 8, klet, vhod ob trgovini
Plesna skupina – začetniki	Družabni plesi za začetnike. Izvaja DU Koseze.	Vsak ponedeljek ob 19. uri	Trg kom. Staneta 8, klet, vhod ob trgovini
Telovadba	Vabljeni na vaje za razgibavanje, ki jih organizira Krajevna organizacija ZB za vrednote NOB komandant Stane.	Vsak petek od 9. do 11. ure	Trg kom. Staneta 8, klet, vhod ob trgovini
Pevske vaje	Vabljeni na pevske vaje, ki jih za svoje člane organizira DU komandanta Staneta. Vse informacije na: 051/436-550.	Vsak ponedeljek od 9. do 12. ure	Trg kom. Staneta 8, klet, vhod ob trgovini
ČS ŠMARNA GORA			
Predstavitve projekta Integriran pristop oskrbe starejših ljudi na domu (CrossCare)	Vabljeni na predstavitev projekta, ki starejšim občanom MOL, invalidom ter kronično bolnim na njihovem domu ponuja brezplačne storitve fizioterapije, delovne terapije, dietetike ter zdravstvene nege. Po predstavitvi projekta sledi manjša pogostitev, prejeli pa boste tudi praktično promocijsko darilo. Dogodek je brezplačen.	Četrtek, 16. 5., ob 10. uri	Dom krajanov, Srednje Gameljne 50, dvorana
ČS TRNOVO			
Razstava video instalacije	V video instalaciji se avtorica osredotoča na svetlobe in sence, saj želi usmeriti pogled k navidez nepomembnemu dogajanju v naših vsakdanjih, ki pa lahko spodbudi zavedanje o pomenu človekove psiho fizične prisotnosti v danem trenutku in prostoru ter nas hkrati nauči drugače gledati na svet.	Otvoritev v petek, 31. 5., ob 19.30	Finžgarjeva galerija, Kolezijska ulica 1
Trajanja ob prisotnosti avtorice Tese Drev	Vabljeni na predavanje Marjane Kajzer Nagode iz podjetja ISA ZNANJE, d.o.o. Dogodek je brezplačen.	Sreda, 15. 5., ob 18. uri	Učni zelenjavni vrt Rakova jelša - Barje
Sami izdelajmo naravne pripravke za varstvo rastlin na vrtu	Vabljeni na predavanje Marjane Kajzer Nagode iz podjetja ISA ZNANJE, d.o.o. Dogodek je brezplačen.	Sreda, 22. 5., ob 18. uri	Učni zelenjavni vrt Rakova jelša - Barje
Vse o zastirkah na vrtu	Predavateljica bo Marjana Kajzer Nagode iz podjetja ISA ZNANJE, d.o.o. Dogodek je brezplačen.	Sreda, 29. 5., ob 18. uri	Učni zelenjavni vrt Rakova jelša - Barje
Pletje, okopavanje, zalivanje – kdaj in kako, da bo čim bolj učinkovito			
ČS VIČ			
Delavnica o temeljnih postopkih oživljanja in prikaz uporabe defibrilatorja	Naučimo vas pravilne uporabe defibrilatorja. Delavnica je namenjena vsem generacijam.	Četrtek, 23. 5., ob 18. uri	PGD Kozarje, Cesta na Kljuž 56 (Dolgi most), I. nadstropje, sejna soba
Srečanje društva Al-Anon za samopomoč družin alkoholikov	Vas skrbi, ker nekdo v vaši bližini preveč pije? Družinske skupine Al-Anon lahko pomagajo vsem, ki so prizadeti zaradi prekomerne pitja družinskega člana ali prijatelja. Informacije: 041 735 780	Vsako sredo ob 10. uri	Sedež ČS Vič, Tbilisijska 22A, sejna soba
Pridržujemo si pravico do morebitnih sprememb, ki lahko nastanejo s strani organizatorja. Več na spletni strani www.ljubljana.si			
DOGODKI SO BREZPLAČNI! *VSTOPNINA			

Ljubljanski vestnik

EU projekt, moj projekt 2019 tudi v Ljubljani

Nataša Kogej, Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko

Bi si ogledali kakovostno gledališko predstavo? Razmišljate o samostojni podjetniški poti? Vas zanima zdravo bivalno in delovno okolje? To je samo nekaj možnosti doživetij in nekaj vprašanj, na katera lahko dobite odgovor med 11. in 18. majem 2019. V tem tednu se namreč v okviru kampanje EU projekt, moj projekt odvija več kot 100 dogodkov v več kot 50 krajih po Sloveniji. Preko njih želijo pokazati, da lahko rezultate projektov evropske kohezijske politike vidimo na vsakem koraku. Z njimi se srečujemo vsak dan, pa naj gre za pitno vodo ali za čiščenje odpadne vode, za hitrejši zagon malih in srednjih podjetij, za naložbe v trajnostno mobilnost ali boljšo rabo energije, za skrb za ranljive skupine, starejše pa tudi mlade ali za boljše e-storitve za državljane.

Igrišče za gledališče 2.0

16. 5. v Stari mestni elektrarni

Le z drugimi smo

17. in 18. 5. v prostorih ZRC SAZU, Novi trg 2

Dvig poklicnih kompetenc učiteljev v letih 2016–2022

16. 5. od 11. do 14. ure na Centru RS za poklicno izobraževanje, Kajuhova 32u (2. nadstropje, sejna soba)

Plečnikova hiša

18. 5. od 10. do 18. ure, Karunova 4–6

TIGR4smart

16. 5. v dvorani Biotehniške fakultete v Ljubljani

www.eu-skladi.si/sl/aktualno/eu-projekt-moj-projekt-2019

Festival frankofonskega gledališča na območju Balkana

Nicolas Hanot in Patricija Čamernik, BalFra

Frankofonija je združenje držav, ki jih povezuje francoski jezik. Med opazovalke Frankofonije sodi tudi Slovenija, kar izkazuje z različnimi projekti. Tem se bo letos pridružil še festival frankofonskega gledališča na območju Balkanskega polotoka, BalFra. Projekt sloni na prostovoljnem delu treh navdušencev: Patricije Čamernik, Nicolasa Hanota in Anne-Cécile Lamy-Joswiak.

Za sodelovanje se je odločilo pet univerzitetnih gledaliških skupin, in sicer iz Beograda, Niša, Sarajeva, Zagreba in Ljubljane. Na prvem festivalu BalFra bodo sodelovale s predstavami v francoskem jeziku Toc toc (Laurent Baffie), Le père Noël est une ordure (Le Splendid), Forfanteries (Olivier Coyette), Liquidation totale (Jean-Marie Piemme) in Scènes de la vie de province en Serbie (več avtorjev).

Prva različica tega novega festivala bo ugledala gledališke luči **31. maja in 1. junija 2019 v Stari mestni elektrarni**. Oba gledališka večera se začneta ob 17. uri. Venez nombreux!

Teden ljubiteljske kulture v znamenju ustvarjalnega plesa

Maja Papič, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

Od 17. do 26. maja se bo po vsej Sloveniji zvrstilo

okoli 1000 kulturnih dogodkov vseh vrst, predvsem pa se letos posvečamo ustvarjalnemu oziroma sodobnemu plesu.

Tudi v Ljubljani bomo obeležili praznik ustvarjalnosti v sodobni družbi. V Španskih boricah bo od 20. do 22. maja od 17. do 19. ure potekal regijski festival izbranih plesnih miniatur – regijski plesni trojček Preplesavanja 2019. Za mentorje in plesalce bodo potekale dodatne vsebine s področja ustvarjalnega in sodobnega plesa.

V okviru Abonmaja ljubljanske ljubiteljske kulture si bomo v Črnučah, Zalogu in Šentvidu 23. maja ob 19. uri lahko ogledali zaključne abonmajske predstave, in sicer v Kulturnem domu Črnuče komedijo Aleša Bergerja Zmenki. V Centru Zalog bomo prisluhnili Vokalno-instrumentalni skupini Katanija, v Ljudskem domu Šentvid pa nas bo razveselil Kitarški orkester Ljudmila Rusa.

In posladek za mimoidoče: 22. maja ob 18. uri bo iz ladjice na Ljubljani od Pruskega do Mesarskega mostu donela godba Pihalnega orkestra Ljubljana Vič.

www.tlk.jskd.si

Brezplačni računalniški tečaji

Karolina Pavčič, Služba za lokalno samoupravo

Mestna občina Ljubljana vabi upokojece k vpisu na 35-urne začetne, 30-urne nadaljevalne in 20-urne izpopolnjevalne brezplačne računalniške tečaje (Windows, Word, internet, e-pošta, digitalna fotografija, družabna omrežja). Prijave na **01 306 48 36**.

www.ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/starejsi-v-ljubljani/izobrazevanje-starejsih/

V ritmu človeških možganov

Živa Čebulj

25. maja bo v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma od 10. do 17. ure potekal dogodek V ritmu človeških možganov. Začel se bo z gledališko igro *Kje sem ostala*, ki prikazuje odnose ob razvoju demence skozi osebno in družbeno perspektivo. Poleg demence bodo predstavili še multiplo sklerozo, Parkinsonovo bolezen, spinalno mišično atrofijo in Huntingtonovo bolezen. Predstavljenim vsebinam bo sledila razprava s strokovnjaki.

ritem.spomincica.si

Kolovratovi kulturni večeri

Živa Čebulj

Stari Ljubljančani še vedo povedati, da je bila Gostilna Pri kolovratu od nekdaj znana kot glavno zbirališče kulturnih veljakov. In tudi danes Gostilna Pri kolovratu vabi s kulturno pestrostjo. Tretji Kolovratovi kulturni večeri s kakovostnimi izvajalci se bodo odvijali od 21. do 23. maja. S tem želijo otvoriti sezono dvoriščnega baročnega atrija, odličnega prizorišča tako za kulturno dogajanje kot tudi prijeten ambient za večerjo.

21. 5. bo nastopil orkester Kodeljčanke. Dogodek bo imel prost vstop. Dan kasneje bo koncert glasbene zasedbe Noreial, zadnji večer pa bo stand up šov Emila Nikočevića. Za zadnja dva večera je potrebna predhodna rezervacija vstopnice na **01 620 98 84**.

Cvetoči izlet v regijo Osrednje Slovenije – Arboretum Volčji Potok

Daša Kastelic, Turizem Ljubljana

Če potujemo okrog Ljubljane v smeri urinega kazalca, lahko obiščemo petindvajset občin, ki skupaj s prestolnico sestavljajo Osrednjeslovensko regijo. Tokrat vabljeni na kamniški konec: med narcise in rododendrone v Arboretumu Volčji Potok. Ravno v tem času se bliža cvetenje pravljicnih rododendronov, ki so jih začeli saditi že pred 50 leti. Do danes so se mali grmički prelevili že kar v manjša drevesa.

V drugi polovici maja začnejo cveteti vrtnice ružice in iz šipkov izpeljani rožni grmi. Te se nahajajo v zgornjem in spodnjem rožariju. Arboretum poleg vseh cvetočih čudežev ponuja še ostala doživetja: letošnja posebnost so Cvetlične iluzije.

Pohod in vožnja za multiplo sklerozo

Borut Soban, Združenje multiple skleroze Slovenije

Ob svetovnem dnevu multiple skleroze, ki ga vsako leto praznujemo 30. maja, ljubljanska podružnica Združenja multiple skleroze Slovenije organizira Pohod in vožnjo za multiplo sklerozo 2019. Hodili in vozili bomo od predsedniške palače na Erjavčevi in skozi Tivoli do Švicarije. Pričakujemo večje število invalidskih vozičkov, električnih skuterjev, hojic, pohodnih palic ... Častni pokrovitelj dogodka je predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, pokrovitelj pa je tudi župan Mestne občine Ljubljana Zoran Janković.

3 od 5 oseb ne bi pomagale LGBT+ osebi

Lana Gobec, Društvo Kulturno, informacijsko in svetovalno središče Legebitra

»Jaz nisem imel doma nobenega ne psihičnega ne fizičnega nasilja [...] sem pa že vse od tega doživel od zunanje družbe.«

»Pa vedno pomisliš potem, ne samo, kako bo to vplivalo nate, ampak kako bo vplivalo na tvoje bližnje. Ker recimo ti greš v Ljubljano, pa briga te, ampak tvoji bližnji, tvoja družina še vedno živi tam in oni bodo potem žrtev tega nasilja.«

To sta le dve izmed pričevanj anonimnih LGBT+ oseb, ki so spregovorile o izkušnjah z nasiljem na osnovi spolne usmerjenosti, identitete in/ali izraza. Veliko dejanj iz sovraštva, katerih žrtve so LGBT+ osebe, ostane v Sloveniji neprijavljenih. Razlogi so največkrat v strahu pred razkritjem pred družino in pred organi pregona, prepričanje, da dogodek ni dovolj tehten za prijavo, ali skrb, da organ prijave ne bo obravnaval dovolj resno in korektno. Žrtve nasilja in diskriminacije pogosto ne vedo, kje poiskati pomoč oziroma kdo jim lahko v teh primerih sploh nudi informacije, zaščito in posreduje pri pregonu storilcev.

V okviru projekta Call it Hate je nastala spletna stran www.niprav.si, s katero želimo podpreti žrtve sovraštva pri iskanju informacij o možnih naslednjih korakih. V spletno stran vgrajen sistem vam bo glede na izbrane okoliščine predlagal najbolj priporočljive naslednje korake.

Uspešno uresničujemo »Vizijo 0« skupaj z mentorji prometne vzgoje v šolah

Vita Kontič, Služba za razvojne projekte in investicije, Mestna občina Ljubljana

V Mestni občini Ljubljana nenehno izboljšujemo prometno varnost v šolskih okoliših – od celovitih rekonstrukcij cest do odprave posameznih pomanjkljivosti. Z različnimi ukrepi, med katere sodi tudi ozaveščanje o varnosti v prometu, prometni kulturi in trajnostni mobilnosti, si vse leto prizadevamo, da bi se približali t. i. »Viziji 0« – nič žrtev prometnih nesreč.

Ker se zavedamo, da je potrebno o teh temah ozaveščati že najmlajše, spodbujamo tovrstne dejavnosti tudi po vrtcih in osnovnih šolah. Posebej nam pri tem pomagajo mentorji prometne vzgoje v ljubljanskih osnovnih šolah, ki vsak september tudi v Evropskem tednu mobilnosti izvajajo aktivnosti v šolah.

Pred zaključkom šolskega leta smo na srečanje povabili mentorje prometne vzgoje v osnovnih šolah. Namenili smo jim čas za razpravo in pobude, v katerem smo reševali odprta vprašanja ter jih še dodatno spodbudili k sodelovanju na Evropskem tednu mobilnosti, ki bo letos potekal pod sloganom »Gremo peš!«.

Naša 100-letnica, Vincencija – Cena Kesič

Marjeta Ajnik, krajevni odbor Rdečega križa Ljubljana

Konec marca smo s skromno pogostitvijo

počastili krajanko četrtna skupnosti Šiška gospo Vincencijo – Ceno Kesič, ki je praznovala okroglih 100 let. Gospa Ceno Kesič je s svojim delom in entuziazmom zgled vsem prostovoljkam v odboru pa tudi vsem ljudem, ki jo poznajo. S svojim delom je pomembno vplivala na svoje okolje pa tudi širše pri razvoju človekoljubne dejavnosti v Sloveniji, za kar je prejela vrsto priznanj. Nazadnje 7. decembra 2018, ko je prejela plaketo Državnega sveta za najzaslužnejše društvene delavce za kar 64 let prostovoljnega dela.

Partizanski pevski zbor in njegovih 75 let

dr. Franc Križnar

Ustanovljen je bil davnega leta 1944 in ostal kljub številnim družbenim in političnim spremembam še vedno aktualen. Na zadnjem spominskem koncertu aprila v Cankarjevem domu smo poleg tradicionalnih in najbolj aktualnih moških zborov s harmoniko poslušali tudi nekaj novih. Partizanski pevski zbor je s 35 pevci stopil na oder z vsemi kvaliteta, ki jim jih je morda pred nekaj leti že kar zmanjkovalo. Svoj sveži in še vedno moški zborovski zvok so prispevali že prvi gostje, prav tako moški zbor Primorski akademski zbor Vinka Vodopivca. Razveselila nas je tudi noviteta, krstna izvedba dela dirigenta tega večera, Iztoka Kocena: Stara žalostna na besedilo Karla Destovnika - Kajuha. Spet se je izkazalo, da umetnost prekaša vse morebitne neglasbene elemente tovrstne lepote. Krize moškega zborovskega petja pri nas ni, vsaj kar se tiče dosežkov omenjenih pevskih zborov.

Brezplačne kulinarične delavnice

Živa Čebulj

Delavnice, na katerih bodo prikazali možnost uporabe štrbonclja ali mirabolane (*Prunus cerasifera*) in topinamburja ali laške repe (*Helianthus tuberosus*) za pripravo različnih jedi, bo vodila Marjeta Cevc z Biotehniškega izobraževalnega centra Ljubljana. Vse tri delavnice bodo zaključene z degustacijo jedi, pripravljenih na delavnicah. Delavnice bodo v prostorih KULT316 – Centra kulinarike in turizma (Biotehniški izobraževalni center Ljubljana), Prušnikova ulica 74, Ljubljana - Šentvid.

Demonstracijska (do 30 udeležencev): petek, 17. 5., 15.30–18.30
Kuharska (do 15 udeležencev): torek, 21. 5., 15.30–20.00
Kuharska (do 15 udeležencev): sobota, 25. 5., 9.00–13.30
Prijavite se lahko po telefonu na ☎ **01 306 46 79** ali na ✉ kulinarične-delavnice@ljubljana.si.

🌐 www.kult316.si/

Zdravi, prijazni do živali in okolja

Živa Čebulj

Vsi želimo biti odgovorni in dobri, tako do sebe kot tudi do drugih. Na predavanju v sredo, 15. 5., ob 18. uri v sejni sobi Četrtna skupnost Šentvid (Kosijeva 1) vam bo Dani Sušnik predstavila zdravstvene prednosti rastlinske prehrane ter povezavo z okoljevarstvom.

Dogodek je primeren za vse, ki jih zanimajo zdrava hrana, zaščita narave in živali ter kulinarike. Po predavanju sledi zaključek s kuharskimi nasveti, recepti in degustacija jedi z Majo Hrovat.

Klinična prehrana v nosečnosti

Karolina Pavčič, Služba za lokalno samoupravo

V času nosečnosti se žensko telo spremeni – nosečnica pridobi več maščobe, krvi, spremeni se njeno hormonsko stanje. Poleg popolnoma fizioloških sprememb v ženskem telesu obstaja tudi večja možnost pojavitve anemij in drugih bolj ali manj pogostih zdravstvenih težav. Fizično stanje v času nosečnosti prav tako vpliva na sam razvoj otroka. Brezplačno predavanje Neže Sofije Pristov bo v sredo, 15. maja, ob 17. uri v prostorih Četrtna skupnost Polje, Center Zalog, Zaloška cesta 267, v sejni sobi v prvem nadstropju.

Prijave na telefonski številki ☎ **01/529 15 22**.

Integriran pristop oskrbe starejših ljudi na domu (CrossCare)

Mojca Preglau, Oddelek za zdravje in socialno varstvo

S 1. septembrom 2018 je Zavod za oskrbo na domu Ljubljana začel izvajati projekt Integriran pristop oskrbe starejših ljudi na domu (CrossCare), s katerim občanom in občankam Mestne občine Ljubljana omogočajo brezplačno koriščenje storitev pomoči na domu, kot so fizioterapija, delovna terapija, prehransko svetovanje in zdravstvena nega.

Vabljeni na brezplačne predstavitve projekta v šestih četrtih skupnostih, vse bodo ob 10. uri:
16. 5. – ČS Šmarna gora, Srednje Gameljne 50
22. 5. – ČS Šentvid, Kosijeva 1

29. 5. – ČS Rudnik, Pot k ribniku 20

5. 6. – ČS Polje, Polje 12

11. 6. – ČS Črnuče, Dunajska cesta 367

150 let od vižmarskega tabora

Andreja Bečan, Društvo Blaž Potočnikova čitalnica

Osrednja slovesnost ob praznovanju 150-letnice Vižmarskega tabora bo v **petek, 17. maja, ob 19.30** pred OŠ Vižmarje Brod. V Vižmarjah je bil leta 1869 vseslovenski tabor, znan pod imenom Vižmarski tabor. Na mestu, kjer danes stoji taborska piramida, se je zbralo približno 30.000 ljudi, ki so v nemškem okolju avstro-ogrske monarhije javno izrazili določene želje, potrebe in zahteve Slovencev. Ob tej častitljivi obletnici smo pripravili tudi razstavo »150-letnica Vižmarskega tabora«. Na ogled bo od 16. do 24. maja, od 12. do 20. ure v dvorani ČS Šentvid.

Več o Vižmarskem taboru in obletnici na naši Facebook strani.

Brigadirke in brigadirji se srečujemo

Marija Stanič, Klub brigadirjev MDB Ljubljana

Brigadirke in brigadirji Ljubljane, udeleženci mladinskih delovnih akcij v letih 1945–89 po Sloveniji in bivši državi ter na mednarodnih delovnih akcijah, smo združeni v Klubu brigadirjev MDB Ljubljana. V svoje vrste vabimo vse, ki so s svojim prostovoljnim delom prispevali ali še danes prispevajo k izboljšanju življenjskih pogojev v naši deželi, da se nam pridružijo pri ohranjanju dolgoletne tradicije in dejavnosti prostovoljnega dela. Več nas bo, več bomo postorili. Vse, ki jih naše delo zanima in bi radi dejavno sodelovali, vabimo na redno srečanje 30. maja ob 11. uri v gostilno na Livadi v Ljubljani.

Dnevi dediščine evropskih pokopališč

Mojca Hucman, ŽALE, d.o.o.

Pokopališča so kot kulturna dediščina pomemben del naše zgodovine in umetnosti, zato so tudi turistične znamenitosti mest, kjer je mogoče začutiti zgodovino in kulturo lokalnega prebivalstva. Eno takšnih je tudi pokopališče Žale. Zaradi svoje visoke kulturno-zgodovinske in umetniške vrednosti je eno najlepših evropskih pokopališč. V času Dnevov dediščine evropskih pokopališč bomo tudi letos organizirali brezplačna vodenja po pokopališču Žale.

Vodenja po kulturni dediščini pokopališča Žale bodo potekala od 27. 5. do 2. 6. Vodnik vas bo pričakal pred Plečnikovimi propilejami ob 10. in 17. uri.

Tudi letos z brezplačnim prevozom po pokopališču Žale

Obiskovalcem pokopališča Žale tudi letos, v sodelovanju z LPP, d. o. o., nudimo brezplačen prevoz po pokopališču Žale. Kavalir bo vozil do konca oktobra po pokopališču Žale ob nedeljah in praznikih med 8. in 16. uro. Kavalir sprejme do 5 oseb in vas bo popeljal do želenega groba (oz. kolikor blizu bo to možno) in vas tudi odpeljal nazaj na izhodišče (oz. kamor boste želeli). Dosegljiv je na telefonski številki ☎ **031 666 332**. Kavalir lahko pride po vas tudi na avtobusne postaje Ljubljanskega potniškega prometa v okolici pokopališča Žale.

Mestna občina Ljubljana

Nagradni fotonatečaj

Urbani vitraž

Nagrajena fotografija Matjaža Janca

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Matjaž Janc

Ožja mestna panorama

V najožji izbor za nagrado so se uvrstili trije avtorji: Ana Skobe s črno-belo fotomontažo, na kateri kraljuje ljubljanski zmaj, Jurij Bizjak s črno-belo fotografijo z motivom imenitne kompozicije trnovskega mostu in Matjaž Janc z barvno podobo ožje mestne panorame. Snemalec se je povzpел na streho Nebotičnika in skozi okroglo kamnito lino posnel zgoščen motiv ljubljanske klasične in sodobne arhitekture. Fotoaparat je usmeril skozi odprtino in dokumentiral zanimiv pogled na razgibano urbano obzorje, ki sega preko starih zgradb vzdolž Gosposvetske ulice in novodobnih nebotičnikov vse tja do obrobnih pogozdenih mestnih gričev in veličastnih Kamniško-Savinjskih Alp. Na prvi pogled motiv deluje kot fotomontaža,

vendar gre za premišljeno planirani posnetek, ki spominja na barviti gotski vitraž. Omenjeni vtis poudari temna senca v modrem tonu na desni strani kamnite ograde, medtem ko je leva polovica ploskve osvetljena. Kompozicija kot celota učinkuje dokaj simetrično, motivika skozi okroglo odprtino pa je videti asimetrično. Barvitost mestne panorame v sredini je močna, a jo velika površina v obliki širokega temno-svetlega okvirja ublaži.

Osvetljeni del kamnite ploskve na levi strani kroga, ki je v svetlo okraški barvi, se barvno in tonsko ujema z barvitostjo visoke stene hotela Intercontinental na desni strani, kar pripomore k uravnoveženju celotnega motiva. Nekako utesnjeno urbano panoramo v sredini okvirja v ozadju sprosti svetlomodri horizont Kamniških Alp, jasno nebo in razredčeni beli oblaki.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije pošljite najpozneje do 10. junija 2019 na

✉ glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridržuje pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

dr. Brigita Jamnik, JP VOKA Snaga, in
Nataša Jazbinšek Seršen, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

O pitni vodi v Ljubljani in okolici

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, peščeno prodnih vodonosnikov Lj. polja in Lj. barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode javno podjetje VOKA Snaga izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji. V preglednici je prikazan del rezultatov rednih preskušanj notranjega nadzora pitne vode v aprilu 2019.

Oskrba s pitno vodo poteka brez posebnosti in je varna.

Preostale javno dostopne informacije uporabniki prejmejo na voka@vo-ka.si **ali na spletni strani** www.vo-ka.si/informacije/kaksno-vodo-pijemo.

Kakovost podzemne vode v marcu 2019

(-) - meja zaznavanja merilne metode (LOD)

< - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda, za krom (skupno) pa po Pravilniku o pitni vodi

Predpisane mejne vrednosti za podzemne vode v februarju 2019 niso bile presežene na nobenem merilnem mestu.

Zrak v Ljubljani februarja 2019

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice za februar. Na postaji smo v tem letu do konca februarja zabeležili 28 dni s preseženo vrednostjo delcev PM₁₀. Ostale vrednosti se gibljejo v okviru dovoljenih koncentracij. Temperature v januarju so se gibale med -4 °C in +9 °C s povprečno temperaturo +4 °C. Padavine so se pojavile le v obdobju med 1. in 4. februarjem, ko je padlo 79,3 mm padavin, in 11. februarja, ko je padlo 18,1 mm. V času zaznanih padavin in pojava vetra se je pojavil opazen padec koncentracij prašnih delcev. Kljub temu pa sta zimska suša in brezvetrije prispevala k visokim koncentracijam prašnih delcev v zunanjem zraku. Podatki so povzeti po strokovnem poročilu o rezultatih meritev OMS MOL za mesec februar 2019.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka veljajo naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m³. Mejna urna vrednost je 200 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m³. Mejna dnevna vrednost delcev PM₁₀ je 50 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

PM_{2,5} (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 25 µg/m³.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m³.

Del rezultatov preskušanj notranjega nadzora pitne vode v aprilu 2019

OSKRBOVALNO OBMOČJE					
PARAMETER	enota	mejna vrednost	BREST	ŠENTVID	KLEČE
			8. 4. 2019	11. 4. 2019	11. 4. 2019
Temperatura	°C	-	17,4	11,2	13,3
pH	-	6,5 - 9,5	7,4	7,3	7,4
Elektroprevodnost (pri 20 °C)	µS/cm	2500	436	492	522
Motnost	NTU	*	<0,1	<0,1	<0,1
Amonij	mg/L NH ₄	0,50	<0,025	<0,025	<0,025
Barva (436 nm)	m ⁻¹	*	<0,02	<0,02	<0,02
Nitrit	mg/L NO ₂	0,5	<0,003	<0,003	<0,003
Celotni organski ogljik	mg/L	**	0,38	0,46	0,44
Escherichia coli	CFU/ 100 mL	0	0	0	0
Koliformne bakterije	CFU/ 100 mL	0	0	0	0
Skupno število mikroorganizmov pri 36 °C	CFU/mL	100	16	64	17
Skupno število mikroorganizmov pri 22 °C	CFU/mL	**	14	56	11
OCENA			SKLADEN	SKLADEN	SKLADEN

Legenda: * sprejemljiva za uporabnike in brez neobičajnih sprememb
** brez neobičajnih sprememb

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

Marec 2019						
merilno mesto	datum	atrazin	desetilatrazin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	50
Kleče VIIIA	7. 3. 2019	0,003	0,014	< 2	8,9	0,9
Šentvid IIA	7. 3. 2019	0,006	0,018	< 2	18	0,9
Jarški prod III	7. 3. 2019	< 0,002	0,013	< 2	10	1,5
Hrastje IA	7. 3. 2019	0,036	0,034	< 2	20	12
Brest IIA	7. 3. 2019	0,008	0,069	< 2	7,5	0,9

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2019 MOL, MU, Oddelek za varstvo okolja

Zrak v Ljubljani februarja 2019

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀	PM _{2,5}
Stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %
Maksimalna urna koncentracija	19	151	680	5	141	133
Maksimalna dnevna koncentracija	15	88	289	4	87	77
Minimalna dnevna koncentracija	2	27	41	2	18	8
Srednja (mesečna) koncentracija	4	56	168	3	51	40
Število preseganj dnevni dovoljenih vrednosti	0	-	-	-	28	-

Vse vrednosti koncentracij so navedene v µg/m³.

* meritve so informativne

● **Ambulanta s posvetovalnico za osebe brez zdravstvenega zavarovanja:** T: 01/437 20 10 (ambulanta), T: 01/437 91 28 (posvetovalnica); ● **Zobozdravstvena nujna medicinska pomoč:** T: 01/472 37 18, v kletnih prostorih Zdravstvenega doma Ljubljana – Center, Metelkova ul. 9, Ljubljana, vsako noč od 21. do 4. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 8. do 13. ure; ● **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** T: 116 111; ● **Univerzitetna psihiatrična klinika Ljubljana** - klic v duševni stiski: T: 01/520 99 00 (od 19. do 7. ure); ● **Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Ljubljana**, humanitarni center: T: 01/256 26 35, 01/425 34 19, materialna oskrba: pon. in tor. od 12. do 16. ure, sredo od 10. do 17. ure, sprejem donacij: pon. in tor. od 8. do 17. ure, sre. od 8. do 18. ure, čet. od 8. do 16. ure, pet. od 8. do 12. ure, oskrba brezdomcev: čet. in pet. od 10. do 12. ure, E: info@rdedekrizljubljana.si, humanitarni.center@rdedekrizljubljana.si S: www.rdedekrizljubljana.si; ● **Društvo SOS telefon** za ženske in otroke – žrtve nasilja, Svetovanje žrtvam nasilja in varne namestitve: T: 080 11 55 (pon.–pet. od 12. do 22. ure, sob., ned. in prazniki od 18. do 22. ure), F: 01/524 19 93 (namenjen gluhih, žrtvam nasilja); E: drustvo-sos@drustvo-sos.si, S: www.drustvo-sos.si; ● **Društvo za nenasilno komunikacijo**, Svetovanje žrtvam nasilja, varne namestitve in programi za povzročitelje nasilja: T: 01/ 434 48 22 (pon., tor., čet. od 10. do 15. ure), E: info@drustvo-dnk.si, S: www.drustvo-dnk.si; ● **Ženska svetovalnica**, Krizni center za ženske, žrtve nasilja: T: 040 260 656 in 031/233 211 (24ur/dan), E: zenska@svetovalnica.org, S: www.drustvo-zenska-svetovalnica.si; ● **Združenje proti spolnemu zlorabljanju**, Svetovanje žrtvam spolne zlorabe: T: 080 2880, 01/431 33 41 (pon., tor. in čet. od 9. do 17. ure, sre. od 9. do 19. ure, pet. od 9. do 15. ure), E: spolna.zloraba@siol.net, S: www.spolna-zloraba.si; ● **Društvo Ključ** – center za boj proti trgovini z ljudmi, Svetovanje žrtvam trgovine z ljudmi in varna namestitve: T: 080 17 22 (pon.–pet. od 9. do 13. ure), E: info@drustvo-kljuc.si, S: www.drustvo-kljuc.si; ● **YHD – Društvo za teorijo in kulturo hendikepa**; Neodvisno življenje hendikepiranih – osebna asistenca: T: 01/521 22 77, E: yhd-drustvo@yhd-drustvo.si; ● **Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana**, Prva socialna pomoč kasneje oslepelim in slabovidnim osebam in njihovim svojcem: T: 01/252 23 60, E: info@mdsslj.si; ● **Mestno društvo gluhih Ljubljana**: T: 01/430 30 08, E: mdg-ljubljana@guest.arnes.si; ● **ROZA ALARM!** Prijava homofobne diskriminacije in nasilja, S: www.ljudmila.org/lesbo/alarm; ● **CSD Lj. Moste - Polje** – skupnostni programi za mlade, dnevni centri za otroke in mladostnike s težavami v odrasčanju: **Korak:** T: 01/ 520 64 40, 040/777 885, **Cona Fužine:** T: 01/540 08 50, 041/553 569, **Cent'r Moste:** T: 01/587 34 37, 040/161 010; **Svetovalnica Fužine:** T: 01/520 64 42, 040 666 320, S: www.csd-ljmostepolje.si; ● **Center za psihološko svetovanje POSVET:** T: 031 704 707, E: posvet@posvet.org in info@posvet.org, S: www.posvet.org, sprejemna pisarna deluje od ponedeljka do petka od 8. do 20. ure; ● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol: T: 041/ 590 789, E: alanon@email.si; ● **Anonimni alkoholiki:** T: 01/433 82 25, E: aa.slo@amis.net, S: www.aa-drustvo.si; ● **Združenje DrogArt** za zmanjševanje škodljivih posledic drog in alkohola med mladimi nudi individualno, telefonsko ali spletno svetovanje: T: 01/439 72 70, 041/730 800, E: info@drogart.org; ● **Zavod MISSS – Zavod MISSS** – mladinsko informativno središče Slovenije, T: 01/510 16 70, 041 367 374, S: www.misss.si; ● **Dnevni center Skupaj v skupnosti**, T: 01/510 16 76, 051 300 380, S: skupajvs skupnosti.si, pon. do čet., od 11. do 17. ure; ● **Pomoč družini na domu: Zavod za oskrbo na domu (ZOD):** T: 01/239 65 02, **Zavod Pristan:** T: 01/547 95 79, 031/702 698; ● **Spominčica, Slovensko združenje za pomoč pri demenci:** T: 059 305 555 (pon. do čet. od 12. do 15. ure); ● **Dnevni centri aktivnosti za starejše:** DCA Mestne zveze upokojencev: T: 01/430 51 520, 051 664 801; Center aktivnosti Fužine: T: 01/587 46 00, 051/441 791; Dnevni center Društva gluhih in naglušnih Ljubljana: T: 01/528 44 93; ● **Mediacijski center Ljubljana:** T: 01/306 10 74, E: mediacija@ljubljana.si, S: www.mediacija.si; ● **Mediacijski center ZDL:** T: 01/2007 636, 01/2007 643, E: mediacijski.center@zd-lj.si, S: www.zd-lj.si; ● **Zavetišče za zapuščene živali Ljubljana:** T: 01/256 02 79; pon.–pet. od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sob., ned. in prazniki od 12. do 15. ure; za oddajo najdenih živali (24 ur/dan); ● **Društvo za urejeno življenje** – ABSTINENT, Svetovalnica za osebe, ki tvegajo in škodljivo pijejo, ter njihove svojce: T: 064/ 244 496, E: svetovalnica@abstinent.si; ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe in promet MU MOL:** T: 01/306 17 14, zapuščena vozila: T: 01/306 16 25; **Mestno redarstvo MU MOL:** T: 01/306 16 32; ● **Odsek za pobude meščanov MU MOL:** T: 01/306 12 82; ● **Dežurna številka Inšpektorata MU MOL:** informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: T: 01/306 16 04; ● **Javni holding Ljubljana:** T: 01/474 08 00, pon. od 8. do 13. ure, sre. od 8. do 14. ure in pet. od 8. do 12. ure; ● **JP ENERGETIKA**, Center za pomoč uporabnikom: T: 080 28 82, ● **JP VO-KA**, dežurna služba Vodovod: T: 01/580 81 12, dežurna služba Kanalizacija: T: 01/580 82 12, brezplačen T: 080 86 52; ● **JP SNAGA**, Center za podporo in pomoč uporabnikom: T: 01/477 96 00; ● **JP LPP**, Prevoz na klic in informacije za osebe z oviranostmi v mestnem potniškem prometu: T: 01/582 24 25, 051/ 44 99 92 (24 ur/dan); ● **Društvo delavska svetovalnica**; zagovorništvo, varovanje, promocija ter razvoj delavskih, socialnih in statusnih pravic delavcev ter ostalih ranljivih skupin; **brezplačna telefonska številka:** 080 14 34; E: info@delavskasvetovalnica.si; ● **Varuh človekovih pravic**, informacije in brezplačen T: 080/15 30; ● **Policija:** T: 113; ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** T: 112.

Kam junija? Na Kongresca!

Obilica kulturnih dogodkov za vse okuse in starosti

Teja Lončarič in Nina Kalčič, Oddelek za kulturo

Ne zamudite razkošja umetnosti, ki vam ga prinaša Junij v Ljubljani!

Mestna občina Ljubljana že enajsto leto zapored vabi na Kongresni trg, kjer bo festival Junij v Ljubljani ponovno zaživel z vrhunskimi umetniškimi stvaritvami s področij plesa, gledališča in glasbe. 15-dnevni festival bo ponudil več kot 30 doživetij, med drugim 6 tematskih dni. Prav vsi dogodki so brezplačni in rezervacija za ogled ni potrebna.

Dnevno dogajanje na odru in v parku Zvezda smo namenili družinam in našim najmlajšim. Festivalu bomo tudi letos dodali dobrodelno noto, ponovno v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije, ko bomo 8. junija priredili Dobrodelni koncert Dan za rock. Dan je namenjen zbiranju donacij za podporo humanitarnemu programu Pomežik soncu®, s katerim čim več otrokom iz socialno ogroženih družin omogočajo brezplačne počitnice. S poslanim SMS-om s ključno besedo POMEZIK5 na 1919 lahko že danes darujete 5 evrov ali pokličete na 090 93 30 93 in darujete 1,25 evra.

Z vašo pomočjo smo lani zbrali več kot 35.000 evrov za letovanje otrok.

V večernih urah prijazno vabljeni na koncerte, gledališke, plesne in baletne predstave mnogih vrhunskih izvajalcev. Tako otvoritev kot zaključek letošnjega festivala bosta v znamenju baleta.

Na prvi poletni dan, 21. junija, se bo Ljubljana pridružila mednarodni pobudi Praznik glasbe – Fête de la musique, ko živa glasba preplavi ulice, mostove, balkone, parke in druge javne površine v več kot 700 mestih v 120 državah sveta. Na ljubljanskih ulicah bodo nastopili glasbeniki raznolikih glasbenih žanrov in generacij.

Ljubljana – Unescovo mesto literature in članica Unescove mreže kreativnih mest bo med festivalom v parku Zvezda vabila v Knjižnico pod krošnjami, kjer vse zaljublence v knjigo pričakujemo na dogodkih, ki bodo povezovali knjigo ter gledališko in glasbeno umetnost.

Se vidimo na Kongresnem trgu!

▼ Program

11. festival
JUNI
BREZPLAČNI KULTURNI DOGODKI V LJUBLJANI

Kongresni trg

Petek	7.6.	21.00	Balet Giselle, SNG Opera in balet Ljubljana
Sobota	8.6.	09.00 – 12.00	Rock vasica z ustvarjalnimi delavnicami, park Zvezda
Dan za rock dobrodelni dan Zveze prijateljev mladine Slovenije za Pomežik soncu®		10.00	Peter Klepec, lutkovni mjuzikel za otroke, 3+, Gledališče MalihVelikih
		17.00	Rock akademija, koncert, Pionirski dom – Center za kulturo mladih, paviljon v parku Zvezda
		19.30 – 20.30	Mladi rockerji, nastopi mlajših glasbenikov
		21.00	Dobrodelni koncert Dan za rock, nastop Rock mulčkov z znanimi glasbeniki
Nedelja	9.6.	10.00	Kdo je napravil Vidku srajčico, predstava za otroke, 3+, Lutkovno gledališče Ljubljana
		18.00	Zlatolaska in trije medvedi, predstava za otroke, 2+, Lutkovno gledališče FRU-FRU
		21.00	Godalni duo, koncert v paviljonu v parku Zvezda
Ponedeljek	10.6.	10.00 in 18.00	Sneguljčica, predstava za otroke, 5+, Mini teater, park Zvezda
		21.00	Trač, mjuzikel – komedija, Gašper Tič, Davor Herceg, Mestno gledališče ljubljansko
Torek	11.6.	10.00 in 18.00	Ješ, jež, predstava za otroke, 2+, Pionirski dom – Center za kulturo mladih
		21.00	Slovanska rapsodija: Slavnostni koncert ob 15-letnici Foruma slovanskih kultur in otvoritev 31. Mednarodnega festivala Imago Sloveniae in Poletja v stari Ljubljani, koncert, Forum slovanskih kultur in Ustanova Imago Sloveniae – Podoba Slovenije
Sreda	12.6.	10.00 in 18.00	Korenčkov palček, predstava za otroke, 3+, Mini teater, park Zvezda
		21.00	Koncert Orkestra Slovenske filharmonije in Slovenskega tolkalnega projekta
Četrtek	13.6.	10.00	Afriško sonce, predstava za otroke, 3+, Lutkovno gledališče MalihVelikih
		18.00	Ritmično škatlaste pravljice, interaktivna glasbena predstava za otroke, 3+, Gledališče MalihVelikih
		21.00	Koncert za Mam, plesno-glasbena predstava, Studio 25, KUD Baobab, PTL
Petek	14.6.	10.00	Pikec ježek in gasilko jež, predstava za otroke, 4+, Gledališče FRU-FRU
KUL dan za otroke in mladino		13.00	Predstava MIŠ – Mala impro šola: dolgometražec Zvonec, tišina, akcija
		16.00	ŠILA - Šolska impro liga: Veliki ŠILA finale
		21.00	Vihar v glavi, predstava z najstniki za najstnike, 12+, Lutkovno gledališče Ljubljana
		22.30	Impro liga: IMPRO LIGA ALL STARS 2019, predstava improvizacijskega gledališča
Sobota	15.6.	10.00	Veveriček posebne sorte, plesno-glasbeno-gledališka predstava za otroke, 3+, Plesni teater Ljubljana
Dan za ples		18.00	Huda mravljica in EN-KNAP-ovo gibališče v parku, plesna intervencija in delavnica za otroke, (2+), park Zvezda
		21.00	Plešite, plešite, drugače smo izgubljeni, plesna predstava, Akademija za ples
Nedelja	16.6.	10.00	Sapramiška, predstava za otroke, 3+, Lutkovno gledališče Ljubljana
		18.00	Zlati ključek, predstava za otroke, 3+, Pripovedno gledališče gdč. Bazilike, park Zvezda
		21.00	Ruska noč, koncert Mance Izmajlove
Ponedeljek	17.6.	10.00	Mini cirkus Bufeto, Ravil in Natalia Sultanov (SI), 3+
Cirkuški ponedeljek park Zvezda in veliki oder		10.30-12.00	Cirkuške delavnice za vse cirkuške navdušence, 3+
		11.00 – 13.00	Različne cirkuške predstave, 3+
		16.30-19.30	Delavnica hulahoopa z Evo Cajnko in nastopi različnih tujih umetniških cirkusantov, 3+
		21.00	Žepi polni zvezd, cirkuško-umetniška predstava, Branko Potočan & Fourklor
Torek	18.6.	10.00	Kolaž, baletna predstava za otroke, 4+, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana
Baletni dan		21.00	Pastoralna simfonija, baletna predstava, SNG Opera in balet Ljubljana
Petek	21.6.		Fête de la musique, živa glasba na ulicah, mostovih in trgih, na različnih lokacijah po mestu, SIGIC- Slovenski glasbenoinformacijski center
Praznik glasbe			

#LJjunij

LJUBLJANA.
Zate. For you.

Mestna občina Ljubljana
City of Ljubljana

Ne zamudite!

SNG OPERA IN BALET

16. 5. ob 19.30, premiera

Gaetano Donizetti: Lucia di Lammermoor

Režija: Frank Van Laecke

Donizettijeva pripoved o ljubezni in izgubi, polna melodramatičnih okoliščin, je hkrati tragična in strašljiva zgodba o ženski, ki se znajde v vrtincu strasti in maščevanja.

SLOVENSKI ETNOGRAFSKI MUZEJ

do 20. 10.

Šamanizem ljudstev Sibirije

Gostujoča razstava Ruskega etnografskega muzeja, Sankt Peterburg
Razstava pripoveduje o šamanizmu kot mitološki predstavi o svetu ljudstev Sibirije in ruskega Daljnega vzhoda na koncu 19. in začetku 20. stoletja, katerega nosilci so šamani, posredniki med nebom in zemljo.

TEHNIŠKI MUZEJ SLOVENIJE

17. 5. ob 18. uri, odprtje

Vzhodno od raja – Jugoton 1947–1991

Na gostujoči razstavi umetniške organizacije Kultura umetnosti in Tehničnega muzeja Nikola Tesla iz Zagreba predstavljamo zgodovino največje jugoslovanske glasbene založbe ter unikatne naprave za proizvodnjo kaset in plošč.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE SLOVENIJE

18. 5. ob 18. uri, odprtje

Edi Šelhaus. Retrospektiva

Pregledna razstava fotografij fotoreporterja Edija Šelhaus ob 100. obletnici njegovega rojstva.

APZ TONE TOMŠIČ

18. 5. ob 19.30, Gallusova dvorana CD

Fauvel '86

Vokalno-instrumentalna predstava je plod velikana slovenske zborovske glasbe Lojzeta Lebiča.

NARODNA GALERIJA

23. maj–13. oktober

Alan Ford, Abraham

Nova razstava je posvečena 50-letnici stripa Alan Ford, kulturnemu fenomenu zadnje tretjine 20. stol.

DEJNI ATRIJ MESTNE HIŠE

23. 5.–6. 6.

Tisočeri obrazi Ljubljane, razstava s fotografskega tečaja Zveze prijateljev mladine Ljubljana »Skozi moje oči«

KINO ŠIŠKA

23.–24. 5. ob 20. uri

Druga godba v Kinu Šiška

Nastopili bodo Liniker e os Caramelows, Yonatan Gat, Ill Considered, Laura Jurd/ Dinosaur, Kokoroko, DakhaBrakha, Maarja Nuut & Ruum.

KINODVOR

23. maja na spored prihaja nemški film **Stotnik**, groteskna, stilizirana, a na resnične dogodke oprta in z drobci črnega humora posuta vojna drama. Od 30. maja vabljeni na film **Ljubljani**, globoko intimno in hkrati univerzalno odo materinstvu, ki nas odpelje v kaotično, a topline in humora polno vsakdanost brazilske družine. Prvi teden junija pa v mestnem kinu gostujejo izbrane poslastice s filmskega festivala **Kino Otok**.

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA

28. 5. ob 19. uri, Slovanska knjižnica

Ljubljana v gibljivih slikah: Arheologija reke Ljubljanice

Z dr. Andrejem Gasparijem z Oddelka za arheologijo Filozofske fakultete bomo spoznavali, kaj nam lahko najdbe z dna Ljubljanice povedo o pomenu reke za ljudi med pozno prazgodovino in zgodnjim novim vekom.

GLEDALIŠČE GLEJ

1. 6. ob 20. uri

*arija*omagaj

V sklopu Dneva odprtih vrat kulturne četrti Soteska.

Zamisel in izvedba: Rok Kravanja

GALERIJA KRESIJA

1.–2. 6.

? A veš ... You know! / Igriva srečanja med belgijskimi in slovenskimi umetniki
Osem umetnikov se na poti do uveljavljenosti sreča na pop-up razstavi v Galeriji Kresija.

MINI TEATER

do 19. 5.

Gostovanje hrvaškega **Gledališča Planet Art** (Kazališče Planet Art) s štirimi gledališkimi uprizoritvami, ki sodijo med najbolj gledane gledališke predstave na Hrvaškem v zadnjih sezonah.

MEDNARODNI GRAFIČNI LIKOVNI CENTER

7. 6. od 18. do 22. ure, odprtje

33. grafični bienale Ljubljana: **Vice v lisice**

Prizorišča: MGLC – Mednarodni grafični center, MGLC – Švicarija, Narodna galerija Slovenije, Galerija Eqrna, Galerija ZVKDS, Galerija Isis, DUM Project Space, DobraVaga, Plečnikova hiša (vrt).

LJUBLJANSKI GRAD

17.–19. 5.

9. Grajski dnevi

Pestro dogajanje za vso družino, niz brezplačnih dogodkov v spomin na 16. maj 1905, ko je Ljubljanski grad prešel v last mesta Ljubljane.

HOSTEL CELICA

29. 5.–1. 6.

Godibodi

Štiridnevni festival slovenske avtorske in etno glasbe.

MESTNI MUZEJ LJUBLJANA

24. 5.–15. 9.

Ikone: zakladi ruskih muzejev

Iz vodilnih ruskih muzejev gostimo razstavo z več kot 80 ruskimi ikonami. Umetnine, ustvarjene od poznega 13. do 20. stoletja, omogočajo edinstven vpogled v rusko kulturo in duhovnost.

FORUM LJUBLJANA

16. 5.–15. 6., različne lokacije

Svetlobna gverila: Meje

Na 13. ediciji festivala predstavljamo dela, ki raziskujejo ločnice med imaginarnim in realnim, med javnim in zasebnim, med preteklostjo in sedanjostjo ...

NOVA POŠTA

15.–20. 5.

Festival performansa

SNG DRAMA

25.–31. 5.

6. Drama festival

Vrhunske poetike nekaterih najboljših evropskih in slovenskih režiserjev, s poudarkom na hrvaškem gledališču.

CANKARJEV DOM

21. 5. ob 19.30

Gala koncert v počastitev 100-letnice slovenskega baleta

Zvezde mednarodnih baletnih odrov: Ksenia Ovsyanick, Natascha Mair, Haruni Otani, Iva Vitić Gameiro, Dinu Tamazlacaru, Angel Garcia, Jakob Feyferlik, Guilherme Vitic, Gameiro Alves idr.